

nr 6-2015

KRONIKA

POWIATU POZNAŃSKIEGO

POZNAŃ 2015

Redaguje Komitet w składzie:

Lena Bednarska, Grażyna Głowacka, Maria Lipska, Andrzej Ogórkiewicz (sekretarz redakcji), Przemysław Toboła, Tomasz Skupio, Mirosław Wieloch, Andrzej Wróblewicz (redaktor naczelny)

Adres Redakcji:

Starostwo Powiatowe w Poznaniu
ul. Jackowskiego 18
60-509 Poznań

Współpraca:

Wydawnictwo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu
ul. Prusa 3, 60-819 Poznań
tel. (61) 8 664 08 75
fax 61 66 27 366
e-mail: wydawnictwo@wbp.poznan.pl

Projekt okładki:

Dorota Bojkowska

Skład, łamanie:

Bojkowska STUDIO

Redaktor:

Patryk Szaj

Korekta:

Patryk Szaj

Fotografie: W. Buczyński, Centrum Rozwoju Kultury Fizycznej Akwen Czerwonak, Chłudowanie, J. Felińska, GOKiS w Kleszczewie, A. Grupa, A. Krysztofiak, J. Linetty, T. Łącki, Z. Małag, OSiR Buk, OSiR Tarnowo Podgórne, R. Płaza, A. Warczyńska

„Kronika Powiatu Poznańskiego” w 2015 r. została wydana ze środków finansowych Powiatu Poznańskiego.

© Starostwo Powiatowe w Poznaniu

ISSN 2082-3509

Druk, oprawa:

Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN
im. Stanisława Kulczyńskiego Sp. z o.o.
ul. Lelewela 4
53-505 Wrocław

SPIS TREŚCI

Z ŻYCIA POWIATU

- Andrzej Ogórkiewicz, *Silni siłą mieszkańców. Wizja rozwoju powiatu. Rozmowa ze starostą poznańskim, Janem Grabkowskim* 5
- Karolina Korcz, *Skuteczne leczenie w doskonałych warunkach. Rok w szpitalu w Puszczykowie* 13
- Karolina Korcz, *Nasi liderzy. Wyróżnienia i nagrody starosty poznańskiego oraz Rady Powiatu w Poznaniu* 17

HISTORIA DALEKA I BLISKA

- Anna Plenzler, *Patron Jackowski. 2015 to jego rok* 21
- Jakub Linetty, *XVI-wieczna kariera Antoniego z Napachania. Syn sołtysa rektorem Uniwersytetu Krakowskiego* 31
- Monika Jabłuszewska, *Roztańczone 15 lat. Jubileusz Zespołu Pieśni i Tańca Chłudowanie* 45
- Ewa J. Buczyńska, Włodzimierz Buczyński, *Filozof z Wierzenicy. Obchody 200-lecia urodzin Augusta Cieszkowskiego w powiecie poznańskim* 49

POWIAT NA SPORTOWO

- Krzysztof Ratajczak, *Tenisowa jakość w Sobocie. Powiat Poznański Open coraz lepszy* 63
- Wojciech Łyszczak, *W biegu, na boisku, na rowerze. Sport i rekreacja w powiecie poznańskim w 2015 roku* 71
- Artur Krysztofiak, *Wodna przygoda. Wyprawa szlakiem kajakowym „Puszcza Zielonka”* 85
- Aleksandra Warczyńska, *QUEST IS THE BEST! Nowe formy zwiedzania Wielkopolski* 93

CO, GDZIE, KIEDY

- Aneta Szczepaniak-Głębocka, *Zdarzyło się. Kronika wydarzeń w powiecie poznańskim* 99
- Piotr Świątkowski, *Pod egidą powiatu. Najważniejsze publikacje wsparte przez powiat poznański wydane w 2014 roku* 147

Z ŻYCIA POWIATU

SILNI SIŁĄ MIESZKAŃCÓW. WIZJA ROZWOJU POWIATU

ROZMOWA ZE STAROSTĄ POZNAŃSKIM,
JANEM GRABKOWSKIM

Andrzej Ogórkiewicz*

Jan Grabkowski
STAROSTA POZNAŃSKI
fol. Joanna Felińska

Minął rok od wydania poprzedniego numeru „Kroniki Powiatu Poznańskiego”. Jak bardzo zmienił się powiat w tym czasie?

Każdy kolejny rok jest przełomowy. Świat przyśpieszył tak niebywale, że to, co było nowością rok temu, dziś jest już przestarzałe. Życie w takich czasach jest niełatwe, ale też fascynujące. To nie znaczy, że całą przeszłość odkładamy ad acta, ale musimy reagować na postęp w dziedzinie nowych technologii, na zmiany w sytuacji geopolitycznej, w polityce krajowej, w takich kwestiach jak demografia i migracje, w relacjach między samorządami tworzącymi powiat i konstrukcją aglomeracji poznańskiej.

* Sekretarz redakcji „Kroniki Powiatu Poznańskiego”, dziennikarz radiowy.

Ma Pan na myśli zaskakujące propozycje prezydenta Poznania dotyczące wchłaniania podpoznańskich gmin?

To nie są nowe propozycje, jeśli potraktować je jako plan dobrowolnej integracji samorządów, a nie jako zamach na ich pieniądze. Powiat poznański od zawsze był orędownikiem zacieśniania współpracy pomiędzy wszystkimi samorządami tworzącymi aglomerację poznańską, pod warunkiem, że występują one w roli niezależnych podmiotów, działających w interesie swoich mieszkańców. Jestem zwolennikiem dobrowolnego łączenia sił, co daje efekt synergii, a więc odbywa się z pożytkiem dla wszystkich. Sytuację tę porównać można do działania na znacznie większą skalę, jakim jest integracja państw w ramach Unii Europejskiej. Członkowie wspólnoty godzą się na dobrowolną rezygnację z pewnej części swej suwerenności dla osiągnięcia celów, które bez wspólnych działań byłyby niemożliwe do zrealizowania.

Weźmy choćby przykład integracji sieci komunikacyjnej. Kolejne gminy wchodzące w skład powiatu poznańskiego włączają swoje układy komunikacyjne w system komunikacyjny Poznania. Zarządzanie takim zintegrowanym systemem komunikacji zbiorowej staje się łatwiejsze i tańsze, ogromnie zwiększa się zasięg możliwości podrózo-

wania na niemal całym obszarze powiatu, na czym, co najważniejsze, zyskują pasażerowie. Integracja gmin z Poznaniem umożliwia mieszkańcom podróżowanie na podstawie jednego biletu zarówno do granic stolicy Wielkopolski, jak i w granicach miasta, a także, gdy zajdzie taka potrzeba, do gmin położonych z drugiej strony aglomeracji. Pozwala to zaoszczędzić czas i pieniądze, zwiększając gamę możliwych do wyboru opcji taryfowych w porównaniu np. z obecnym biletem kolej-MPK.

Pamiętajmy także o odwrotnych kierunkach podróżowania – wszak wielu mieszkańców Poznania pracuje w firmach znajdujących się na terenie pobliskich gmin, przede wszystkim w Tarnowie Podgórnym i Suchym Lesie. W interesie tej – niemałej – liczby osób jest wprowadzanie zintegrowanego systemu komunikacyjnego. Osobna kwestia dotyczy połączenia punktów w poszczególnych gminach, które są oddalone od tras komunikacji z Poznaniem. To zadanie poszczególnych samorządów, z którego nikt ich nie zwolni i w którym nikt ich nie wyręczy. Gdyby porównać system komunikacyjny z układem krwionośnym, można by powiedzieć, że połączenia pomiędzy gminami a Poznaniem to największe żyły i tętnice, od których odchodzą dziesiątki, albo i setki drobnych naczyń.

Czy komunikacja publiczna to najważniejsza część wizji przyszłości powiatu?

Jest ona ważna jako instrument, który będzie na bieżąco ulepszany i odnawiany. Nie stanowi jednak celu samego w sobie. Skoro mówimy o wizji obejmującej daleką perspektywę, to celem nadrzędnym jest budowanie dostatku mieszkańców, stwarzanie im takich warunków życia i rozwoju, które dadzą podstawę do funkcjonowania silnego powiatu przez wiele następnych lat. Jesteśmy jednym z najludniejszych powiatów w Polsce, trudno więc o inne położenie akcentów. A ponieważ mamy budować przyszłość powiatu poznańskiego, strategicznym celem jest tworzenie perspektyw dla ludzi młodych.

W jaki sposób tworzy się wizja rozwoju powiatu?

Najbardziej fascynujące w naszej pracy jest z jednej strony kreowanie pewnych tendencji, a z drugiej – podążanie za błyskawicznym rozwojem wydarzeń. Bo wizję rozwoju powiatu tworzą w największym stopniu jego mieszkańcy, ci „stary” i ci „nowi”.

Według dostępnych prognoz za dziesięć lat nastąpi zrównanie liczby mieszkańców powiatu z liczbą mieszkańców Poznania. Co ciekawe, nie musi to być proces niekorzystny dla stolicy Wielkopolski. Ze statystyk wynika, że jedynie co

trzeci nowy mieszkaniec powiatu to były mieszkaniec Poznania. Dwie trzecie napływającej ludności przyjeżdża do nas spoza powiatu, a najwięcej – spoza Wielkopolski. Pojawiają się także cudzoziemcy. Wszystko to oznacza, że przenosiny do powiatu poznańskiego niekoniecznie oznaczają drenaż ludności Poznania.

Migracja na linii Poznań – powiat zaś to zjawisko, które nie podlega żadnej dyskusji: ludzie chcą zrealizować marzenia o lepszym standardzie mieszkania, dlatego kupują domy, działki czy lokale taniej niż w Poznaniu, decydując się na dłuższy i droższy dojazd do pracy. Z samych przytoczonych proporcji demograficznych wynika natomiast jasno: powiat staje się równoprawnym partnerem Poznania, wraz ze wszystkimi następstwami tego faktu: prawami i obowiązkami wobec mieszkańców.

Można powiedzieć, że powiat poznański staje się Rzeczpospolitą Lokalną, z analogicznymi do państwowych instytucjami, dbającymi o zapewnienie swoim mieszkańcom wszelkich potrzeb życiowych.

Które „ministerstwo” w takiej „Rzeczpospolitej” uważa Pan za kluczowe i dlaczego?

Bezwzględnie „Ministerstwo Edukacji”. Przy czym – od razu precyzując – największy nacisk należy tu położyć na edukację zawodową.

Nasz rynek pracy od dłuższego czasu wysyła sygnały analogiczne np. do rynku niemieckiego: potrzeba kadry pracowniczej na poziomie zawodowym i na średnim szczeblu technicznym. Potrzeba ludzi, którzy kształceni są w konkretnym fachu. Mało tego, trzeba koniecznie precyzyjnie określić, jakie zawody są najbardziej poszukiwane na rynku.

Kształceniem uczniów w tych kierunkach zajmują się szkoły zawodowe i technika, często z tzw. dedykowanymi profilami kształcenia, co umożliwiło podpisanie umów z dużymi i silnymi pracodawcami. W efekcie uczniowie od początku nauki są także pracownikami, ciągle podnoszącymi kwalifikacje, ale też zarabiającymi dzięki swej pracy pieniądze. Od szesnastego roku życia są aktywni zawodowo, mają ogromną szansę na to, że nigdy nie zagrozi im bezrobocie. W tej dziedzinie robimy szczególnie dużo, np. budując Centrum Kształcenia Praktycznego.

Dziś bezrobocie w powiecie poznańskim oscyluje w granicach 3%. To oczywiście dobry wynik. Ważne jest jednak spojrzenie w perspektywie wielu lat w przyszłość. Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy stwierdziła ostatnio w jednej z rozmów radiowych, że w obliczu panującego w kraju bezrobocia wśród osób z wyższym wykształceniem gimnazjalista kończący szkołę,

zamiast wybierać liceum ogólnokształcące, powinien poważnie zastanowić się nad wyborem szkoły zawodowej lub technikum. I to nie jest zamykanie drogi do wykształcenia. Uczniowie, którzy mają ambicje nauki na wyższym poziomie, otrzymują możliwość zdania matury, powiat wspiera także swoich licealistów, którzy dostali się na studia. Najważniejsze jest jednak zapewnienie młodym ludziom pracy w tych zawodach, w których się kształcą. Wkrótce ci ludzie znajdą stałe zatrudnienie, część w zakładach, w których się uczyła, część gdzie indziej. Spora grupa będzie pracowała w Poznaniu. Ale mamy nadzieję, że jeszcze większa na terenie powiatu poznańskiego, w mniejszych czy większych firmach polskich i zagranicznych. Kolejna grupa wreszcie założy własne firmy, zasilając szeregi przedsiębiorców, których powiat także gorąco wspiera. Przypomnijmy, że pierwsza Nagroda Starosty Poznańskiego została wręczona także w kategorii „Przedsiębiorca”. Cała ta grupa fachowców, wykształconych w zawodach najpotrzebniejszych na rynku, w szkołach o wysokim poziomie i świetnym zapleczu zawodowym, będzie stanowiła w przyszłości o ekonomicznej i społecznej sile powiatu, tu mieszkając, tu pracując i tu płacąc podatki. To najważniejszy kierunek naszego rozwoju.

A jeśli komuś się nie powiedzie?

To oczywiście mu pomożemy. Samorząd to nie komercyjne przedsiębiorstwo, to wspólnota myśląca także o tych, przed którymi los piętrzy trudności, np. rodzinne czy zdrowotne, i o tych, którym się po prostu nie udało. To dla nich działa Powiatowy Urząd Pracy i powoływany właśnie Zakład Aktywizacji Zawodowej. Dla nich istnieją domy dziecka i Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Z pomocą śpieszą asystenci rodzinni i Koordynator Pieczy Zastępczej.

Zarówno w przypadku problemów rodzinnych, jak i zawodowych, powiat stara się przywracać tych, którzy nie są aktywni, na rynek pracy i do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Chcemy, żeby również oni stanowili o sile powiatu. Przykładem takiego działania są mieszkania służące usamodzielnieniu, na które mogą liczyć wychowankowie domów dziecka.

Mamy wreszcie ofertę dla tych, których los dotknął szczególnie okrutnie – dla osób z różnymi rodzajami i o różnym stopniu niepełnosprawności. Dla nich działają np. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dla Dzieci Niewidomych w Owińskach, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Mosinie, Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Jakie potrzeby – poza pracą, edukacją i komunikacją – należy jeszcze zaspokoić? Czym zjednać starych i nowych mieszkańców?

Są dwie takie rzeczy: bezpieczeństwo i dobra opieka zdrowotna. „Bezpieczny powiat” to nie puste hasło reklamowe. Powiat poznański robi wszystko, żeby żaden mieszkaniec nie czuł się niczym zagrożony.

Ściśle współpracujemy z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami: Komendą Miejską Policji w Poznaniu, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu, Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Poznaniu, Zarządem Dróg Powiatowych oraz z innymi podmiotami, np. z jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej.

Na mocy szczegółowych przepisów prawa do zadań starosty poznańskiego należy m.in.: przewodniczenie Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, kierowanie na szczeblu powiatu jednostkami Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, powoływanie Zespołu Zarządzania Kryzysowego Powiatu Poznańskiego i nadzorowanie jego prac, podejmowanie inicjatyw z zakresu poprawy porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Wsparcie finansowe powiatu poznańskiego dla Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu w roku 2014 wyniosło 666 tys. złotych, z czego kwotę 500 tys. złotych przeniesiono do wykorzystania do 31 maja 2015 roku (w latach 2000-2014 wsparcie finansowe łącznie wynosiło ponad 5 mln 423 tys. złotych). Wydarzeniem roku 2014 było rozpoczęcie budowy nowego komisariatu policji w Luboniu, współfinansowanej ze środków powiatu poznańskiego (w latach 2014-2015 powiat wsparł budowę kwotą 1 mln złotych). W roku 2014 kontynuowano również remont komisariatu policji w Murowaniej Goślinie, sfinansowano także wykonanie audytu energetycznego budynku komisariatu policji w Swarzędzu. Ze środków powiatu zakupiono też samochód osobowy o podwyższonych parametrach przeznaczony do wykorzystywania jako nieoznakowany radiowóz. Dodatkowo 30 tys. złotych przeznaczono dla komisariatu policji w Kostrzynie – zwycięzcy konkursu „Najlepszy Komisariat Roku Powiatu Poznańskiego”. Środki te posłużyły do wykonania remontu części pomieszczeń komisariatu.

Powiat poznański ufundował także nagrody finansowe dla policjantów – zwycięzców konkursu „Dzielnicowy Roku Powiatu Poznańskiego”, oraz nagrody rzeczowe dla zwycięzców wojewódzkich eliminacji XXVII edycji Konkursu

„Policjant Ruchu Drogowego”. Od roku 2014 środki powiatu przeznaczane są też na nagrody finansowe dla policjantów Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu za osiągnięcia służbowe w trakcie realizacji zadań na terenie powiatu (w roku 2014 nagrodzono 28 policjantów).

Powiat wspiera także Państwową i Ochotniczą Straż Pożarną. W roku 2014 Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej dofinansowano kwotą 454 tys. złotych (łącznie wsparcie finansowe w latach 2000-2014 wynosiło ponad 4 mln 26 tys. złotych).

W roku 2014 powiat poznański przekazał na rzecz jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych 86 tys. złotych (wsparcie finansowe w latach 2000-2014 łącznie wyniosło ponad 663 tys. złotych).

A jak powiat zamierza dbać o zdrowie mieszkańców, których jest coraz więcej?

Tu również chcemy się wyróżniać. I śmiało mogę powiedzieć, że powiat poznański jest prymusem w dziedzinie ochrony zdrowia. Szpital Powiatowy w Puszczykowie, funkcjonujący formalnie jako spółka akcyjna, świetnie radzi sobie w warunkach konkurencji na rynku usług medycznych. Składa się na to wiele czynników, w tym opinia i sympatia pacjentów, wywodząca się z wczesnego okresu jego dzia-

łałości. To pacjenci dali szpitalowi szansę, my zrobiliśmy wszystko, żeby ją wykorzystać. Postawienie szpitala na nogi wymagało ogromnej pracy, determinacji i pieniędzy. Dziś jest on nowoczesną placówką, oferującą doskonałą usługę medyczną w bardzo dobrych warunkach. Patrząc w przyszłość, zdecydowaliśmy o budowie nowego bloku operacyjnego. I to właśnie ta budowa daje naprawdę daleką perspektywę. Ale bodaj ważniejsze od leczenia jest unikanie chorób, stąd ogromną wagę przywiązujemy do programów profilaktycznych takich jak badania mammograficzne dla kobiet, profilaktyka raka prostaty u mężczyzn, szczepienia HPV czy badania jelita grubego.

Zaczęliśmy naszą rozmowę od tematu dojazdów do pracy komunikacją publiczną. Nie należy jednak ukrywać, że wielka liczba mieszkańców powiatu wybiera własny samochód. Jak powiat chce sprostać tej sytuacji?

Nie czekamy, aż rzeczywistość nas zaskoczy. Również w tej sferze działamy przyszłościowo. Drogi traktujemy jak krwiobieg powiatu. Siecią dróg w aglomeracji o łącznej długości 700 km administruje Zarząd Dróg Powiatowych. Wciąż przybywa nowych, na które szukamy pieniędzy z różnych źródeł finansowania. Wystarczy wymienić tzw. schetynówki czy drogi dofi-

nansowane z unijnej kasy, jak choćby odcinek w Skórzewie. Równolegle odbywa się modernizacja nawierzchni dróg o największym natężeniu ruchu. Naszym zadaniem jest komunikowanie i integracja różnych części powiatu, zarówno wewnętrzna, czyli modernizacja nawierzchni do tzw. węzłów integracji, jak i zewnętrzna, w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Wzdłuż budowanych i modernizowanych dróg powstają ścieżki rowerowe, tak potrzebne dla codziennego przemieszczania się i turystyki. Stosujemy też nowoczesne rozwiązania technologiczne, jak innowacyjny system oświetlenia przejść dla pieszych, a także nowocześnie skonstruowane znaki drogowe z elementami interakcji. To nie jest sieć dróg na dziś i jutro. To sieć na odległą przyszłość.

Jak najkrócej można by określić wizję przyszłości powiatu?

Powiat poznański jako punkt odniesienia mieszkańców, będący nie tylko sypialnią, ale także salonem, gdzie zapadają najważniejsze decyzje rodzinne. Samorząd będący równoprawnym partnerem dla Poznania i dla innych powiatów, gotowy do współpracy, silny i zamożny siłą i zamożnością mieszkańców.

SKUTECZNE LECZENIE W DOSKONAŁYCH WARUNKACH ROK W SZPITALU W PUSZCZYKOWIE

Karolina Korcz*

Szpital w Puszczykowie im. prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego, jedna z pierwszych lecznic w kraju przekształconych niedawno w spółkę akcyjną, to wieloprofilowa placówka medyczna, z której usług korzystają mieszkańcy nie tylko powiatu poznańskiego i Poznania, ale także całego województwa wielkopolskiego. To jeden z głównych ośrodków leczenia chorób układu sercowo-naczyniowego oraz chorób kości i układu więzadłowo-stawowego. Świadczy także pomoc okulistyczną, urologiczną oraz w zakresie chorób wewnętrznych. W ubiegłym roku działalności szpitala towarzyszył szereg istotnych wydarzeń, które zyskały uznanie i zainteresowanie prasy oraz znacząco wpłynęły na jego rozpoznawalność na tle innych jednostek leczniczych w Wielkopolsce.

W styczniu odbyło się uroczyste otwarcie Oddziału Opieki Paliatywno-Hospicyjnej. Nowy budynek, w którym mieści się oddział, został zaprojektowany z myślą o chorych w stanie terminalnym. Rodzinom pacjentów stworzono warunki umożliwiające przebywanie z bliskimi i opiekę nad nimi. Jednocześnie otwarto wyremontowany Oddział Ginekologii Jednego Dnia oraz nowo powstałą Pracownię Rezonansu Magnetycznego, zwiększając tym samym możliwości diagnostyczne placówki. Nową lokalizację zyskała także szpitalna kaplica. Rok 2014 zakończył się inwestycją, której oddanie miało miejsce tuż przed Bożym Narodzeniem. Była to przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku trafostacji o nową rozdzielnię główną, pomieszczenie agregatów prądotwórczych, pomieszczenie zbiorników paliwa oraz nową portiernię. Za sprawą i przy wsparciu powiatu poznańskiego, kosztem 2,3 mln złotych, szpital odnowił infrastrukturę techniczną, której parametry w pełni odpowiadają europejskim standardom.

* Urzędniczka, Gabinet Starosty Poznańskiego.

Budynek szpitala po modernizacji,
fol. Tomasz Łącki

Placówka jest też nieustannie doposażana w najnowocześniejszy sprzęt. W listopadzie 2014 roku kierowany przez dr Aleksandrę Popielarz Oddział Okulistyczny wzbogacił się o mikroskop operacyjny najnowszej generacji. Dzięki jego modularnej konstrukcji i różnorodnym akcesoriom możliwe jest wykonywanie wszelkich zabiegów chirurgicznych, w szczególności w obszarach wymagających wertykalnej linii widzenia. Za sprawą swojej manewrowości mikroskop operacyjny bywa stosowany w mikrochirurgii rekonstrukcyjnej, gdzie linia widzenia może być pochylana lub ustawiana poziomo.

We wrześniu została uruchomiona nowa strona internetowa szpitala: www.szpitalwpuszczykowie.pl. Jest responsywna, dostosowana do potrzeb osób słabowidzących, posiada także lektora migowego. Strona spełnia wszystkie obowiązujące standardy technologiczne oraz wymogi prawne, jakie nałożył ustawodawca.

Ubiegły rok obfitował także w wydarzenia mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry kierowniczej oraz personelu medycznego szpitala. W kwietniu Ordynator Oddziału okulistycznego, dr Popielarz, w towarzystwie najlepszych światowych okulistów ze 127 krajów, wzięła udział w prestiżowym Światowym Zjeździe Okulistycznym w Tokio. Szpi-

tal w Puszczykowie rozpoczął też oficjalną współpracę z Kundiawa Hospital z Papui-Nowej Gwinei. Na mocy podpisanej umowy organizowane będą wspólne konferencje i wykłady. Kolejne obszary współpracy obejmą wymianę personelu medycznego oraz możliwość leczenia w Polsce pacjentów z Papui-Nowej Gwinei. Efektem umowy z Kundiawa Hospital była, trwająca blisko miesiąc (przełom października i listopada), wizyta studyjna personelu medycznego tamtejszego szpitala w Puszczykowie. Chirurg i trzech fizjoterapeuci, pracując i praktykując pod okiem dra Błażeja Ciesielczyka, zyskali wiedzę i doświadczenie, ale także sympatię pacjentów.

W roku 2014 szpital kontynuował współpracę z uniwersytetami, towarzystwami naukowymi oraz szkołami wyższymi. Prowadził szkolenia w ramach staży, praktyk oraz wolontariatu osób spoza placówki. Na podstawie podpisanych wcześniej umów z dziesięcioma uczelniami i instytucjami w szkoleniach i praktykach wzięło udział 240 osób.

Puszczykowska placówka chętnie podejmowała też działania mające na celu propagowanie zachowań prozdrowotnych wśród społeczności lokalnej. Podczas takich imprez jak Dni Murowanej Gośliny, Dni Puszczykowa czy Dni Lubonia zapewniała nieodpłatne badania profilaktyczne oraz materiały informacyjne na temat zdrowego trybu życia. Ponadto dla uczniów Gimnazjum nr 2 w Puszczykowie zorganizowano wizytę w Zakładzie Diagnostyki Laboratoryjnej i Zakładzie Diagnostyki Obrazowej. Uczniowie poznali proces sterylizacji sprzętu medycznego, odwiedzając Centralną Sterylizatornię, oraz zapoznali się z pracą Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Współpraca ze Starostwem Powiatowym w Poznaniu zaowocowała udziałem szpitala w Pikniku Rodzinnym połączonym z Dniem Samorządu Powiatowego. Piknik odbył się w maju na terenie Parku Orientacji Przestrzennej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach. Szpital zapewnił uczestnikom pikniku badania profilaktyczne. Placówka podejmowała i inne inicjatywy, włączając się np. w organizowany przez Fundację „Mam Marzenie” Ogólnopolski Dzień Marzeń.

Druga połowa roku 2014 obfitowała w uroczystości, spotkania i prelekcje. W lipcu puszczykowską lecznicę odwiedziła córka jej patrona, dr Jadwiga Dąbrowska. Wzięła ona udział w uroczystości oficjalnego przekazania szpitalowi szczególnej pamiątki – odlewu twarzy prof. S. T. Dąbrowskiego.

W listopadzie gościem szpitala był przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, JE ks. abp dr Stanisław Gądecki. Wraz z gospodarzami tego miejsca, prezes Ewą Wieją i starostą poznańskim, Janem Grabkowskim, oraz szpitalnym kapłanem, o. Januszem Poksińskim, spotkał się z cho-

rymi i personelem medycznym, którym udzielił błogosławieństwa. Podczas swojego pobytu ksiądz arcybiskup odwiedził szpitalną kaplicę, a także udzielił wsparcia duchowego chorym i ich opiekunom.

W grudniu wybrany na kolejną kadencję starosta Jan Grabkowski spotkał się z władzami i personelem szpitala. Przedmiotem spotkania było omówienie priorytetów działań placówki w najbliższym czasie, wyzwań, jakie przed nią stoją oraz wzajemnych oczekiwań. Z inicjatywy władz szpitala zorganizowano także spotkania z przedstawicielami samorządów zawodowych. Reprezentanci Wielkopolskiego Inspektoratu Farmaceutycznego rozmawiali z personelem aptek znajdujących się na terenie lecznicy na temat planów dal-

szego rozwoju szpitala. Omawiano aspekty prawne i techniczne dotyczące funkcjonowania aptek oraz te wynikające z ustawy Prawo farmaceutyczne. Wizytę w Puszczykowie złożył też Prezes Wielkopolskiej Okręgowej Izby Lekarskiej. Wśród najważniejszych tematów, jakie przybliżył dr Krzysztof Kordel, dominowały kwestie związane z tajemnicą lekarską, funkcją szczególnej ochrony prawnej przypisanej przez ustawodawcę przedstawicielom zawodów medycznych, a także będącą w przygotowaniu ustawą o biegłych sądowych. W dalszej części wykładu zostały poruszone zagadnienia dotyczące instancyjności postępowania przed sądami oraz sprawy szeroko pojętego wsparcia, jakiego udziela Izba w ramach swoich kompetencji.

Stanowisko operacyjne
z pełnym wyposażeniem,
fot. Ziemowit Maląg

NASI LIDERZY

WYRÓŻNIENIA I NAGRODY

STAROSTY POZNAŃSKIEGO

ORAZ RADY POWIATU W POZNANIU

Karolina Korcz

W styczniu 2015 roku po raz pierwszy została wręczona Nagroda Starosty Poznańskiego w trzech kategoriach: organizacji pozarządowych, inicjatyw obywatelskich oraz przedsiębiorczości. Statuetki za rok 2014 przyznano podmiotom, które poprzez działalność gospodarczą przyczyniają się do rozwoju ekonomicznego powiatu poznańskiego, a także osobom, które, podejmując inicjatywy społeczne, wspierają szeroko rozumianą ideę społeczeństwa obywatelskiego i mają istotny wpływ na rozwój wspólnoty lokalnej w naszym regionie. Ich aktywność sprzyja realizacji zadań samorządu oraz stanowi przykład dobrej współpracy między powiatem a jego mieszkańcami. Nagroda Starosty Poznańskiego wręczana będzie corocznie według takich kryteriów jak: czynna współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, wspieranie osób niepełnosprawnych w dążeniach do pełnego uczestnictwa w rynku pracy, finansowe i organizacyjne wsparcie działań społeczności lokalnych w zakresie rozwoju samorządności, kultury, edukacji, sportu, promocja zdrowia, popieranie i upowszechnianie wolontariatu, promowanie inicjatyw z zakresu integracji społecznej, realizacja przedsięwzięć kulturalnych oraz inicjatyw nastawionych na zapobieganie problemom społecznym i ich rozwiązywanie.

W styczniu zainaugurowana została również XII edycja konkursu o tytuł „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”. Wydarzenie, organizowane przez miasto Poznań i powiat poznański, na stałe wpisało się już w kalendarz imprez wspierających rozwój gospodarczy w Wielkopolsce. Na etapie wstępnym zainteresowanie udziałem w tegorocznej edycji wyraziło blisko 100 firm. Do drugiego etapu zakwalifikowano 45 przedsiębiorstw, których dane podlegały wnikliwej i profesjonalnej ocenie partnera merytorycznego konkursu – firmy F5 Konsulting Sp. z o.o. Gala finałowa miała miejsce 21 kwietnia 2015 roku na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Najlepszym podmiotom wręczono podczas niej nagrody

w czterech kategoriach: przedsiębiorstw średnich, przedsiębiorstw małych, mikroprzedsiębiorstw oraz „Startup”. Zwycięskie firmy, poza tytułem „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”, otrzymały wpis do honorowej księgi konkursu oraz karnety uprawniające do produkcji i emisji telewizyjnej profesjonalnych prezentacji biznesowych. Ponadto laureaci każdej z czterech kategorii odebrali nagrody dodatkowe ufundowane przez członków Kapituły. Międzynarodowe Targi Poznańskie zaproponowały najlepszym firmom bezpłatne stoisko targowe o powierzchni 6 m² na wybranej imprezie targowej. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu zapewnił każdemu z laureatów po jednym miejscu na swoich studiach podyplomowych, natomiast PKO Bank Polski S.A. zwycięzcom kategorii średnich przedsiębiorstw oraz „Startup” przekazał nagrody pieniężne. Wybrane firmy otrzymały także od sponsorów nagrody dodatkowe.

Powiat poznański od kilku lat przyznaje nagrody finansowe, także za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej oraz upowszechniania i ochrony kultury. Wręczane są one corocznie od 2011 roku. Mogą je otrzymać twórcy, artyści, organizatorzy i promotorzy działalności kulturalnej, popularyzatorzy kultury, pracownicy instytucji kultury, nauczyciele szkół artystycznych oraz podmioty prowadzące działalność kulturalną. Nagrody przyznawane są za szczególne osiągnięcia w wymienionych obszarach.

Nagrody Sportowe Starosty Poznańskiego wręczane są młodym sportowcom, a także trenerom prowadzącym szkolenia zawodników osiągających wysokie wyniki w czterech kategoriach wiekowych: młodzik, junior młodszy, junior starszy i młodzieżowiec, oraz trenerom prowadzącym szkolenia zawodników zajmujących wysokie miejsca w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym. Na początku bieżącego roku Jan Grabkowski wręczył nagrody sportowe za rok 2014 kolarzom, którzy mogli pochwalić się licznymi medalami zdobytymi w kraju i za granicą, oraz zawodnikom uprawiającym strzelectwo sportowe i jeździectwo.

Nagrody Starosty Poznańskiego mogą otrzymywać także uczniowie. Przyznawane są one w ramach *Programu wspierania edukacji w powiecie poznańskim*. Nagrodę Starosty za wybitne osiągnięcia dostają uczniowie, którzy wykazali się wybitnymi osiągnięciami w dziedzinie naukowej, społecznej, kulturalnej lub innej w trakcie nauki w szkole prowadzonej przez powiat poznański w danym lub ubiegłym roku szkolnym. Honorowani są laureaci konkursów i olimpiad szczebla krajowego oraz międzynarodowego. Wyróżnienia przyznawane są także uczniom zasadniczych szkół zawodowych prowadzonych przez powiat poznański, którzy uzyskają

średnią ocen z przedmiotów zawodowych co najmniej 4,25; z przedmiotów ogólnokształcących – nie niższą niż 4,0, oraz wzorowe zachowanie. Istotne jest, aby nie otrzymali żadnej oceny niedostatecznej. Uczniowie, którzy w gimnazjum lub szkole ponadgimnazjalnej osiągnęli średnią co najmniej 5,0, mogą otrzymać stypendium Rady Powiatu w Poznaniu. W roku 2014 Nagrody Starosty Poznańskiego wręczono 18 osobom: 3 uczniom za wybitne osiągnięcia sportowe oraz 15 uczniom zasadniczych szkół zawodowych. Co roku z okazji Dnia Edukacji Narodowej Nagrody Starosty Poznańskiego dostają także dyrektorzy i nauczyciele szkół i placówek prowadzonych przez powiat poznański. Laureatami zostają osoby mogące wykazać się szczególnymi osiągnięciami dydaktyczno-wychowawczymi oraz wyróżniającą się pracą. W roku 2014 nagrody otrzymało 9 nauczycieli i 12 dyrektorów.

Powiat od zawsze widział potrzebę motywowania i wspierania służb mundurowych. 27 czerwca 2000 roku Rada Powiatu w Poznaniu ustanowiła dwa konkursy: „Strażak Roku Powiatu Poznańskiego” oraz „Dzielnicowy Roku Powiatu Poznańskiego”. Zgodnie z regulaminem konkursu „Strażak Roku Powiatu Poznańskiego” prawo zgłaszania kandydatów ma wójt lub burmistrz wspólnie z zarządem gminnym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w przypadku strażaków-ochotników oraz Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu w przypadku strażaków zawodowych. Tytuł i I nagroda finansowa corocznie przyznawane są jednemu funkcjonariuszowi PSP i jednemu strażakowi-ochotnikowi. Dwóch strażaków z OSP otrzymuje ponadto II i III nagrodę finansową. Za rok 2014 I nagrodę pieniężną i tytuł „Strażaka Roku Powiatu Poznańskiego” otrzymali: w kategorii PSP ogn. z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 8 w Bolechowie, a w kategorii strażaków-ochotników druh z OSP w Pobiedziskach. II nagrodę finansową zdobył członek OSP w Swarzędzu, III natomiast – druh z OSP w Plewiskach.

Prawo do zgłaszania kandydatów do skierowanego do policjantów konkursu „Dzielnicowy Roku Powiatu Poznańskiego” mają wójt lub burmistrz gminy, w porozumieniu z właściwym terytorialnie komendantem komisariatu policji, za pośrednictwem komendanta miejskiego policji w Poznaniu. Z każdej gminy może zostać zgłoszony jeden kandydat, a nagrody otrzymuje trzech dzielnicowych. Główną nagrodę finansową i tytuł „Dzielnicowego Roku Powiatu Poznańskiego” za rok 2014 otrzymał funkcjonariusz z komisariatu policji w Buku. Drugie miejsce zajął mundurowy z komisariatu policji w Mosinie, trzecie – policjant z komisariatu policji w Kostrzynie. Do policjantów skierowany jest również konkurs „Komisariat Roku Powiatu Poznańskiego” organizowany wspólnie przez starostę

poznańskiego, jako przewodniczącego Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Poznańskiego, oraz komendanta miejskiego policji w Poznaniu. Konkurs nie tylko służy zdrowej rywalizacji pomiędzy jednostkami, ale sprzyja także integracji funkcjonariuszy z poszczególnych komisariatów. W edycji za rok 2014 do walki o tytuł i nagrodę finansową przeznaczoną na potrzeby jednostki stanęło 14 komisariatów. Zwyciężył komisariat policji w Stęszewie, na drugim miejscu uplasował się ubiegłoroczny laureat, komisariat z Kostrzyna, na trzecim zaś – komisariat z Czerwonaka.

HISTORIA DALEKA I BLISKA

PATRON JACKOWSKI

2015 TO JEGO ROK

Anna Plenzler*

Należy bronić ziemi nie mieczem, lecz pługiem kierowanym nauką.

Maksymilian Jackowski

Maksymilian Jackowski urodził się 11 października 1815 roku w Słupi, nad Lutynią, niedaleko Jarocina (obecnie Wola Książęca, gmina Kotlin). Był najstarszym spośród dziewięciorga dzieci Józefa Jackowskiego i jego żony, Józefy, z domu Brzezińskiej. Liczną rodzinę ojciec utrzymywał z dzierżawy kilku majątków. Dopiero w 1840 roku kupił Dobczyn, w którym mieszkał do końca życia. Po jego śmierci majątek objął syn Nepomucen.

Pierwsze nauki Maksymilian pobierał prawdopodobnie w domu. Na dalsze wyruszył do Poznania w wieku 12 lat. Do słynnego Gimnazjum św. Marii Magdaleny trafił w październiku 1827 roku, gdy niemieckie władze mocno zaostrzyły kontrolę Polaków, którzy stanowili trzy czwarte uczniów całej szkoły. W wyższych klasach wykładowym językiem uczyniono niemiecki, wprowadzono nadzór policyjny nad polskimi uczniami, kontrolowano również stancje. Zakazano nawet noszenia czapek w barwach narodowych. Mimo zakazów gimnazjalna młodzież uczęszczała do

* Dziennikarka, pisarka, wykładowczyni, kierowniczką Działu Pracy Artystycznej Filharmonii Poznańskiej.

poznańskich lokali, w przeddzień wybuchu powstania listopadowego urządziła nawet ćwiczenia wojskowe na podmiejskich błoniach. Nie stroiła jednak również od typowo młodzieńczych wygłupów. Maksymilian opowiadał po latach wnukom o swoich szkolnych kolegach, którzy zakradali się nocą do krużganków pojezuickiego klasztoru, wówczas siedziby namiestnika Wielkiego Księstwa Poznańskiego, wiercili dziurki w czekających na wtoczenie do piwnic beczkach z winem i... przez słomki raczyli się trunkiem przeznaczonym dla namiestnika. Czy Maksymilian brał udział w tych eskapadach, czy tylko opowiadał o wyczynach swoich kolegów? Nie wiadomo.

Mimo działań Niemców nastroje patriotyczne były w Gimnazjum św. Marii Magdaleny powszechne. Nic więc dziwnego, że na wieść o wybuchu powstania listopadowego część gimnazjalistów ruszyła na pomoc powstańcom. Do Kalisza, jednego z punktów zbornych Wielkopolan udających się do Królestwa Polskiego, uciekł też 15-letni Maksymilian. Eskapada była jednak nieudana – w Kaliszu młodzieniec rozchorował się i wkrótce wrócił do domu. Prawdopodobnie właśnie ta ucieczka oraz spowodowana przez nią długa choroba były przyczynami pozostania Maksymiliana na drugi rok w tej samej klasie. Sytuacja taka nie wydarzyła się jednak po raz pierwszy. Spotkała Maksymiliana już na początku jego edukacji – dopiero we wrześniu 1829 roku promowano go do drugiej klasy. Uczył się przeciętnie i ostatecznie w 1834 roku, kiedy uczęszczał do czwartej klasy, na zawsze opuścił gimnazjum, nigdy go nie ukończywszy. W szkolnych annałach odnotowano, że pilność jego była „niestała” i że był „często podczas lekcji niespokojny”. Sposób, w jaki w przyszłości miał zakładać i prowadzić kółka rolnicze, stanowił całkowite przeciwieństwo szkolnej pilności.

24 grudnia 1834 roku Maksymilian trafił do armii pruskiej. Służył w niej do 13 kwietnia 1836 roku. Obowiązkową służbę odbywał w garnizonie poznańskim jako żołnierz 5. kompanii 18. pułku piechoty. Po jej zakończeniu wrócił do Nadziejewa, gdzie pomagał ojcu w prowadzeniu majątku. Praca na roli – wobec braku wykształcenia – była jedyną przyszłością dla Maksymiliana. Józef Jackowski doskonale jednak wiedział, że synowi nie wystarczy praktyka w dzierzawionym przezeń majątku. Że zanim zdobędzie odpowiednie fundusze na nabycie własnego majątku, będzie kierował cudzymi, a do tego musi być szczególnie dobrze przygotowany. Postanowił więc wysłać go na nauki do miejsca, którego nie mógł wybrać lepiej: do Turwi gen. Dezyderego Chłapowskiego – człowieka, o którym mówi się, że był ojcem nowoczesnego polskiego rolnictwa. Chłapowski, adiutant Napoleona (a później uczestnik powstania listopa-

dowego), gdy obejmował mocno zadłużony majątek po ojcu, nie miał pojęcia o pracy na roli. Pojechał więc w 1818 roku do Anglii, by uczyć się jej od najlepszych. Gdy rok później wprowadził w swym majątku w Turwi płodozmian (w Polsce stosowano powszechnie trójpółówkę), była to prawdziwa rewolucja. Sprowadził i stosował nowoczesne maszyny, rozwinął hodowlę, na wzór angielski ogroził pola. Do Turwi na nauki zjeżdżali młodzi ziemianie. Gdy pojawił się w niej Jackowski, właśnie została wydana słynna książka generała, *O rolnictwie*, na której uczyły się trzy kolejne pokolenia (pierwsze jej wydanie ukazało się w roku 1835, ostatnie – w 1875). Maksymilian przeszedł tu przez wszystkie działy gospodarstwa wiejskiego – od prac w stajni, oborze i na polu po prace w ogrodzie warzywnym i sadzie, od nauki planowania robót w folwarku i ich umiejętnego nadzorowania po naukę rachunkowości i prowadzenia ksiąg gospodarczych. To z tamtych lat na całe życie pozostało Jackowskiemu przekonanie o konieczności prowadzenia przez włościan księgowości, o czym nieustannie przekonywał na łamach pism rolniczych oraz na zebraniach kółek rolniczych.

W Turwi Maksymilian Jackowski poznał Teodora Mańkowskiego, zięcia Jana Henryka Dąbrowskiego, który zaproponował mu praktykę w swoim majątku w Żrenicy. Z jego dwuletniej pracy Mańkowski był tak zadowolony, że powierzył mu administrowanie swoimi majątkami na Podolu. Skutkiem tego w 1842 roku Maksymilian na osiem lat wyjechał do Rosji, gdzie najpierw administrował majątkami Jahorlik i Cebulówki, a potem je dzierżawił. Był to dobry okres w życiu Jackowskiego. Na Podolu poznał Marię Lichtneker, z którą ożenił się w 1843 roku. Rok później przyszedł na świat ich syn Mieczysław, a po czterech latach córka Józefa. Maksymilian czas dzielił między gospodarowanie na roli, rodzinę i wizyty sąsiedzkie. O tamtym okresie zawsze mówił z sympatią. A jednak na Podolu nie czuł się jak w domu. Po latach pisał: „Tam stosunkowo do rozległości obszarów wysiewa się mało, a obfite zbiera plony... Ziemię pod zasiewy wybierają najlepszą, bo ledwie 1/6 część dla braku łąk się uprawia. Inwentarze piękne, wypasione na żyznych stepach. Komunikacja handlowa dosyć łatwa, częścią Dniestrem nad Morze Czarne, częścią lądem mil kilkanaście do Odessy. Uprawa ziemi jak najłatwiejsza... Trudno uwierzyć, że ci ludzie, którym rzeki mlekiem i miodem płyną, którzy mają wyborową ziemię, wszyscy są bez zapasów. Na przednówku wszystkim w oczy patrzy bieda, tak włościanom, szlachcie czynszowej, jak i szlachcie na kolokacjach”.

Mimo korzystnych warunków pracy, piękna krajobrazu i dobrych relacji zarówno z rodziną żony, sąsiadami, jak i z chłopami, Jackowski po-

stanowił wrócić w Poznańskie. Być może w podjęciu tej decyzji pomogło mu urzędowe pismo otrzymane w 1847 roku, w którym nakazywano dostarczenie z podległych mu wsi czterech rekrutów na służbę w carskim wojsku, trwającą 25 lat. Jackowski nie mógł się z tym pogodzić, ale nakaz wykonać musiał. Z kłopotu wybrnął z pomocą rządu. Za jego namową urządził wyprawę za Dniestr, na pogranicze z Besarabią, gdzie od kilku lat rozbojem trudniło się kilkoro uciekinierów z jego wsi. Czterech pojmanyh w ten sposób awanturników oddał w rekruty. I choć do wojska nie trafili porządni chłopci, Jackowski nie chciał drugi raz znaleźć się w podobnej sytuacji. Być może to ostatecznie przesądziło o powrocie w Poznańskie.

W 1850 roku wyjechał więc z żoną i dwójką małych dzieci do Wielkopolski. Pierwsze tygodnie spędził u ojca w Dobczynie, następnie przebywał u brata w Nadziejewie i u wuja, ks. Józefa Brzezińskiego, w Poznaniu. W lutym 1851 roku kupił Pomarzanowice – własny majątek. Kolejne lata zajęło mu jego urządzanie, prace gospodarcze, a także wychowywanie dzieci. Korzystał przy tym zarówno z wiedzy sąsiadów, jak i ze swojej, zdobytej w Turwi, oraz z doświadczenia nabytego w podolskich majątkach. Szybko wszedł w kręgi postępowego ziemiaństwa wielkopolskiego. I równie szybko – w krąg spraw publicznych.

Nic więc dziwnego, że od razu stał się aktywnym członkiem Towarzystwa Rolniczego Średzko-Wrzezińskiego, choć nie wiadomo, czy był jego współzałożycielem (założenie Towarzystwa miało miejsce podczas spotkania 20 lipca 1851 roku u Edwarda Ponińskiego we Wrześni). Kolejne dziesięciolecie upłynęło Jackowskiemu na pracy we własnym gospodarstwie w Pomarzanowicach, której poświęcał się codziennie, od rana do wieczora. Wszystkiego osobiście dopilnowywał, osobiście też prowadził rachunki i korespondencję. Jednocześnie działał na rzecz Towarzystwa Rolniczego, wygłaszając referaty np. na temat zalet płodozmianu lub nowych maszyn wprowadzanych w gospodarstwach najbardziej światłych ziemian. Kierował komisją nadzorującą wzorowe orki, przeprowadzał doświadczenia dotyczące zasiewu zbóż, a swoimi przemysleniami dzielił się z innymi na łamach „Ziemiańska”. Był także delegatem na zjazd powiatowych towarzystw rolniczych 21 lutego 1861 roku, podczas którego w poznańskim Bazarze powołano do życia Centralne Towarzystwo Gospodarcze, odpowiedzialne za to, aby „zachować drogą nam ziemię w naszym ręku; zaprowadzić na tejsze najlepszą i najpiękniejszą kulturę i stan otaczającego nas ludu rolniczego doprowadzić do błogiej pomyślności i oświaty”. Dwa lata później, na początku 1863 roku, Jackowski został sekretarzem CTG.

Ten czas wytężonej, ale przy tym unormowanej pracy organicznej przeżywał wybuch powstania styczniowego. Jackowski, jak wielu Wielkopolan, był przeciwny walce zbrojnej, nie widząc szans na zwycięstwo. Ale gdy nadeszła chwila próby, włączył się w działalność na rzecz pomocy powstańcom. Członkowie zarządu CTG weszli w skład komitetu utworzonego pod wodzą Jana Działyńskiego, do prac wykorzystano działaczy powiatowych zarządów CTG. Od lutego 1863 roku Jackowski zajmował się organizacją transportów broni dla oddziałów formowanych w Wielkopolsce, gromadzeniem pieniędzy i werbowaniem ochotników. Dwukrotnie był aresztowany. Pierwszy raz trafił do pruskiego więzienia na początku marca 1863 roku, ale po trzech tygodniach go wypuszczono. Po raz drugi aresztowany został 6 lipca 1863 roku w swoim domu w Pomarzanowicach. Osadzono go najpierw w więzieniu w Poznaniu, a następnie, wraz z 80 innymi Polakami, potajemnie przewieziono do Berlina. Wielki proces przeciw 149 Polakom oskarżonym o zdradę stanu rozpoczął się 7 lipca 1864 roku. Jackowski przebywał już wówczas w więzieniu w Moabicie. Ostatecznie uniewinniony 23 grudnia 1864 roku, wrócił do Pomarzanowic dzień później. Ale najstraszniejszy powstańczy cios spadł na niego w maju 1863 roku. W bitwie pod Ignacem zginął jego pierworodny syn Mieczysław, 19-letni uczeń Gimnazjum św. Marii Magdaleny. Historia zatoczyła koło – 30 lat wcześniej powstańcem chciał zostać młody Maksymilian, też uczeń Gimnazjum św. Marii Magdaleny. Przeżył, bo zatrzymała go choroba, dzięki której wrócił do domu. Jego syn nie miał tego szczęścia...

Po klęsce powstania styczniowego Wielkopolanie na nowo podjęli trud pracy organicznej, widząc w niej jedyną drogę rozwoju wiodącą do niepodległości. Przez pierwszy rok po powrocie z więzienia Jackowski nie angażował się w prace społeczne. Zajął się własnym gospodarstwem, które należało podnieść z zaniedbania, jakiemu uległo pod jego nieobecność, a także sprawami rodzinnymi. Dopiero gdy po trzyletniej przerwie odrodziło się Centralne Towarzystwo Gospodarcze, na początku 1866 roku Jackowski ponownie został jego sekretarzem, a Hipolit Cegielski – prezesem. Towarzystwo działało na rzecz popularyzacji nowoczesnej gospodarki rolnej, a zwłaszcza na rzecz upowszechniania nowoczesnych technik rolnych wśród ziemian i włościan. Jackowski w pełni zaangażował się w te prace, jednocześnie pogłębiając swoją wiedzę, zwłaszcza ekonomiczną. Dzielił się nią na spotkaniach zarządu CTG, ale i na spotkaniach różnych komisji towarzystwa czy na łamach „Ziemianina”, którego współredaktorem został w 1866 roku. Był niezwykle pracowity – aby na wszystko starczało mu czasu, wstawał o godzinie czwartej rano!

Punktem zwrotnym w życiu Maksymiliana Jackowskiego stało się posiedzenie Centralnego Towarzystwa Gospodarczego z dnia 28 lutego 1873 roku, na którym wygłosił on referat na temat kółek włościańskich. Kółka takie powstawały od kilku lat, ale było ich niewiele i słabo się rozwijały. Pod wpływem wystąpienia Jackowskiego zarząd CTG powołał go na patrona, czyli organizatora i opiekuna kółek, choć nie nałożono nań żadnych konkretnych zobowiązań. O nich miał już decydować sam. Z czasem okazało się, że ta nieco przypadkowa decyzja wpłynęła na jego dalsze życie, stając się sensem jego publicznej działalności. Na prośbę Jackowskiego zarząd CTG zawiadomił towarzystwa filialne o udzielonym mu mandacie, a także zaopatrzył go w papier firmowy CTG z nadrukiem: „Patron kółek rolniczych”.

Maksymilian energicznie przystąpił do działania, zajmując się zarówno agitacją na rzecz kółek, jak i osobistym ich organizowaniem. Nie było to zadanie łatwe – mimo ogromnego wysiłku w pierwszym roku działalności Jackowskiego powstało tylko 18 nowych kółek, a w sumie było ich 32. Gdy po 27 latach, na początku 1900 roku, Jackowski przekazywał patronat swemu następcy, Józefowi Chłapowskiemu, w Wielkopolsce sprawnie działały 204 kółka.

Zakładanie kółek, zwłaszcza na początku, nie było łatwe. Chłopi nie rozumieli sensu ich powstawania, działania ziemian przyjmowali chłodno. Musiało upłynąć nieco czasu, by pojęli płynące z nich korzyści. A te z czasem okazały się nie do przecenienia. Kółka odegrały bowiem nie tylko ogromną rolę w szerzeniu postępu rolniczego i organizacji gospodarstwa wśród włościan, ale także stały się bardzo skutecznym ogniwem w walce o obronę ziemi przed Komisją Kolonizacyjną.

Kółka były doskonale zorganizowane. Jackowski, przy pomocy licznych współpracowników, uczył chłopów nie tylko gospodarowania na roli, ale i zarządzania swoimi gospodarstwami, nieustannie wskazywał na konieczność ubezpieczania gospodarstw, zwracał uwagę, by chłopi nie podpisywali żadnych umów czy protokołów bez dokładnego ich przeczytania, mówił o korzyściach płynących z prowadzenia własnej rachunkowości, pomagał w organizacji praktyk rolniczych dla chłopskich synów, zainicjował samopomoc materialną. I przez wszystkie te lata walczył o większe poparcie dla kółek ze strony właścicieli ziemskich, które – jego zdaniem – w licznych przypadkach pozostawiało wiele do życzenia.

Jackowski jeździł po Wielkopolsce, zakładając kółka, uczestnicząc w ich zebraniach i zebraniach powiatowych, biorąc udział w wystawach czy po prostu lustrując gospodarstwa i służąc swoją radą. Gdy nie mógł dokądś pojechać, słał pisma i okólniki dotyczące rozmaitych spraw, wyda-

wał broszury pomagające włościanom w jak najlepszym gospodarowaniu. Broszury poświęcone były zarówno sprawom fachowym, jak i oświatowym czy obyczajowym, bowiem z czasem Jackowski zaczął się także angażować w walkę z pijaństwem czy hazardem. W tych ostatnich dziedzinach sukcesy miał raczej skromne, ale w raportach publikowanych w „Rocznikach Kółek Włościańskich” znaleźć można informacje o zmniejszeniu się pijaństwa wśród włościan, a nawet o zamknięciu – z ich inicjatywy – przynajmniej kilku karczm.

Pisząc o działalności XIX-wiecznych kółek rolniczych, trzeba zwrócić uwagę na jeszcze jeden niezwykle ważny aspekt – umacnianie tożsamości narodowej. Bo choć Patron bacznie zwracał uwagę, by na zebraniach kółek nigdy nie podnoszono żadnych kwestii antyniemieckich czy w ogóle politycznych – by nie drażnić niepotrzebnie pruskich władz i nie narazić się na pruskie represje – to jednak systematycznie przypominał na nich o konieczności utrzymania gospodarstw w polskich rękach, zwłaszcza gdy nasiliła się działalność Komisji Kolonizacyjnej. Ta tematyka zdominowała zebrania kółek w latach 90. XIX w. Ale i znajdowała zrozumienie wśród włościan. W 1892 roku, na zebraniu w Cerekwicy, mówiono tak: „Kółka mają głównie ten cel, ażeby przez wzajemne pouczenie się dojść do tego, aby nauczono się tak gospodarować, aby ziemi ojczystej z rąk nie wypuścić, bo kto traci gospodarstwo, nie tylko, że traci dobytek [...], ale staje się zdrajcą całego kraju”.

W 1885 roku Maksymilian Jackowski przekazał swój pomarzanowicki majątek synowi, 36-letniemu wówczas Tadeuszowi Kryspinowi, a sam zamieszkał z żoną w Poznaniu. Miał już wtedy 70 lat, ale energii i chęci do dalszej działalności publicznej mu nie brakowało. Nadal angażował się w patronowanie kółkom rolniczym, pisywał artykuły do poznańskich czasopism, doprowadził do powstania „Poradnika Gospodarczego” jako organu kółek rolniczych, redagował „Rocznik Kółek Włościańskich”, w którym zamieszczane były nie tylko spisy kółek i ich prezesów, ale także sprawozdania z działalności tych organizacji, protokoły z walnych zebrań, przemówienia Patrona wygłaszane na rocznym walnym zebraniu oraz ogłoszenia i reklamy. „Rocznik” rozsyłany był zarówno do kółek, jak i do osób zainteresowanych ich działalnością.

Mimo upływu lat Maksymilian Jackowski był wciąż człowiekiem bardzo aktywnym – nie tracił bezpośredniego kontaktu z kółkami, wiele podróżował zarówno po Wielkopolsce, jak i na tereny pozostałych zaborów. Tylko w roku 1899, a więc gdy miał już 84 lata, od kwietnia do października odbył aż 16 podróży związanych z zebraniem, działalnością lub zakładaniem kółek. A jednak czuł się już coraz słabszy i formalnie

z patronatu zrezygnował rok później, podczas dorocznego zebrania delegatów i prezesów kółek w Bazarze 20 marca 1900 roku. Ale jeszcze przez kolejny rok jego następcą, Józef Chłapowski, wdrażał się do roli patrona, jeżdżąc z Jackowskim po Wielkopolsce, gdzie obaj wygłaszali różne pogadanki. Uroczyste przekazanie patronatu odbyło się 12 marca 1901 roku w poznańskim Bazarze, który nie mógł pomieścić wszystkich chętnych do wzięcia udziału w tym niezwykłym wydarzeniu.

Od spraw publicznych Maksymilian Jackowski nigdy jednak nie odszedł. Interesował się kółkami, choć im już nie patronował, nadal sporo czasu poświęcał walce z pijaństwem i hazardem. Chętnie odwiedzał syna Tadeusza Kryspina, który – choć z tytułem doktora praw (a nie rolnictwa) uzyskanym na uniwersytecie w Getyndze – z powodzeniem zarządzał majątkiem w Pomarzanowicach, a od 1899 roku – w zakupionym przezeń Wronczynie. To właśnie Wronczyn na kolejne dziesięciolecia stał się siedzibą rodową Jackowskich, bowiem tej funkcji od dawna już nie pełnił, odbudowany po pożarze z 1889 roku, dwór w Pomarzanowicach.

Ciosem dla Maksymiliana Jackowskiego była śmierć żony Marii. Odeszła ona 16 lutego 1904 roku, kilka miesięcy po 60. rocznicy ich ślubu, którą Jackowscy obchodzili 7 września 1903 roku. Po śmierci Marii Maksymilian gasł. Lato spędził u syna we Wronczynie, ale we wrześniu powrócił do Poznania. Zmarł rok po żonie, 14 stycznia 1905 roku. Uroczystości pogrzebowe, w których uczestniczyły tysiące osób z Poznania i całej Wielkopolski, odbyły się 17 stycznia. Relacjonowały je gazety we wszystkich zaborach. Kondukt żałobny wyruszył z jego poznańskiego domu przy ulicy Zielonej, udając się do fary. Od drzwi świątyni do jej wnętrza trumnę nieśli wicepatronowie kółek. Po mszy wynieśli ją z kościoła włościanie i złożyli na karawanie, a pochód żałobny wyruszył w stronę katedry. Ponownie zatrzymano się pod pałacem arcybiskupim, gdzie sześciu ziemian wzięło trumnę na ramiona i zaniósło ją pod balkon, skąd Patrona pożegnał ciężko chory arcybiskup Florian Stablewski. Uroczystości poznańskie zakończyły się przy Bramie Bydgoskiej. Stamtąd, już tylko w gronie rodzinnym, trumnę przewieziono do Wronczyna. Patron spoczął przy modrzewiowym kościółku. W uszach wielu osób brzmiały jeszcze słowa z mowy pogrzebowej wygłoszonej przez farnego prałata, ks. Antoniego Stychła: „Spizowy dzwonów jęk niechaj wzdłuż i wszecz przez polską idzie ziemię, wznosząc żałobę do polskich domów i strzech, a zarazem niechaj będzie zwiastunem otuchy, że nie opuszcza nas Bóg miłosierny, gdy nam daje mężów jak Patron Jackowski. Próżno pocieszać zboląłą rodzinę [...]. Nam pociechy nie trzeba, bo on nie umarł, lecz żyje w swoim dziele, żyje na polskim zagonie, w polskiej zagrodzie [...] we wdzięcznych sercach całego narodu”.

Dzięki niemu słowo „patron” nabrało wyjątkowego znaczenia. I nawet dziś, 110 lat od jego śmierci, w Wielkopolsce natychmiast się z nim kojarzy. Maksymilian Jackowski, twórca i opiekun kółek rolniczych, człowiek, dzięki którego mozolnej pracy – wolno, ale systematycznie – zmieniał się obraz wielkopolskiej wsi. Taki Patron – pisany koniecznie wielką literą – był tylko jeden.

Sub Rectoratu Quarto Venerabilis
ac Egregij Domini Mathie de Michoro
Arcum et Medicinæ Doctoris Canonici
Ecclesie Cathedralis Cracovien Comitatus
hyemali Anno Dni Millesimo quingente-
simo undecimo hi sunt intitulati

[illegible]

XVI-WIECZNA KARIERA ANTONIEGO Z NAPACHANIA SYN SOŁTYSA REKTOREM UNIwersYTETU KRAKOWSKIEGO

Jakub Linetty*

WSTĘP

Mysłąc o uczonych doby renesansu, profesorach Akademii Krakowskiej i innych intelektualistach czy literatach działających w XVI w., zazwyczaj wiążemy ich z najwyższymi warstwami społecznymi, głównie możnowładztwem i szlachtą, sporadycznie z miejskim patrycjatem. Wszakże podziały stanowe w XVI-wiecznej Rzeczypospolitej były ugruntowane i wspierały uprzywilejowany status szlachty. Warstwa chłopska była w tym systemie wyraźnie upośledzona, a zarazem najuboższa. Co więcej, ramy legislacyjne, gospodarka folwarczno-pańszczyźniana wraz z dominacją właścicieli ziemskich, mocno ograniczały możliwości jakiegokolwiek zmiany sytuacji ekonomicznej lub prawnej. Nieliczne wprawdzie, ale istotne kariery osób wywodzących się z warstwy chłopskiej pozostają znane niemal wyłącznie w gronie historyków. Dlatego też warto przypomnieć życie i dokonania Antoniego z Napachania, rektora Akademii Krakowskiej i szkoły katedralnej na Wawelu, pisarza kontrreformacyjnego i kapelana króla Zygmunta Augusta, który przyszedł na świat w podpoznańskiej wsi Napachanie w rodzinie tamtejszego sołtysa, Marcina.

* Doktorant w Instytucie Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

POCHODZENIE I MŁODOŚĆ ANTONIEGO Z NAPACHANIA

O pochodzeniu i młodości Antoniego z Napachania wiemy bardzo niewiele. Wywodził się z rodziny chłopskiej. Był synem Marcina, wieloletniego sołtysa Napachania. Należał więc najprawdopodobniej do jednej z zamożniejszych – o ile nie najzamożniejszej – rodzin we wsi.

Antoni przyszedł na świat w 1494 roku w małej wielkopolskiej wsi Napachanie, położonej na północny zachód od Poznania przy szlaku do Szamotuł¹. Była to wieś lokowana około sto lat wcześniej, należąca do parafii Cerekwica. Pierwsza wzmianka o Napachaniu z 1394 roku zachowała się w Aktach Grodzkich Poznańskich. Mówi ona o kmieciu Michale, kowalu z Napachania, który prowadził spór o 7 grzywien z Janem (Czarnkowskim), sędzią poznańskim, i Mikołajem (z Wenecji), sędzią kaliskim.

Osadnictwo na tym terenie z pewnością jednak było wcześniejsze. W świetle najnowszych badań archeologicznych, przeprowadzonych w 2013 roku przez Andrzeja Krzyszowskiego, już w mezolicie (średnia epoka kamienia) teren ten zasiedlała niewielka populacja ludzka. Funkcjonowały tu również późniejsze osady, w tym kultury łużyckiej i z wczesnego średniowiecza².

Nie wiemy, jakie były początki edukacji Antoniego z Napachania, jednakże przed wyjazdem na studia do Krakowa musiał wykazać się sporymi zdolnościami, aby uzyskać finansowe wsparcie i patronat jakiegoś możnego. Początkowo Antoni mógł się kształcić w szkole parafialnej w Cerekwicy, później prawdopodobnie kontynuował naukę w Poznaniu, gdzie funkcjonowała w tym czasie szkoła katedralna, wokół której zgromadziło się środowisko osób przejawiających zainteresowania intelektualne. Ówczesnym biskupem poznańskim był Jan Lubrański, znany ze swoich zainteresowań intelektualnych i humanistycznych. W późniejszym okresie założył on słynną poznańską Akademię Lubrańskiego, wcześniej zaś wspierał zdolną młodzież w zdobywaniu wykształcenia akademickiego. Lubrański dostrzegał bowiem konieczność odpowiedniego kształcenia duchowieństwa. Dlatego też w biskupie poznańskim upatrujemy prawdopodobnego patrona i mecenasa Antoniego z Napachania w pierwszych latach studiów w Krakowie.

¹ Współcześnie w gminie Rokietnica.

² A. Krzyszowski, *Wyniki badań wykopaliskowych na stanowisku archeologicznym NAPACHANIE, stan. 59 (AZP 51-26, nr 201), gm. Rokietnica, w powiecie poznańskim, w woj. wielkopolskim*, Poznań 2014 (maszynopis udostępniony dzięki życzliwości autora).

W tym kontekście warto powrócić do bezpośredniego, napachańskiego otoczenia. Okazuje się bowiem, że Antoni nie był jedynym, ani też pierwszym studentem Akademii Krakowskiej wywodzącym się z Napachania. Jako pierwszy rozpoczął w niej naukę Maciej, wzmiankowany 18 maja 1491 roku w *Albumie studiosorum* jako *Mathias Alberti de Napachany, dioc. Posnaniensis*³. W kolejnym roku został wymieniony w *Aktach rektorskich* ze względu na chuligański wybryk, którego się dopuścił. W sierpniu 1492 roku Maciej z Napachania, w towarzystwie innych studentów, miał zakłócić wykład bakalarza Jana z Kościana, krzycząc: „*Iste cacalarius legere ignorat*”!⁴, co można wyłożyć w języku polskim w następujących słowach: „Ten zasraniec czytać nie potrafi”!⁵ Sprawa trafiła do sądu rektorskiego, a Maciej został ukarany.

Pod datą 18 kwietnia 1501 roku w *Albumie studiosorum* został wpisany kolejny Maciej, syn Marcina z Napachania⁶. Być może był to starszy brat Antoniego, którego ojciec również nosił imię Marcin. Źródła wspominają także Wacława, syna Jana z Napachania, który rozpoczął studia na Akademii Krakowskiej w 1527 roku⁷.

STUDIA NA AKADEMII KRAKOWSKIEJ I PÓŹNIEJSZA KARIERA UNIWERSYTECKA

Antoni z Napachania został żakiem krakowskiego Uniwersytetu w roku 1511, gdy rektorem uczelni był Maciej z Miechowa, jeden z najwybitniejszych polskich intelektualistów tego okresu, autor pierwszej drukowanej książki poświęconej dziejom Polski, *Chronica Polonorum*⁸. Świadczy o tym wpis w *Albumie Studiosorum* z dnia 22 września, potwierdzający wniesienie opłaty w wysokości 6 groszy⁹. Bakalariat uzyskał w roku 1513, a magisterium w roku 1519, w trakcie ponownego rektoratu Macieja

³ *Album studiosorum Universitatis Cracoviensis*, t. II, Cracoviae 1897, s. 9.

⁴ *Acta Rectoralia Almae Universitatis Studii Cracoviensis*, tomus primus, ed. T. Wislocki, Cracoviae 1893-1897, s. 319-320.

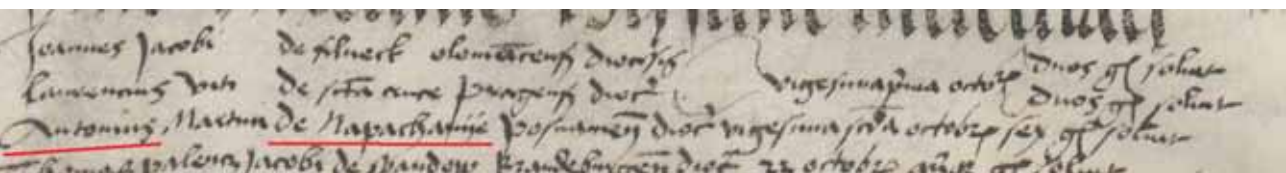
⁵ J. Wiesiołowski, *Polscy współtowarzysze studiów Jana Lubrańskiego*, „Kronika Miasta Poznania”, 1999, nr 2, s. 46.

⁶ *Album studiosorum*, t. II, s. 72.

⁷ Tamże, s. 240.

⁸ Maciej z Miechowa, *Chronica Polonorum*, Cracoviae 1519, 1521.

⁹ *Album studiosorum*, t. II, s. 132; zob. *Metrica seu Album Studiosorum Universitatis Cracoviensis*, P. 2, inde ab anno 1509 usque ad annum 1551, s. 34.

Fragment strony z *Album Studiosorum*, z wpisem immatrykulacyjnym Antoniego z Napachania z 1511 roku

z Miechowa. Niewiele wiemy o samym przebiegu studiów Antoniego. Z całą pewnością szybko trafił do kręgu uczniów Jerzego Libana z Legnicy, który był pionierem i fundatorem krakowskiego studium języka greckiego.

Wkrótce po ukończeniu Akademii Antoni objął ważną funkcję rektora szkoły katedralnej na Wawelu. Sprawował ją w latach 1520-1526. Szkoła wawelska funkcjonowała od XIII w., w czasach Antoniego nastawiona była głównie na kształcenie kleryków¹⁰. Jej uczniami byli wówczas ludzie o skromnym pochodzeniu, często wywodzący się z rodzin chłopskich. Przedstawiciele wyższych stanów pragnący uzyskać kościelne godności udawali się przeważnie na Wydział Teologiczny Akademii Krakowskiej. Jak pisał Leszek Hajdukiewicz, „droga do kariery duchownej i świeckiej nie prowadziła przez izby szkoły wawelskiej. Wypełniali je natomiast nikomu nieznani sulejowianie, prudniczanie i kazimierzanie o plebejskich, prostych imionach”¹¹. Niemniej, szkoła katedralna wawelska przeżywała wówczas okres rozkwitu, dzięki działalności opiekującego się nią scholastyka Mikołaja Bedleńskiego, należącego do kapituły katedralnej. Bedleński podjął się starań o budowę nowego gmachu dla szkoły, który ukończono w latach 1531-1533. Ponadto dbał o odpowiednich nauczycieli. Jak pisze historyk: „Wśród rektorów tego okresu spotykamy szereg nazwisk zasłużonych potem profesorów i docentów Akademii Krakowskiej, wybitnych humanistów tej miary, jak Antoni z Napachania, Michał z Wiślicy, Szymon Zacjusz i Walenty z Rawy, co świadczy o wielkiej wadze, jaką przykładął Bedleński do zapewnienia szkole odpowiedniego personelu nauczycielskiego”¹².

¹⁰ L. Hajdukiewicz, *Krakowska szkoła zamkowa 1510-1801*, [w:] *Studia do dziejów Wawelu*, t. 1, Kraków 1955, s. 205.

¹¹ Tamże, s. 207.

¹² Tamże, s. 218-219.

Szczegóły działalności Antoniego z Napachania w szkole katedralnej nie są nam znane. Możemy jednak przypuszczać, że jego praca była doceniana, skoro w 1524 roku otrzymał prepozyturę w Bieżanowie po śmierci tamtejszego proboszcza Marcina¹³. Godność tę sprawował prawdopodobnie do 1554 roku.

Po ukończeniu studiów Antoni rozpoczął również karierę wykładowcy na Akademii Krakowskiej. Od półrocza zimowego 1521 roku wykładał jako *extraneus simpliciter*, a w latach 1522-1525 jako *de facultate*¹⁴. Tematyka jego wykładów dotyczyła greki i łaciny. Wykładał literaturę antyczną: Wergiliuszowską *Eneidę* i dzieła Waleriusza¹⁵. Pod wpływem doświadczeń z wykładów Antoni postanowił wydrukować antyczne dzieło do nauki języka łacińskiego autorstwa Eliusza Donatusa. Książka *Donati grammatici illustris Barbarismus et Anthonij Nebrissenis* była drukowana w 1523 roku w Krakowie¹⁶.

W latach 1526-1528, wzorem wielu innych wykładowców w tym okresie, Antoni udzielał prywatnych lekcji. Jego uczniem był znany później pisarz i myśliciel kontrreformacyjny, Stanisław Orzechowski. W ramach lekcji przerabiali dzieło Erazma z Rotterdamu *Apophthegmata*¹⁷. Warto tu zaznaczyć, że niderlandzki uczony był jednym z największych autorytetów dla Antoniego z Napachania. Niestety, współpraca Antoniego z Orzechowskim znalazła swój finał w sądzie rektorskim w 1530 roku. Orzechowski, nie mogąc zapłacić za lekcję, zostawił Antoniemu książkę Erazma, o której zwrot później wytoczył proces¹⁸. Po roku 1539 Antoni

¹³ Archiwum Kapitulne na Wawelu, Acta actorum, t. 3, k. 3-3v.: „[...] parochialem in Bieżanowo Cracoviensi dioc. postmortem [...] honorabilis Martineae ipsius [...] canonici honorabilem dom Mgrj Antonius de Napachanye Rectorem...”.

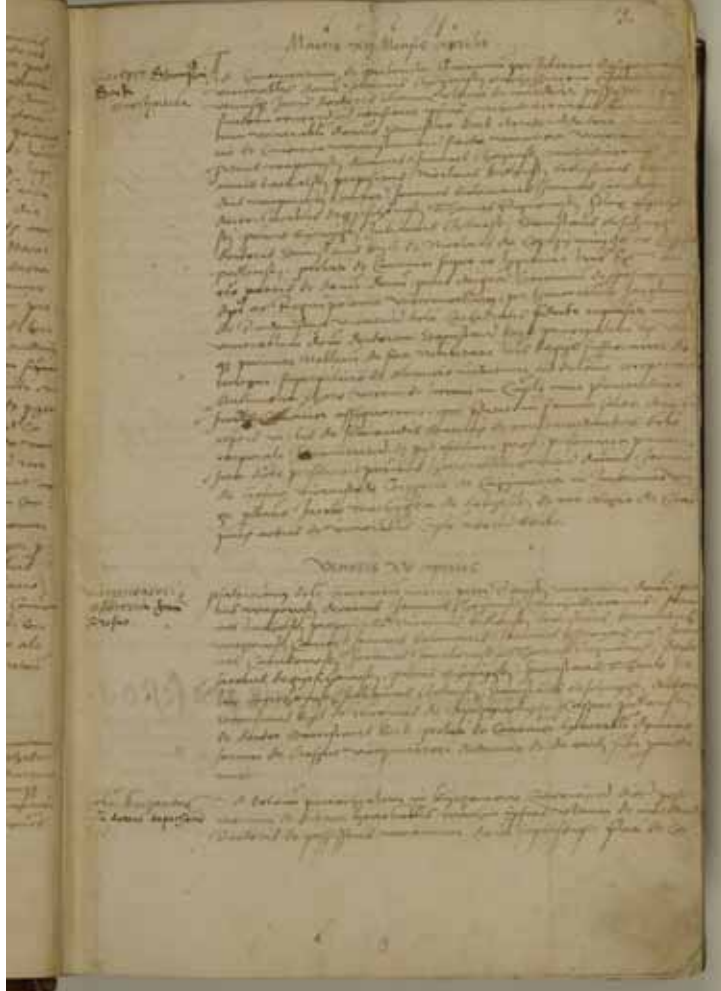
¹⁴ H. Barycz, *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu*, Kraków 1935, s. 413-414; K. Morawski, *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego. Średnie wieki i Odrodzenie*, t. II, Kraków 1900, s. 255.

¹⁵ K. Estreicher, *Bibliografia polska. Stolecie XV-XVIII w układzie abecadlowym*, cz. 3, t. 12 [N: O], Kraków 1909, s. 30-31.

¹⁶ Antoni z Napachania, *Donati grammatici illustris Barbarismus et Anthonij Nebrissenis*, Cracoviae 1523.

¹⁷ H. Barycz, *Historia Uniwersytetu...*, s. 413-414.

¹⁸ Acta rectorialia, t. I, (3013), s. 782: „Die Martis xvij Maij. Venerabilis mgr. Anthonius Napachaniensis per Nobilem Stanislaum Orzjeczowski, canonicum Przijemijsljensem, cittatus, comparuit pro libro apud eundem „Apothegnatum” Erasmi Roterodamij impignoratam, quod et idem dnus mgr. Anthonius fassus est. Vbi ex confessatis dnus rector hinc ad feriam sextam mandavit eidem dno Orzjeczowski in manus datus hinc tamen, quod actio dni mgrj prenominatj reseruat action cum dno Orzjeczowski pro diligencia et

Fragment wzmianki o nadaniu prepozytury w Bieżanowie Antoniemu z Napachania, Archiwum Kapitulne na Wawelu, Acta actorum, t. 3, k. 3

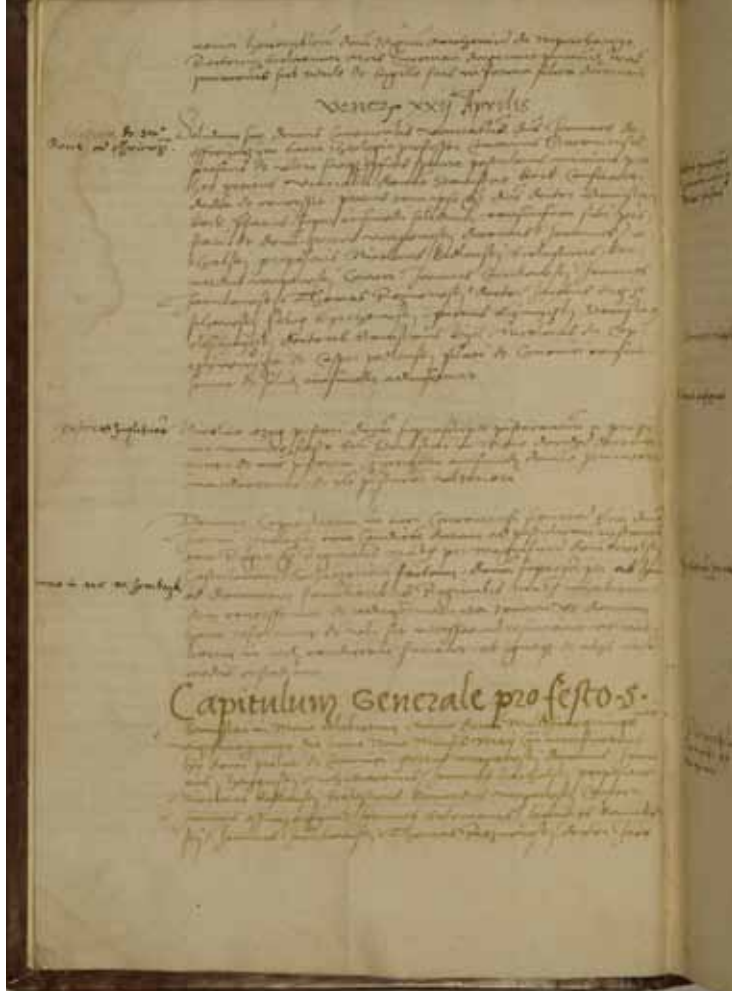
kontynuował swoje wykłady na Wydziale Teologicznym, na którym doktoryzował się w 1541 roku¹⁹.

Największym osiągnięciem Antoniego w świecie akademickim było trzykrotne pełnienie funkcji rektora Akademii Krakowskiej, począwszy od semestru zimowego 1552 roku, po semestr letni 1553 roku²⁰. Wybór

labore ipsius, quem subiit in erudicione et studio ipsius et fratris, et ibidem circa libri restitutionem dnus Orzijekowski tenebitur soluere impignoracionem libry etc. Presentibus ibidem notario et multa familia domini”.

¹⁹ W. Wisłocki, *Z przeszłości Uniwersytetu Jagiellońskiego*, „Przegląd Powszechny” 1889, t. XXI, s. 236.

²⁰ *Kronika Uniwersytetu Jagiellońskiego od r. 1864 do r. 1887 i obraz jego stanu dzisiejszego wraz z rzeczą o rektorach od czasów najdawniejszych*, Kraków 1887, s. XXXVIII.

Drugi fragment wzmianki o nadaniu prepozytury w Bieżanowie Antoniemu z Napachania, Archiwum Kapitulne na Wawelu, Acta actorum, t. 3, k. 3v

na rektora świadczył o dużym autorytecie, bowiem elekcji dokonywali wszyscy członkowie Uniwersytetu, zarówno profesorowie, jak i żacy. Po wyborze rektorzy otrzymywali insygnia uczelni oraz *Acta Rectoralia*. Rezydowali oni w Collegium Maius, gdzie znajdowało się mieszkanie rektorskie. Do ich głównych obowiązków należało przewodniczenie sądom, którym podlegała Akademia.

KARIERA DUCHOWNEGO

Ścieżkę kariery duchownego Antoni obrał prawdopodobnie już w trakcie studiów na Akademii Krakowskiej. Nie wiemy, kiedy uzyskał święcenia kapłańskie, lecz w 1520 roku wybrano go na rektora szkoły katedralnej

krakowskiej, a w 1526 roku został proboszczem w Biezanowie (dziś część Krakowa). Prepozytura biezanowska stanowiła wynagrodzenie za dobrze pełnioną funkcję rektora szkoły wawelskiej²¹. W kolejnych latach Antoni związał się z kościołem św. Floriana na Kleparzu w Krakowie. Kościół ten od dawna był ściśle związany z Akademią Krakowską (znajdował się pod jej częściowym patronatem), a jego kanonikami zostawali przeważnie profesorowie uczelni²². Po raz pierwszy jako kanonika przy kościele św. Floriana Antoniego z Napachania wymieniano w 1535/1536 roku w *Actach Rectoraliach*²³. Dziekanem św. Floriana został natomiast w 1553 roku, pełniąc funkcję rektora Akademii Krakowskiej²⁴. Dziekania św. Floriana stanowiła najprawdopodobniej nagrodę dla Antoniego, związaną z protekcją króla Zygmunta Augusta, którego był kapelanem. Funkcję tę Antoni pełnił aż do śmierci w 1561 roku²⁵.

ENCHIRIDION... – NAJWAŻNIEJSZE DZIEŁO ANTONIEGO Z NAPACHANIA

Antoni z Napachania, jako wykładowca uniwersytecki, kapelan królewski i dziekan św. Floriana, był zagorzałym przeciwnikiem reformacji. Potrafił łączyć wczesną myśl kontrreformacyjną z renesansowym humanizmem Erazma z Rotterdamu. Swoje poglądy najpełniej przedstawił w książce *Enchiridion to jest książki ręczne o nauce chrześcijańskiej, czego się chrze-*

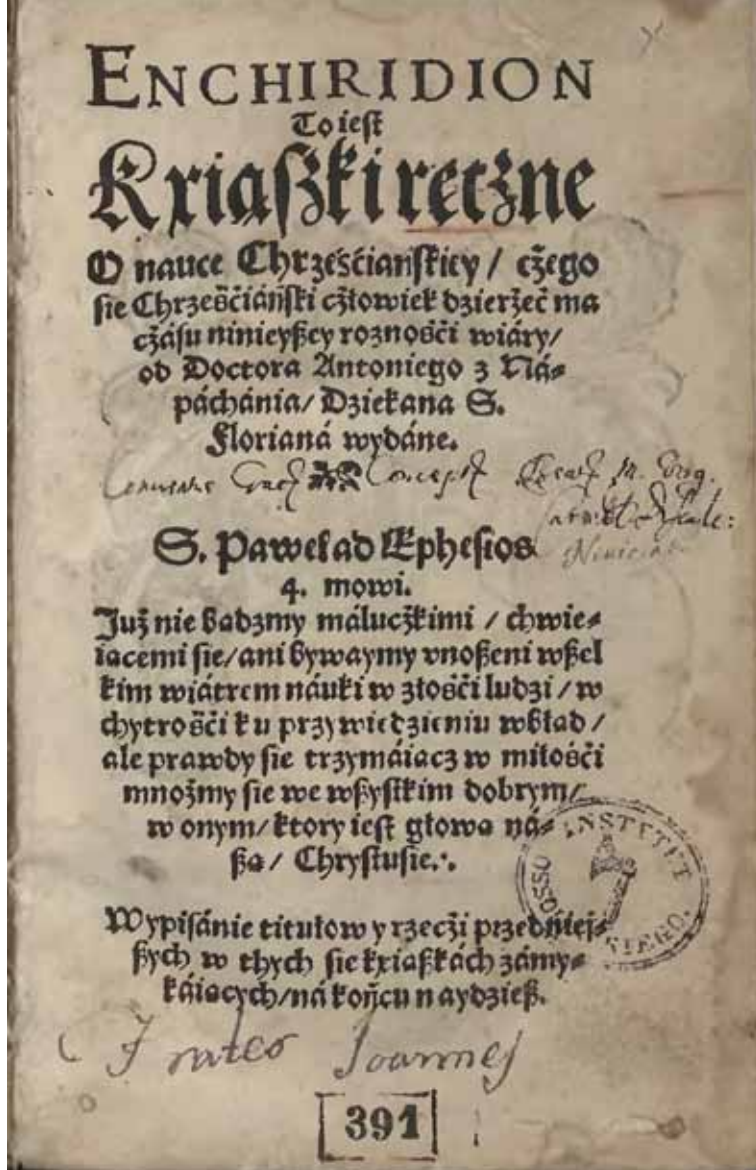
²¹ Archiwum Kapitulne na Wawelu, Acta ..., k. 3-3v; L. Hajdukiewicz, *Krakowska szkoła...*, s. 219.

²² K. Ożóg, *Kolegiata w służbie nauki. Nadanie prebend świętofloriańskich przez Władysława Jagiełłę Uniwersytetowi Krakowskiemu*, [w:] *Studia z dziejów kościoła św. Floriana w Krakowie*, red. ks. J. Kliś, Kraków 2007, s. 19-33.

²³ *Acta Rectoralia*, t. I, (3362), s. 326: „Die Mercurij xv Marcij. Honorabilis mgr. Martinus de Garbari, canonicus, ecclesie S. Floriani, ad instanciam mgi Antonij de Nadabachany, collegiate maioris Collegij, legitime de mandato domini cittatus, et non comparens in termino sibi assignato pro die hodierna, instante mgro Antonio prefato, pronunciatum contumax. In presencia Honor. Dnorum Iacobi de Cleparz, s. teologie professoris, decani s. Floriani, et Alberti de Pylzno, decretorum dris, et me Valentino, seruo Vniuersitatis”.

²⁴ *Album studiosorum*, t. 3, s. 3; *Acta rectoralia*, t. 2, s. 192. *Album Studiosorum*, t. 3, s. 5; *Acta Rectoralia*, t. II, s. 199.

²⁵ Datę 1 września 1561 roku podają wszystkie współczesne biogramy Antoniego z Napachania, w tym H. Barycz, *Antoni z Napachania* (hasło), *Polski Słownik Biograficzny*, t. I, Kraków 1935, s. 136. Datę 13 stycznia 1562 roku podał jedynie E. Marylski, *Wspomnienia zgonu zasłużonych w narodzie Polaków*, Warszawa 1829, s. 11.

Strona tytułowa najważniejszego dzieła Antoniego z Napachania, *Enchiridion*, z 1558 roku

ścijański człowiek dźierać ma, czasu niniejszej różności wiary, wydanej w Krakowie, w drukarni Szarfenbergów²⁶. Była to jedna z pierwszych książek pisanych w języku polskim. Co interesujące, już wcześniej Antoni z Napachania publikował polemikę z luteranami w języku łacińskim w pracy *Loci communes fidei catholicae contra Lutheranos* (Jedna i nie-

²⁶ Antoni z Napachania, *Enchiridion to jest książki ręczne o nauce chrześcijańskiej*, Kraków 1558.

podzielna wiara katolicka przeciw luteranom)²⁷. Dzieło było dedykowane Stanisławowi Tęczyńskiemu, wojewodzie krakowskiemu, związanemu blisko z dworem króla Zygmunta Augusta.

Antoni z Napachania jako jeden z pierwszych intelektualistów uznał konieczność pisania i publikowania prac w języku polskim. W liście skierowanym do Stanisława Tęczyńskiego tłumaczył: „Wiele ludzi uczonych i świętych pisało po łacinie przeciwko Luterowi i niektórym jego naśladowcom, a wszakoż małe polepszenie w ludziach za tym pisaniem być widzimy [...]. Na co bacząc, i to sobie rozważając, nie chciałem po łacinie ale po polsku pisać: ku łatwiejszemu każdego porozumieniu [...]”²⁸.

Praca Antoniego ma spore znaczenie w dziejach literatury polskiej. Głównie przez to, że jest jedną z pierwszych książek powstałych w języku polskim, torujących drogę do tłumaczenia na język polski Pisma Świętego. Pierwsze tłumaczenie, tzw. Biblia Leopoldy, ukazało się kilka lat później, w 1561 roku. Powstało ono w kręgu osób związanych z kolegiatą św. Floriana na Kleparzu w Krakowie, a zatem w środowisku, do którego należał również Antoni z Napachania²⁹.

Henryk Barycz, przez wiele lat zajmujący się dziejami nauki i Uniwersytetu Jagiellońskiego, ocenił książkę Antoniego następująco: „Samo dziełko, poświęcone wykładowi głównych kwestii spornych, wykazuje duże odczytanie autora i erudycję, czerpaną z Biblii i pism Ojców Kościoła”³⁰.

ANTONI Z NAPACHANIA W PAMIĘCI POTOMNYCH

Działalność Antoniego z Napachania była długo i dobrze pamiętana w Krakowie, zwłaszcza w środowisku kanoników św. Floriana na Kleparzu. W początkach XVII w. pisarz Szymon Stawropolski związany z kolegiatą na Kleparzu uwzględnił Antoniego w swoim dziele o stu najwybitniejszych pisarzach polskich pt. *Setnik pisarzy polskich*³¹. Dzięki niemu przetrwało kilka bezcennych informacji na temat Antoniego z Napachania.

²⁷ K. Estreicher, *Bibliografia polska...*, s. 30-31.

²⁸ Antoni z Napachania, *Enchiridion to jest...*, epistoła, s. II.

²⁹ E. Belcarzowa, *Polskie i czeskie źródła przekładu Biblii Leopoldy*, Kraków 2008, s. 8.

³⁰ H. Barycz, *Historia Uniwersytetu...*, s. 413-414.

³¹ S. Stawropolski, *Scriptorum Polonicorum Hekatonias...*, Fraknfurtae 1627, s. 50-51; zob. tenże, *Setnik pisarzy polskich albo pochwały i żywoty stu najznakomitszych pisarzy polskich*, przeł. J. Starnawski, wstęp J. Starnawski i F. Bielak, Kraków 1970, s. 111-112.

Z relacji Stawropolskiego wiemy np., że Antoni miał sławę wybitnego kaznodziei i uchodził za wyjątkowo świątobliwego: „trwał w opinii tak wielkiej niewinności i świętości, że nawet z najdalszych okolic zjeżdżano się, by go widzieć i słyszeć, gdy miał głosić kazanie”³². Pamiętano o tym również po śmierci Antoniego w 1561 roku w jego rodzinnych stronach. Stawropolski przytoczył także interesującą historię poświadczającą, że również w Poznaniu Antoni z Napachania był z wielką czcią wspominany: „Tenże Antoni ukazał się w kilka lat po przejściu do niebieskiego żywota Rochowi z Poznania, mężowi wielkiej niewinności, jako zwiastun szczęśliwej śmierci, cały jaśniejący światłem i wezwał go za sobą bez żadnego cierpienia ni choroby. Roch położywszy na stole księgę świętą, którą właśnie wtedy szczęśliwym wypadkiem czytał, ukląkł na środku izby, i polecił swą duszę Bogu. Widział to tylko chłopiec pańszczyźniany, który na ten widok osłupiał i ze strachu uciekł”³³.

W dziele Stawropolskiego znajdujemy również wiersz autorstwa Jakuba Vitelliusa poświęcony Antoniemu z Napachania:

Gdy Antoni przyjęty został
W świętych siedzibach bogów,
Ujrzał, jak gdyby ze wspaniałej widowni
I najbardziej przekonywająco, jak umiał,
Opowiedział swym słuchaczom,
Jak wielka jest nagroda za małe nawet trudy³⁴.

Współcześnie pamięć o Antonim jest kultywowana również, a może nawet przede wszystkim, w jego rodzinnej miejscowości – Napachanie. Jego imię nosi tamtejsza szkoła podstawowa, na której znajduje się tablica upamiętniająca wybitnego uczonego. W roku 2014, w trakcie obchodów 620-lecia Napachania oraz 520-lecia narodzin Antoniego z Napachania, odsłonięto rzeźbę przedstawiającą wizerunek uczonego. W ramach upamiętnienia tego wydarzenia powstał niniejszy artykuł, planowana jest również osobna publikacja poświęcona życiu i dokonaniom uczonego.

³² Tamże, s. 111-112.

³³ Tamże.

³⁴ Tamże.

Rzeźba upamiętniająca Antoniego z Napachania, znajdująca się w szkole w jego rodzinnej wsi, wykonana z okazji jubileuszu placówki oraz 620-lecia Napachania,
fot. Jakub Linetty

PODSUMOWANIE

Antoni z Napachania pozostaje mało znanym w powszechnej świadomości uczonym. Dlatego też mam nadzieję, że artykuł ten przyczyni się do rozpowszechnienia wiedzy o Antonim i jego karierze uczonego i duchownego. Jego życie i dzieło jest bowiem warte zapamiętania. Niewiele mamy w polskiej historii przedrozbiorowej podobnych wspaniałych przykładów karier osób o chłopskich korzeniach.

KALENDARIUM

- 1492 – narodziny Antoniego
- 1511 – rozpoczęcie studiów na Akademii Krakowskiej
- 1519 – ukończenie studiów na Akademii Krakowskiej
- 1520-1526 – sprawowanie funkcji rektora krakowskiej szkoły katedralnej na Wawelu
- 1521 – wykłady na Akademii Krakowskiej jako *extraneus simpliciter*
- 1522-1525 – wykłady *de facultate*
- 1523 – wydanie podręcznika do łacińskiej gramatyki Eliusza Donatusa
- 1524 – objęcie prepozytury bieżanowskiej
- 1524-1554 – probostwo w Bieżanowie
- 1526-1528 – prywatny nauczyciel Stanisława Orzechowskiego
- 1530 – proces ze Stanisławem Orzechowskim o książkę Erazma z Rotterdamu *Apophthegmata*
- 1535/1536 – wymieniony jako kanonik św. Floriana na Kleparzu w Krakowie
- 1539 – przejście na Wydział Teologiczny Akademii Krakowskiej
- 1540 – doktorat z teologii
- 1552/1553 – trzykrotne pełnienie funkcji rektora Akademii Krakowskiej
- 1553 – sprawowanie funkcji dziekana św. Floriana w Krakowie
- 1557 – wykłady greckiej gramatyki jako collega mniejszy
- 1558 – publikacja książki *Enchiridion*
- 1561 – śmierć

Chłudowanie na Międzynarodowym Festiwalu Folkloru Podlaskie Spotkania
w Brańsku,
fot. Chłudowanie

ROZTAŃCZONE 15 LAT

JUBILEUSZ ZESPOŁU PIEŚNI I TAŃCA CHLUDOWIANIE

Monika Jabłuszczevska*

Kiedy przed piętnastu laty w sali gimnastycznej w Zespole Szkół w Chłudowie swe pierwsze kroki stawiali przyszli tancerze, nikt zapewne nie przypuszczał, że jest to początek czegoś naprawdę wielkiego i pięknego. Zajęcia z tańca ludowego miały być po prostu alternatywą dla uczniów, którzy dodatkową aktywność fizyczną chcieliby realizować inaczej niż grając w piłkę nożną. Okazało się jednak z czasem, że pasja i wizjonerskie podejście zarówno ówczesnego dyrektora szkoły, Jarosława Krajewskiego, jak i pierwszego choreografa Zespołu, Kazimierza Brdęka, udzieliły się także dzieciom i rodzicom. Dwa lata trwały ćwiczenia, zanim pan Kazimierz uznał, że dzieci są gotowe do występu przed publicznością. I tak, w strojach wypożyczonych z chludowskiego przedszkola (czerwone kokardki na warkoczach dziewcząt i w koszulkach chłopców stanowiły najbardziej „ludowy” element), młodzi tancerze zadebiutowali podczas obchodów 750-lecia Chłudowa, wpisując się w historię swojej miejscowości.

Kolejne lata działalności zespołu to przede wszystkim wytrwała praca pod kierunkiem pana Kazimierza, który swoje wieloletnie doświadczenie, zdobywane w takich zespołach jak Wiwaty, Łany, Wielkopolska czy Gorzyczanie, przekazywał teraz dzieciom z Chłudowa. Bezgraniczne zaufanie do choreografa i godziny ćwiczeń przynosiły konkretne efekty. Zespół prezentował się z powodzeniem na przeglądach, festiwalach, imprezach plenerowych, uroczystościach i koncertach. Dzięki wsparciu Rady Rodziców, Rady Sołectkiej Chłudowa i gminy Suchy Las garderoba Chłudowian wzbogacała się o nowe stroje, tak że każdy z włączanych do repertuaru tańców regionalnych wykonywano w oryginalnym, certyfikowanym kostiumie, przygotowywanym albo w pracowni państwa Krystyny i Jarosława Wygnańskich w Chełmnie, albo w pracowni pani Aleksandry Kachlickiej w Grodzisku Wielkopolskim.

* Prezes Zarządu Stowarzyszenia „Zespół Pieśni i Tańca Chłudowianie”.

Taniec w zespole ludowym to przede wszystkim okazja do poznania bogactwa tradycji i kultury własnego kraju. Ucząc się tańców pochodzących z danego regionu, jedziemy do niego, by poczuć jego klimat, spotkać się z regionalnymi twórcami i zespołami, poznać charakter ludzi, który przekłada się na charakter tańca. Zdobywamy wiedzę o zwyczajach, historii i współczesności.

Przekonani o wartości narodowego dziedzictwa i przepełnieni chęcią jego prezentacji innym nacjom, a przy tym ciekawi świata, Chludowianie w roku 2007 rozpoczęli zagraniczne wojaże. Odwiedzili takie kraje jak Niemcy (2007, 2013), Węgry (2007, 2010), Hiszpania i Białoruś (2009), Austria (2010), Turcja (2011), Włochy (2012), Francja (2013), Belgia i Malta (2014)... W każdym z nich byli witani i przyjmowani z ogromnym zainteresowaniem i nagradzani aplauzem. Wizyta zespołu na Węgrzech zapoczątkowała trwającą do dziś współpracę między wsiami Chludowo i Regoly oraz gminami Suchy Las i Tamasi. Chludowianie biorą udział w festiwalach Internationales Folkfest Bittburg w Niemczech i Paasfeesten Leuven w Belgii, odbywających się pod patronatem CIOFF – międzynarodowej organizacji promującej folklor i będącej strażnikiem jego autentyczności, występują z powodzeniem na przeglądach i konkursach. Odnotowane sukcesy to m.in. 3. miejsce w VII Ogólnopolskim Przeglądzie Folklorystycznym „Regiony” w Bydgoszczy (2007), 1. miejsce na III Ogólnopolskim Przeglądzie Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Brańsku (2013), Grand Prix XXIII Międzynarodowego Festiwalu Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Folklorystycznych Krakowiak (2014).

Dziś Zespół Pieśni i Tańca Chludowianie tworzą tancerze w wieku od 5 do 65+ lat – w sumie należy do niego około 100 osób, podzielonych na 4 grupy wiekowe. Ci, którzy zaczynali jako kilkuletnie dzieci, dziś studiują i pracują, lecz nadal znajdują czas, siłę i chęć, by tańczyć i śpiewać, bo – jak mówią – taniec ludowy to ich życie. Młodszy, idąc w ich ślady, zdobywają nagrody na festiwalach, a działając w ramach Stowarzyszenia „Chludowianie”, uczą się pracy na rzecz lokalnej społeczności. Jeden z projektów, w którego realizację zaangażowane są dzieci, młodzież, ich rodzice i dziadkowie, to „Chludowskie Spotkania z Folklorem” – impreza organizowana pod koniec sierpnia (w roku 2014 współfinansowana ze środków powiatu poznańskiego). Działalność zespołu i Stowarzyszenia zaowocowała także powstaniem chóru „Cantus Familiaris” (zrzeszającego 22 osoby), w którym śpiewają zarówno tancerze, jak i osoby wcześniej niezwiązane z zespołem

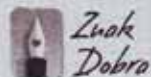

Poronińskie Lato 2012,
fot. Chłudowanie

Repertuar Zespołu Pieśni i Tańca Chłudowanie stanowią polskie tańce narodowe: kujawiak, oberek, polonez, mazur i krakowiak, oraz tańce, przyśpiewki i obrzędy regionalne z Wielkopolski, Kaszub, Górnego Śląska, Beskidu Śląskiego i Żywieckiego, Rzeszowszczyzny, Lubelszczyzny i Podlasia w formie opracowanej scenicznie. Nad wyrazem artystycznym i dochowaniem wierności detalom czuwają Renata Banaszewska i Liliana Tarnowska. Kształcenie wokalne to domena Elizaviety Maciejewskiej, akompaniament – Andrzeja Przybyła i Łukasza Maciejewskiego. Na koncertach zespołowi towarzyszy tradycyjna kapela, w której skład wchodzi zarówno doświadczeni muzycy, jak i uczniowie szkół muzycznych. W bieżącym roku jeden z najbardziej doświadczonych tancerzy podjął naukę na kursach instruktorskich. W ten sposób spełnia się marzenie założycieli zespołu o kształceniu własnej kadry instruktorskiej.

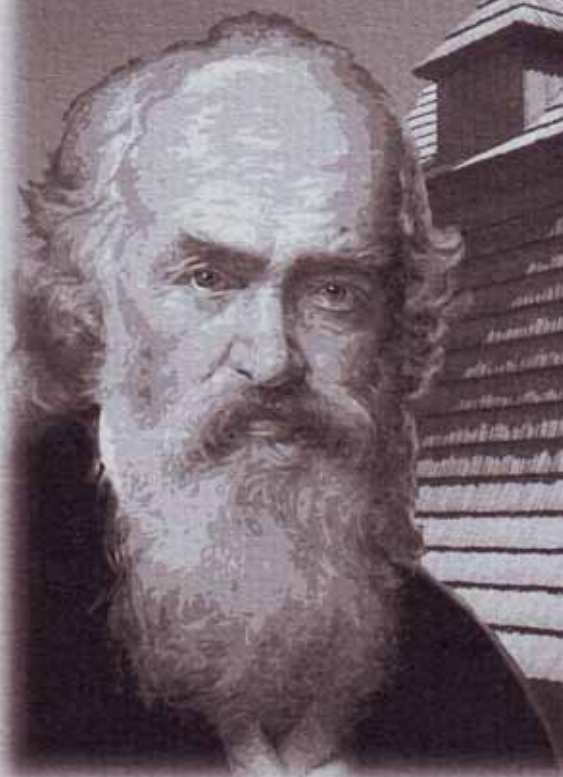
www.parafia-wierzenica.pl

Wierzeniczenia

NUMER SPECJALNY 6 [III] 2014

AUGUST CIESZKOWSKI
1814-1894

Wierzenica - kaplica rodu Cieszkowskich

200-lecie urodzin

Specjalny numer czasopisma „Wierzeniczenia”

FILOZOF Z WIERZENICY

OBCHODY 200-LECIA URODZIN AUGUSTA CIESZKOWSKIEGO W POWIECIE POZNAŃSKIM

Ewa J. Buczyńska, Włodzimierz Buczyński*

AUGUST CIESZKOWSKI, CZYLI KTO

August Cieszkowski, jeden z najwybitniejszych Wielkopolan XIX w., przez 52 lata związany był z dzisiejszym powiatem poznańskim. W Wielkopolsce miał swoje siedziby w dwóch powiatach: po początkowym pobycie w dzisiejszym złotowskim (Debrno Wieś i Trudna w gminie Lipka), 2 lipca 1842 roku zakupił znajdującą się niedaleko Poznania Wierzenicę. Jej właścicielem pozostał do śmierci 12 marca 1894 roku.

Urodził się 12 września 1814 roku w Suchej na Podlasiu (obecnie to Nowa Sucha w gminie Grębków, w powiecie węgrowskim, w województwie mazowieckim), czyli w zaborze rosyjskim. Za sprawą ojca przeniósł się do ówczesnych Prus Zachodnich, a następnie do Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Osiedlając się na terenie powiatu poznańskiego, cieszył się sławą wybitnego ekonomisty i filozofa. Stworzył podstawy ideowe pracy organicznej, a po śmierci Karola Marcinkowskiego uważano go za duchowego przywódcę Wielkopolan. Był pomysłodawcą Ligi Polskiej, a także współtwórcą i trzykrotnym prezesem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, ośrodka polskiego ruchu naukowego. Jako polski parlamentarzysta w sejmie pruskim (do 1847 roku posiadał obywatelstwo pruskie) Cieszkowski zabiegał o utworzenie polskiego uniwersytetu w Poznaniu. Kiedy działania te nie powiodły się, założył własnym kosztem Wyższą Szkołę Rolniczą imienia Haliny w Zabikowie – jedyną polską wyższą uczelnię na ziemiach zaboru pruskiego. W ten sposób uczcił pamięć przedwcześnie zmarłej żony.

* Krajoznawcy, autorzy przewodników po regionie.

W 1867 roku założył w Wierzenicy kółko rolnicze – dziewiąte w Wielkopolsce, a pierwsze w dzisiejszych granicach administracyjnych powiatu poznańskiego. Napisał także pracę *O ochronach wiejskich* i ufundował w Wierzenicy ochronkę, czyli przedszkole wiejskie – tak zainicjował działania rozwinięte później na dużą skalę przez błogosławionego Edmunda Bojanowskiego. Poza tym Cieszkowski postulował dopuszczenie robotników rolnych do udziału w zyskach. Pomysł ten wdrożył w swoim majątku w Wierzenicy.

Cieszkowski był doceniany również poza Wielkopolską. W 1873 roku został wpisany w poczet członków krakowskiej Akademii Umiejętności. W 1887 roku Uniwersytet Jagielloński nadał mu tytuł doktora *honoris causa* w dziedzinie prawa. Uroczystości 50-lecia jego pracy naukowej pokazały, jak wielkim autorytetem cieszył się wśród rodaków ze wszystkich zaborów i diaspory.

WYDARZENIA POPRZEDZAJĄCE ROK OBCHODÓW

Przypadającą na 2014 rok doniosłą rocznicę 200-lecia urodzin Augusta Cieszkowskiego poprzedziło trwające od 1999 roku przywracanie zbiorowej pamięci jego postaci przez pismo „Wierzeniczenia” ukazujące się przy parafii św. Mikołaja w Wierzenicy. To właśnie członkowie jego zespołu redakcyjnego: ks. Przemysław Kompf, Grażyna i Maciej Dominikowscy, Ewa J. i Włodzimierz Buczyńscy we wrześniu 2010 roku wystąpili z ideą obchodów 200. rocznicy urodzin Augusta hr. Cieszkowskiego. Pomysłodawcy podejmowali działania inwestycyjne i wydawnicze, organizowali imprezy i uroczystości zarówno w Wierzenicy, jak i na terenie regionu i kraju. Od 15 kwietnia 2013 roku, kiedy w Wierzenicy odbyło się pierwsze spotkanie komitetu obchodów 200-lecia urodzin Augusta Cieszkowskiego, do działań włączały się kolejne osoby i instytucje z gmin Swarzędz i Czerwonak, a także z Lubonia i z Poznania. Z komitetem współpracowało również wiele osób z Bydgoszczy, Kórnik-Bnina, Węgrowa, Grębkowa i Stawisk w powiecie węgrowskim, z Siennicy Różanej i Suchowa w powiecie krasnostawskim oraz ze Stalowej Woli.

Do 2012 roku działania skupiały się na terenie Wierzenicy. Już w 2011 roku gmina Swarzędz postawiła tablicę informacyjną z wiadomościami o wsi i mapą jej okolic.

Wyremontowano kryptę rodziny Cieszkowskich. Spoczywa w niej pięcioro członków rodu: Helena (Halina), patronka pierwszej wyższej uczelni rolniczej na ziemiach zaboru pruskiego – Wyższej Szkoły Rolniczej

im. Haliny w Żabikowie, August – wybitny filozof i ekonomista, poseł do parlamentu pruskiego, jego ojciec Paweł – poseł na sejmy Królestwa Polskiego, oraz synowie: Krzysztof i August Adolf, pseudonim „Guga” – senator II RP. Pieniądze na remont przekazały Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Starostwo Powiatowe w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Fundacja Zakłady Kórnickie. Kościół w Wierzenicy jest teraz jedynym na szlaku kościołów drewnianych wokół Puszczy Zielonki, w którym kryptę udostępniono zwiedzającym.

Rodzina Kundzewiczów, która pod koniec 2008 roku zakupiła zrujnowany dwór Cieszkowskich, w marcu 2011 roku rozpoczęła jego remont. Od jesieni 2012 roku funkcjonuje on jako Centrum Agroturystyczne – Dwór Augusta Cieszkowskiego w Wierzenicy. W 2013 roku właściciele wydali w dużym nakładzie „Kuryer Wierzenicki” – jednorazowe wydawnictwo prezentujące historię i współczesność dworu.

Nadleśnictwo Babki od marca 2012 roku realizuje prace mające przywrócić charakter spacerowo-rekreacyjny Alei Filozofów. Najpierw została wykonana wizura (przestrzeń) widokowa w lesie na skarpie doliny Głównej. Widać przez nią dwór Cieszkowskich, w porze bezlistnej widoczna jest też górna część wieży kościoła św. Mikołaja. Odbudowywany dwór Cieszkowskich można podziwiać, schroniwszy się pod wiatą, od której zaczyna się wspomniana oś widokowa. Na turystę czekają tam dwa stoły

Na tropach filozofa,
fot. Włodzimierz Buczyński

i ławy, rower można postawić w stojaku z pnia grabu. Wiosną 2014 roku zostały wyeksponowane pozostałości pomnika przyrody – martwej sosny, pod którą jakoby miał dumać Zygmunt Krasiński. W jej sąsiedztwie stanęła tablica informacyjna. Kolejną tablicę, dzięki zgodzie właścicieli – rodziny Rajewiczów – postawiono bezpośrednio przy Młynarzówce. Od połowy lipca 2014 roku do Alei Filozofów kierują turystę, wraz z barierką na skarpie, już trzy tablice drogowskazowe.

Na początku września 2012 roku w sąsiedztwie probostwa rozpoczęła się budowa wiaty wraz z kioskiem i sanitariatem. Po roku z wiaty, wówczas jeszcze bez zaplecza sanitarnego, mogły korzystać pierwsze grupy turystów.

11 maja 2013 roku prof. Józef Banaszak – Prezes Klubu Profesorów „Wierzenica” z Bydgoszczy – zaprosił publiczność do salonu Dworu Wierzenica na prezentację wierszy o Augustcie Cieszkowskim i Wierzenicy. Przybyło ponad 40 osób, w niemałej części reprezentujących kręgi naukowe i artystyczne Bydgoszczy, Poznania i Torunia. Oczywiście nie zabrakło przedstawicieli ziemi wierzenickiej i osób z terenu gminy Swarzędz. Spotkanie zaowocowało wydaną przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu w roku 2014 książką *...Na skrzydłach myśli... August Cieszkowski i ziemia wierzenicka w poezji*, zawierającą dwa zachowane wiersze samego Augusta Cieszkowskiego oraz wiersze o nim, pisane zarówno przez poetów jego współczesnych, jak i przez twórców dzisiejszych, w tym uczniów z Lubonia i Swarzędza (Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi). Druga grupa wierszy, głównie współczesnych, to poetycki opis samej Wierzenicy. Wiersze zebrali, opracowali i przygotowali do druku Józef Banaszak, Dariusz Tomasz Lebioda i Ewa Strycka.

ROCZNICOWE UCHWAŁY

Rada Miejska Lubonia, uchwałą podjętą już 26 września 2013 roku, ogłosiła rok 2014 Rokiem bł. Edmunda Bojanowskiego i Augusta hr. Cieszkowskiego.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XLII/811/14 z dnia 24 lutego 2014 roku przyjął stanowisko w sprawie upamiętnienia w województwie wielkopolskim dwusetnej rocznicy urodzin Augusta Cieszkowskiego. W uchwale zapisano (fragmenty): „Sejmik Województwa Wielkopolskiego uważa za stosowne podjąć czynności upamiętniające w Województwie Wielkopolskim dwusetną rocznicę urodzin Augusta Cieszkowskiego. [...] Pragnie, by poprzez realizację przedsięwzięć o cha-

rakterze edukacyjnym i patriotycznym uczcić dwusetną rocznicę urodzin Augusta Cieszkowskiego, kształtując obywatelskie postawy mieszkańców Wielkopolski oraz utrwalając ich związek z regionem i jego przeszłością”.

18 marca 2014 roku odbyła się XXXVIII sesja Rady Powiatu w Poznaniu. Pierwsza jej część miała uroczysty charakter. Po wystąpieniu wicestarosty Tomasza Łubińskiego oraz po rozmowie Jacka Hałasika i Marka Rezlera radni przyjęli przez aklamację Stanowisko Rady Powiatu w Poznaniu w sprawie ustanowienia roku 2014 Rokiem Augusta Cieszkowskiego, w brzmieniu: „W związku z przypadającym właśnie jubileuszem 200-lecia urodzin twórcy ideowych podstaw pracy organicznej, społecznika, działacza politycznego, Rada Powiatu w Poznaniu ogłasza rok 2014 Rokiem Augusta Cieszkowskiego. Pragniemy w ten sposób oddać hołd jednemu z najwybitniejszych Wielkopolan XIX w., człowiekowi mającemu nieocenione zasługi tak dla kraju, jak i Wielkopolski. Rok Augusta Cieszkowskiego pozwoli nie tylko przybliżyć współczesnym jego sylwetkę, ale pokazać, że jego dziedzictwo stanowi trwały element naszej tożsamości. Wytrwałość, z jaką wcielał w życie swoje ideały, stała się skutecznym narzędziem sprzeciwu wobec polityki zaborcy, sprawiła też, że hrabia z Wierzenicy trwale zapisał się w historii Polski i regionu. Ustanawiając rok 2014 Rokiem Augusta Cieszkowskiego, pragniemy pielęgnować jego pamięć oraz dać wyraz wierności wartościom, które składają się na szeroko rozumiany wielkopolski etos, będący podstawą życia publicznego, społecznego i gospodarczego w powiecie poznańskim”.

Kolejną uchwałę podjęli radni Rady Miejskiej Swarzędza: „W 2014 roku przypada rocznica 200-lecia urodzin oraz 120-lecia śmierci Augusta Cieszkowskiego, sławnego polskiego myśliciela, który od 1842 r. związał swoje losy z ziemią swarzędzką, a szczególnie z Wierzenicą. [...] Rada Miejska w Swarzędzu stoi na stanowisku, iż wybitna postać i niezwykle dzieło Augusta Cieszkowskiego zasługują na pamięć i popularyzację. Rada Miejska pragnie, aby rok 2014 zaowocował wieloma działaniami organizacyjnymi, kulturalnymi, edukacyjnymi i wydawniczymi, które przybliżą jego spuściznę mieszkańcom gminy Swarzędz, a także w całej Polsce. Niech obchody Roku Augusta Cieszkowskiego będą budującą lekcją historii, która jest najlepszym sposobem tworzenia postaw patriotycznych i obywatelskich, szczególnie wśród młodego pokolenia”.

I wreszcie, 12 września, w dniu rocznicy urodzin Augusta Cieszkowskiego, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej jednomyślnie – 439 głosami – podjął uchwałę w sprawie uczczenia pamięci Augusta Cieszkowskiego w 200. rocznicę Jego urodzin: „W dwusetną rocznicę urodzin Augusta Cieszkowskiego Sejm Rzeczypospolitej Polskiej postanawia oddać hołd temu

wyjatkowemu uczonemu, pisarzowi, politykowi, patriocie, działaczowi społecznemu i gospodarczemu, intelektualście i publicyście. W historii XIX-wiecznej myśli naukowej August Cieszkowski był jednym z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej filozofii romantycznej i myśli mesjanistycznej. Jego dokonania na polu nauki i na rzecz rozwoju myśli naukowej, walka słowem o sprawę narodową, kult pracy organicznej i twórczy patriotyzm zachowują dziś szczególną aktualność.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 200. rocznicę urodzin Augusta Cieszkowskiego widzi w Nim jednego z najbardziej świątłych Polaków XIX wieku”.

W ROKU OBCHODÓW

Na początku 2014 roku Zarząd Oddziału PPTK Poznań-Nowe Miasto nadał imię Augusta Cieszkowskiego biegnącemu przez Wierzenicę żółtemu szlakowi pieszemu łączącemu Kobylnicę w gminie Swarzędz z Dziewiczą Górą w gminie Czerwonak.

Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski i metropolita poznański, ks. arcybiskup Stanisław Gądecki, zainaugurował obchody 200-lecia urodzin Augusta hr. Cieszkowskiego 16 marca mszą św. w kościele św. Mikołaja w Wierzenicy.

Abp Stanisław Gądecki na inauguracji obchodów,
fot. Włodzimierz Buczyński

Msza św. inauguracyjna w kościele w Wierzenicy,
fot. Włodzimierz Buczyński

Na inaugurację obchodów w dniu 16 marca przez redakcję „Wierzeń” została przygotowana podstrona internetowa poświęcona obchodom – www.cieszkowski.parafia-wierzenica.pl. Powstały: kartka pocztowa beznominałowa wydana przez Poczta Polską w Poznaniu i okolicznościowa pieczętka według projektu Macieja Dominikowskiego.

21 marca Szkoła Podstawowa nr 2 im. Augusta hr. Cieszkowskiego w Luboniu zorganizowała uroczyste obchody dnia patrona.

Wiosną gmina Swarzędz wydała ulotkę na dwustolecie urodzin Augusta Cieszkowskiego.

Na początku roku szkolnego 2013/2014 Szkoła Podstawowa w Wierzonce ogłosiła pięć konkursów adresowanych do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich w gminie Swarzędz oraz placówek noszących imię Cieszkowskiego w Luboniu i Kicinie. 26 marca w Dworze Wierzenica miało miejsce podsumowanie już rozstrzygniętych konkursów na: prace plastyczne, wiersz, komiks, prace multimedialne związane z postacią Augusta Cieszkowskiego. Został także rozegrany konkurs wiedzy o Augustzie Cieszkowskim. Wygrała Szkoła Podstawowa nr 2 im. Augusta hr. Cieszkowskiego w Luboniu w składzie: Marta Cieślak i Bartosz Nowakowski. Trzy drugie miejsca przypadły: SP im. Augusta Cieszkowskiego w Kicinie (Julia Łuczak, Jan Kamiński), SP nr 1 im. Stanisława Staszica w Swarzędzu (Wiktoria Andrzejewska, Zuzanna Mazurczak), SP w Wierzonce (Marcin Jaremkó, Oliwier Szcześniak). Możliwość sprawdzenia swojej wiedzy

Najlepsze dziecięce prace o Cieszkowskim...,
fot. Włodzimierz Buczyński

o Augustcie Cieszkowskim miała także publiczność. Konkurs prowadziły Maria Maciolek i Genowefa Springer.

Biblioteka Miejska w Luboniu realizowała całoroczny cykl lekcji bibliotecznych poświęconych Cieszkowskiemu i Bojanowskiemu; w kwietniu prezentowała wystawę o Cieszkowskim.

26 kwietnia odbył się XXXVI wojewódzki rajd wiosenny „Szukamy wiosny w lesie”. Jego organizatorem był Oddział PTTK „Meblarz” ze Swarzędza. Edycja prowadziła śladami Augusta Cieszkowskiego do Wierzenicy. Zakończenie rajdu odbyło się pod wiatą w sąsiedztwie kościoła.

28 kwietnia prof. Stanisław Kozłowski z Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu wystąpił z wykładem „Augusta Cieszkowskiego promieniowanie myśli, czynu i serca”. Wykład ten odbył się w ramach Uniwersytetu Swarzędzkiego w Ośrodku Kultury.

Rada Miejska w Swarzędzu uchwala z 29 kwietnia nadała placowi w sąsiedztwie kościoła w Wierzenicy imię Augusta Cieszkowskiego. 26 września pojawiła się tam tablica z nazwą. To pierwszy w kraju plac noszący imię Cieszkowskiego. Od ubiegłego roku w Myszkowie istnieje też skwer pułkownika Teodora Cieszkowskiego. Imię Augusta Cieszkowskiego noszą natomiast ulice w wielu miastach. Na terenie powiatu poznańskiego są to ulice w Swarzędzu i Luboniu.

...i ich autorzy,
fot. Włodzimierz Buczyński

W ramach Józefinek – Święta Patrona Swarzędza, św. Józefa – Miasto i Gmina Swarzędz zaprosiły 2 maja na Rodzinny Turystyczny Rajd Samochodowy „Jedziemy do Augusta Cieszkowskiego”. Jego uczestnicy wyruszyli ze Swarzędza, do Wierzenicy jechali m.in. przez Kicin.

3 maja w Szkole Podstawowej nr 2 im. Augusta hr. Cieszkowskiego w Luboniu obchodzono 223. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja i 200. rocznicę urodzin Augusta Cieszkowskiego. Po gawędzie Jacka Hałasika uczniowie przedstawili montaż słowno-muzyczny prezentujący postać patrona szkoły. Uczniowie i absolwenci „Cieszkowianki”, chór Bard oraz publiczność śpiewali pieśni patriotyczne, również autorstwa Cieszkowskiego. Jego postać przybliżała też gra planszowa: CIESZKO-GRA. Na gości czekała również wystawa przygotowana na jubileusz 200. rocznicy urodzin Augusta Cieszkowskiego, która przyjechała do Lubonia prosto z Wierzenicy.

8 czerwca w wierzenickim kościele nastąpiło wręczenie Statuetki Augusta Cieszkowskiego, przyznanej przez Klub Profesorów „Wierzenica” z Bydgoszczy prof. Grzegorzowi Skrzypczakowi, rektorowi Uniwersytetu Przyrodniczego. Przedstawiony został sygnałny egzemplarz książki *...Na skrzydłach myśli... August Cieszkowski i ziemia wierzenicka w poezji* wydanej przez uczelnię.

Latem na Stacji Kultura na Dworcu PKP w Luboniu była prezentowana wystawa poświęcona Cieszkowskiemu i Bojanowskiemu.

19 czerwca, w święto Bożego Ciała, Radio Emaus wyemitowało cykl audycji poświęconych Augustowi Cieszkowskiemu.

2 lipca Anna Tomicka, burmistrz Miasta i Gminy Swarzędz, złożyła wniosek o objęcie patronatem honorowym obchodów 200-lecia urodzin Augusta Cieszkowskiego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Bronisława Komorowskiego. Nastąpiło to 13 września w Wierzenicy.

W lipcu i sierpniu wystawa jubileuszowa prezentowana była w Kórniku-Bninie.

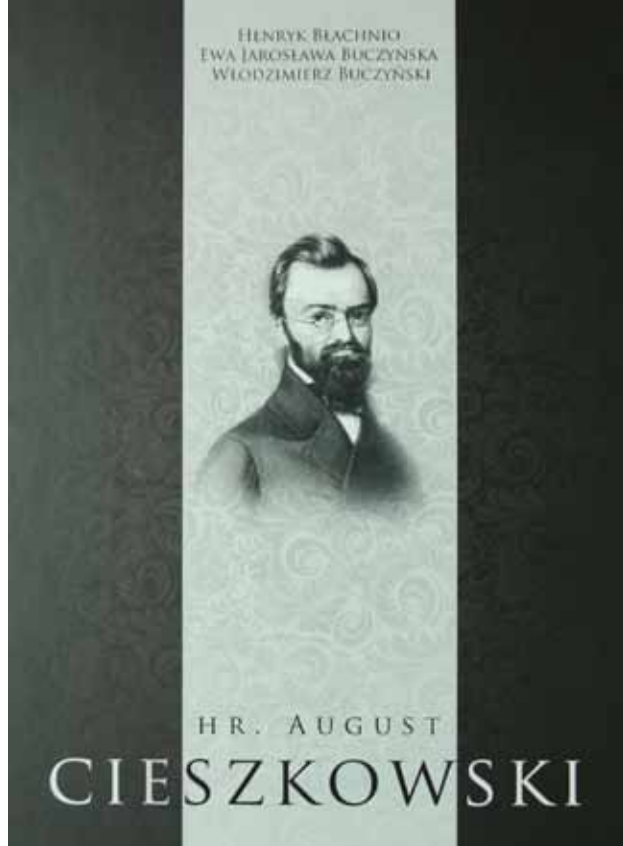
Pod koniec sierpnia nakładem „Wierzeniczeń” ukazał się specjalny 84-stronicowy numer pisma. Nosi tytuł „August hrabia Cieszkowski z Wierzenicy” i został opracowany przez Ewę J. i Włodzimierza Buczyńskich.

6 września przy kościele św. Mikołaja w Wierzenicy odbyła się Noc Kościołów Drewnianych bis. Zagrał zespół Trebunie-Tutki.

12 września została otwarta ścieżka im. Cieszkowskiego łączącą miejsca związane z Augustem Cieszkowskim w Kicinie i Wierzenicy. Jej pomysłodawcą był Leszek Lesiczka, mieszkający w Kicinie miłośnik ziemi wierzenickiej.

W sobotę 13 września w Swarzędzu i Wierzenicy odbyły się uroczystości stanowiące kulminację obchodów 200. rocznicy urodzin Augusta Cieszkowskiego. Na swarzędzkim rynku odsłonięto pomnik autorstwa Roberta Sobocińskiego. Julia Mężyńska i Martyna Manikowska z SP nr 4 recytowały młodzieńczy wiersz Cieszkowskiego. W Wierzenicy została odsłonięta tablica upamiętniająca Augusta Cieszkowskiego jako patrona Uniwersytetu Przyrodniczego. Odsłonięcia dokonali rektor Grzegorz Skrzypczak i jej twórca – Stanisław Mystek. Burmistrz Anna Tomicka powitała gości i podziękowała za już zrealizowane działania związane z obchodami. Prof. Tomasz Nałęcz odczytał list Prezydenta RP, a posłanka Bożena Szydłowska – podjętą jednomyślnie przez Sejm 12 września uchwałę czczącą pamięć Augusta Cieszkowskiego. Zrealizowane i planowane działania związane z obchodami rocznicowymi przedstawił sekretarz Komitetu obchodów, Włodzimierz Buczyński. Prof. Zbigniew Kundzewicz zaprezentował album *Hr. August Cieszkowski* autorstwa Henryka Błachnio, Ewy J. Buczyńskiej i Włodzimierza Buczyńskiego. Powstał on przy udziale gminy Swarzędz i powiatu poznańskiego oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

21 września w Luboniu miał miejsce koncert podsumowujący obchody 200. rocznicy urodzin hr. Cieszkowskiego. W niedzielny wieczór bur-

Album o Cieszkowskim. Jedyny taki w Polsce

mistrz Lubonia, Dariusz Szmyt, zaprosił mieszkańców na koncert będący zwieńczeniem obchodów. W kościele św. Jana Bosko wystąpił Chór Męski Kompanii Druha Stuligrosza, prezentując pieśni patriotyczne oraz religijne. Występ poprzedzony był laudacją postaci Augusta Cieszkowskiego. Wygłosił ją lubonianin, znany historyk, prof. Janusz Karwat.

Album i inne wydawnictwa o Cieszkowskim zaprezentowano 25 września w Bibliotece Publicznej w Swarzędzu. Publikację z wierszami samego Cieszkowskiego, a także z utworami związanymi z nim i z Wierzenicą zaprezentowała Anna Zielińska-Krybus, kierująca Wydawnictwem Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Przypomniała ona, że książka powstała z inicjatywy Prezesa Klubu Profesorów „Wierzenica” w Bydgoszczy, prof. Józefa Banaszaka. Swoje utwory odczytało pięcioro autorów współczesnych wierszy zamieszczonych w tym wydaniu: Halina Dżiszyńska-Błachnio, Wanda Wasik, Ewa J. Buczyńska oraz Joanna Zawada i Tomasz Świątek z Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi w Swarzędzu. Uczniowie otrzymali też z rąk A. Zielińskiej-Krybus egzemplarze książki.

We wrześniu w kwartalniku „Nauka” ukazał się artykuł *Mędrzec z Wierzenicy. W dwusetną rocznicę urodzin Augusta Cieszkowskiego*. Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Forum Lubońskie im. A. Cieszkowskiego

wydało publikację *Wybitni Wielkopolanie – bł. Edmund Bojanowski i August hr. Cieszkowski* powstałą pod redakcją prof. Janusza Karwata.

2 października Towarzystwo Miłośników Ziemi Swarzędzkiej oraz Zespół Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu przybliżyły postać Augusta hr. Cieszkowskiego mieszkańcom miasta podczas wieczornicy.

14 października na kamieniu w obrębie dawnego folwarku żabikowskiego została odsłonięta tablica upamiętniająca Augusta Cieszkowskiego.

25 października Oddział PTTK im. Cyryla Ratajskiego w Luboniu zorganizował „Rajd pieszy po Luboniu” przebiegający wzdłuż miejsc związanych z osobami Cieszkowskiego i Bojanowskiego.

5 grudnia Biblioteka Miejska w Luboniu zorganizowała spotkanie autorskie i promocję książki pod red. Janusza Karwata *Wybitni Wielkopolanie – bł. Edmund Bojanowski i hr. August Cieszkowski w 200. rocznicę urodzin*.

19 grudnia w piwnicach Dworu Wierzenica zawisły tablice tworzące kącik z nazwami ulic – nazwiskami osób, które mieszkały w wierzenickim dworze, odwiedzały go bądź chciały to uczynić.

20 grudnia w dodatku regionalnym „Gazety Wyborczej” ukazał się całostronicowy artykuł prof. Zbigniewa W. Kundzewicza, *Mysłiciel z Wierzenicy*.

POZA POWIATEM POZNAŃSKIM

W czwartym numerze z 2013 roku „Nestora. Czasopisma Artystycznego” (Krasnystaw) opublikowano artykuł Moniki Nagowskiej, *August Cieszkowski – jubilat r. 2014*, wraz z obszernym kalendarium.

28 kwietnia Gminna Biblioteka Publiczna w Grębkowie, pow. węgrowski, zorganizowała konkurs wiedzy o życiu i twórczości filozofa adresowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Wcześniej odbył się konkurs plastyczny związany z postacią Cieszkowskiego.

15 maja w Kolegium Runego Uniwersytetu Przyrodniczego ks. prof. Antoni Siemianowski (Wydział Teologiczny UAM) wygłosił wykład „August Cieszkowski – nieznany filozof z Wielkopolski”.

Prof. Stanisław Kozłowski w czerwcu opublikował swoje rocznicowe spojrzenie na Cieszkowskiego – *Nasz Ojciec*.

14 czerwca Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej, powiat krasnostawski, otrzymał imię Augusta Cieszkowskiego.

Pomnik Cieszkowskiego w Swarzędzu,
fot. Włodzimierz Buczyński

Na początku wakacji Miejska Biblioteka Publiczna im. Augusta Cieszkowskiego w Węgrowie ogłosiła konkurs plastyczny na wykonanie karty z życzeniami na 200-lecie urodzin patrona.

3 września została podjęta uchwała w sprawie stanowiska Rady Miasta Poznania w związku z 200. rocznicą urodzin Augusta Cieszkowskiego.

6 września Biblioteka w Węgrowie zrealizowała sesję popularnonaukową połączoną z wystawą i zwiedzaniem nekropoli Cieszkowskich w kościele poreformackim.

20 września na ulicy Augusta Cieszkowskiego w Bydgoszczy odbył się festyn kulturalno-integracyjny z okazji 200. urodzin patrona ulicy.

24 września tematem spotkania członków Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania była *Dwusetna rocznica urodzin Augusta Cieszkowskiego*.

16 października KUL, Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli, zorganizował międzynarodową konferencję „Aktualność myśli Augusta Cieszkowskiego. W dwusetną rocznicę urodzin”.

11 listopada w Grębkowie została zaprezentowana wystawa z okazji „200-lecia urodzin Augusta Cieszkowskiego”.

14 listopada Archiwum Państwowe w Poznaniu zorganizowało w poznańskim ratuszu spotkanie z cyklu „Popołudnie z dokumentem” zatytułowane „August Cieszkowski (1814-1894) – w 200. rocznicę urodzin”.

W ramach Dni Patrona Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu 20 listopada zostało otwarte wyremontowane Kolegium Cieszkowskich, 21 listopada podczas wieczornicy poświęconej pamięci patrona – „Natchnienie, wiedza i czyn” – o Augustie Cieszkowskim opowiadała Barbara Wachowicz. Spotkaniu towarzyszyły wystawy wydawnictw, rysunków i komiksów autorstwa uczniów, a także ekspozycja „Wierzenica w pracach studentów architektury krajobrazu”, wystawa jubileuszowa oraz prezentacja ręcznie przepisanej *Ojczyzny*. Ukazało się specjalne wydanie uczelnianego pisma „Więści Akademickie”, które od 2009 roku systematycznie prezentuje patrona uczelni. 22 listopada odbył się V Koncert Gallowy z okazji 200-lecia urodzin patrona Uczelni, Augusta hr. Cieszkowskiego. Osnową jego pierwszej części był wiersz Cieszkowskiego – *Śpiew na nutę piosenki o maju*.

18 grudnia w siedzibie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk została zorganizowana konferencja naukowa „August Cieszkowski in memoriam”, odbyło się uroczyste walne zebranie.

Do 16 stycznia 2015 roku w Bibliotece Raczyńskich czynna była wystawa *Słowo i czyn. Edmund Bojanowski i August Cieszkowski w dwusetną rocznicę urodzin*.

W taki sposób działania, które zostały zapoczątkowane w Wierzenicy przez niewielką grupę osób, przyczyniły się do przywracania pamięci Augustowi Cieszkowskiemu – wybitnemu Wielkopolaninowi.

POWIAT NA SPORTOWO

TENISOWA JAKOŚĆ W SOBOCIE POWIAT POZNAŃSKI OPEN CORAZ LEPSZY

Krzysztof Ratajczak*

Na naszych oczach narodził się prawdziwy fenomen polskiego sportu, i to w tak popularnej dyscyplinie, jaką jest tenis. Od pierwszej edycji w 2014 roku Międzynarodowy Turniej Tenisowy Kobiet Powiat Poznański Open stał się... największym wydarzeniem żeńskiego tenisa rozgrywanym na otwartych kortach w naszym kraju, ustępując tylko halowemu turniejowi w legendarnym katowickim „Spodku”.

PREMIERA PRZED ROKIEM

Impreza na kortach Centrum Tenisowego Sobota w gminie Rokietnica zawędrowała błyskawicznie na szczyty hierarchii kalendarza Międzynarodowej Federacji Tenisowej – ITF. A początki były dość prozaiczne. Zaczęło się od rozmowy starosty poznańskiego, Jana Grabkowskiego, z prezesem firmy Poz-Bruk i właścicielem CT Sobota – Tomaszem Nowickim, podczas której zgodzono się, że powiat poznański zasługuje na wielką imprezę sportową, angażującą wielu partnerów biznesowych z 17 gmin powiatu. Wspólne działanie okazało się kluczem do sukcesu.

* Dziennikarz radiowy.

Kobięcy turniej ma niepowtarzalną urodę,
fot. Andrzej Grupa

W pierwszych wypowiedziach przed startem premierowej odsłony Powiat Poznański Open Jan Grabkowski nie miał wątpliwości:

„Inspirowanie organizacji turnieju Powiat Poznański Open to nasz udział w aktywności społecznej, a zarazem realizowanie naszej misji, w ramach której konsekwentnie stawiamy także na sport. Rozwijamy jego walory integracyjne, poznawcze, a także wyróżniamy jako element upowszechniania, między innymi zdrowego trybu życia. Przy okazji turnieju zachęcamy zatem do czynnego uprawiania sportu. Centrum Tenisowe Soboty to bowiem doskonałe miejsce do propagowania wszelkiej aktywności ruchowej. Jednocześnie jest nam niezmiernie miło, że dzięki imprezie nasz region, nasza mała ojczyzna – powiat poznański – będzie kojarzona przez kibiców, i to nie tylko z Polski, jako miejsce, gdzie organizowane są imprezy sportowe o najwyższej randze. Powiat poznański jest największym powiatem Wielkopolski i jednym z największych w Polsce. Został uhonorowany tytułem Superpowiat i nagrodzony mianem Budowniczego Polskiego Sportu. To zobowiązuje”.

Staroście wtórował drugi z pomysłodawców, wielki pasjonat tenisa – Tomasz Nowicki: „Decyzja o tym, żeby zorganizować turniej dla kobiet, nie była przypadkowa, bo w Wielkopolsce brakowało tego rodzaju

zawodów. Natomiast nie brakuje tenisistek, które – moim zdaniem – mają nieprzeciętne umiejętności i potencjał do tego, żeby w przyszłości walczyć z najlepszymi na świecie. Uważam, że pomagając polskiemu zawodniczkom, przyczynimy się do rozwoju tej dyscypliny w naszym kraju, regionie i powiecie poznańskim”.

Organizacyjna machina ruszyła i słowa inicjatorów zmaterializowały się po raz pierwszy w dniach 19-27 lipca 2014 roku. Turniej z pulą nagród 50 tys. dolarów zgromadził znakomite zawodniczki z wielu krajów. Całością dyrygował dyrektor zawodów – Karol Przygodzki, a wymogów międzynarodowej federacji ITF pilnowała w Sobocie w roli supervisor'a Anna Wagner, pełniąca sędziowskie funkcje na największych światowych turniejach. Jej opinie od samego początku pozwalały uwierzyć w to, że na kortach w Sobocie rodzi się nowa, wysoka tenisowa jakość. Zresztą dopingiem dla organizatorów były też słowa zawodniczek, chwaleńców stworzone im warunki. Odwdzińczyły się one znakomitym widowiskiem. Pierwszą triumfatorką Powiat Poznański Open została Słowaczka Kristina Kučová, która w finale poradziła sobie z Bułgarką Sesil Karatanczewą. Fama o tym, że niedaleko Poznania, w gminie Rokietnica, jest takie miejsce, gdzie można grać i obejrzeć świetny tenis, ruszyła z zawodniczkami w świat. A że apetyt rośnie w miarę jedzenia, podczas ceremonii wręczenia nagród i czeków dla najlepszych tenisistek premierowej edycji z ust starosty i prezesa CT Sobota padła deklaracja, że w 2015 roku zagospodaruje na kortach jeszcze lepsze sportswomenki z rakietami, bo pula nagród będzie podniesiona do 75 tys. dolarów, a zwyciężczyni zapisze dużo więcej punktów do światowego rankingu WTA. Znowu była to potężna inspiracja do solidnych, ale i dynamicznych działań dla całej ekipy organizacyjnej.

OLIMPIJSKI PATRONAT ZOBOWIĄZUJE

Świat zawodowego sportu jest wymagający, a regulaminowe obostrzenia rosną wraz z rangą turnieju. Powiat Poznański Open 2015 musiał być przygotowywany dużo precyzyjniej niż pierwsza odsłona. Turniej, w którym na najlepszą zawodniczkę miało czekać aż 115 punktów do światowego rankingu i finansowa nagroda w wysokości aż 11 tys. 400 dolarów, nie może sobie pozostawić miejsca na improwizację w części organizacyjnej. Pierwszą ważną zmianą w stosunku do edycji ubiegłorocznej było przesunięcie terminu na ostatni tydzień lipca i pierwsze dni sierpnia, co okazało się strzałem w „dziesiątkę”, bo dzięki niemu impreza w Sobocie stała się największym wydarzeniem rangi ITF w tym przedziale czasowym.

Wielki impuls dla turnieju stanowiło objęcie imprezy honorowym patronatem przez Polski Komitet Olimpijski. Niewiele sportowych akcji może poszczycić się takim wsparciem. A prezes PKOl – poznaniak, Andrzej Kraśnicki – w liście skierowanym do organizatorów mobilizował: „Już po raz drugi w Centrum Tenisowym Sobota w gminie Rokietnica pojawiają się czołowe młode tenisistki. To zapewne przyszłe gwiazdy europejskiego i światowego tenisa. Wezmą udział w największej rozgrywanej na kortach otwartych (i z najwyższą pulą nagród) imprezie w tegorocznym kalendarzu ITF w Polsce. Na starcie nie zabraknie zawodniczek dobrze już znanych na międzynarodowej arenie. Jestem przekonany, że zademonstrują tenis na wysokim poziomie, pełen efektownych i błyskotliwych zagrań, dostarczając kibicom wielkich emocji. Mam nadzieję, że stanie się tak również dzięki postawie na korcie naszych reprezentantek. Szczególnie ciekaw jestem gry tegorocznej mistrzyni Polski – Magdy Fręch. Bardzo chciałbym, by w ciągu kilku lat podbiła nie tylko krajowe czy europejskie, ale także światowe korty. Nie zapominajmy, że tenis jest dyscypliną olimpijską, a ja, jako prezes PKOl, nie tylko z racji tego faktu, mam doń sentyment szczególny. Mam także pewne oczekiwania... Organizatorom Turnieju szczerze gratuluję sukcesu, jakim bez wątpienia jest doprowadzenie do drugiej już edycji tej imprezy. Cieszę się, że Starostwu Powiatowemu w Poznaniu udało się pozyskać do współpracy jakże cennych partnerów – sponsorów oraz patronów medialnych, dzięki którym wieści z imprezy mają szansę dotrzeć do szerokich kręgów kibiców tenisa”.

Te słowa szefa polskiego ruchu olimpijskiego cieszyły również jednego z najwierniejszych kibiców Powiat Poznański Open – prezesa Polskiego Związku Tenisowego, Jacka Muzolfa. W tym roku na kortach w Sobocie mocno ścisnął on kciuki za grającą z tak zwaną dziką kartą młodzieńką mistrzynię Polski, łodziankę Magdę Fręch, i pnącą się z uporem w hierarchii światowej listy mieszkankę Ceradza Kościelnego w powiecie poznańskim, zawodniczkę Grunwaldu Poznań – Katarzynę Piter.

POWIAŁO WIATREM I... ŚWIATEM

W tenisowych zawodach na otwartych kortach powodzenie zależy często od pogody. A ta jeszcze przed grami eliminacyjnymi próbowała spłatać figla. Szczególnie doskwierał hulający wiatr, w przedturniejowe noce wspierany przez deszcz. Gigantyczną pracę musiała wykonać ekipa niezawodnego gospodarza kortów w CT Sobota – Zbigniewa Owsiana – aby warunki do gry były świetne. I znowu się udało, choć ośrodek w gminie

Gość specjalny turnieju, Angelique Kerber, w towarzystwie starosty Jana Grabkowskiego

Rokietnica ma tę zaletę, że w razie ewentualnych mocnych opadów turniejowe gry można za zgodą supervisor'a ITF przenieść pod dach. Istnieje w nim bowiem wielka tenisowa hala z kortami o takiej samej nawierzchni jak te zewnętrzne. Przed rokiem na PPO'2014 przydała się ona. W tym roku na szczęście nie było takiej konieczności.

A wielkim tenisowym światem powiało podczas losowania turnieju głównego. Staroście Janowi Grabkowskiemu w tej ceremonii towarzyszyła zaproszona przez organizatorów jedna z najlepszych raket świata – reprezentująca Niemcy, ale mająca wielkopolskie korzenie niezwykle sympatyczna Angelique Kerber, która wywołała ogromne zainteresowanie młodych adeptów tenisa i mediów. Kerber bardzo często trenuje między turniejami we własnym ośrodku w Puszczykowie, patronując tamtejszej Akademii Tenisowej. Rezolutna i uśmiechnięta tenisistka ze względu na zbyt wysokie miejsce na światowej liście nie mogła wystąpić w Sobocie (w imprezach rangi ITF mogą grać tylko zawodniczki spoza czołowej „50”), ale pół żartem, pół serio namawiała starostę, by Powiat Poznański Open tak się rozwinął, aby trafił do kalendarza zawodowego cyklu WTA. „Bo chciałabym tu zagrać dla moich wielkopolskich kibiców” – dodawała Kerber.

Z WIELKIEGO SZLEMA DO SOBOTY

Kerber zagrać nie mogła, ale gwiazd nie brakowało. O randze Powiat Poznański Open niech świadczy fakt, że z prośbą do organizatorów o przyznanie dzikiej karty wystąpił menedżer Czeszki Nicole Vaidišovéj, niedawnej półfinalistki wielkoszlemowych turniejów Australian Open i French Open, zajmującej niegdyś nawet 6. miejsce na liście WTA. Odbudowująca formę po długotrwałej kontuzji Vaidišová turnieju w Sobocie nie wygrała. Podobnie zresztą jak Polki. Katarzyna Piter miała pecha w losowaniu i już w pierwszej rundzie musiała uznać wyższość rozstawionej z jedyneką Sesil Karatanczewej. Dzielnie grała też Magda Fręch, ale jej z kolei zabrakło niezbędnego doświadczenia. Na kortach brylowały inne zawodniczki, a do finału awansowały te z różnych tenisowych pokoleń: 30-letnia Czeszka Petra Cetkovská, plasująca się przed kontuzją na 25. pozycji światowej listy, i utalentowana zwyciężczyni juniorskiego Wimbledonu w 2014 roku – Łotyszka Jelena Ostapenko. Zwyciężyło doświadczenie – najlepsza w Powiat Poznański Open 2015 okazała się mieszkająca w Paryżu Cetkovská, wygrywając z młodszą o 12 lat rywalką 3-6, 7-5 i 6-2.

KUCHNIA I MEDIALNE PRZEKAZY NA PLUS

To, że cały tydzień pobytu w Centrum Tenisowym Sobota chwaliła Petra Cetkovská, w jej sytuacji nie dziwi. Co jednak ważniejsze, komplementy płynęły też od tych zawodniczek, które z imprezą pożegnały się dużo wcześniej. Podkreślały, że czuły się na Powiat Poznański Open wyśmienicie, a na każdym kroku”spotykały się z poznańską gościnnością i chęcią pomocy. Były zachwycone specjałami serwowanymi przez szefa kuchni w CT Sobota – Zbigniewa Kryka. Można też spodziewać się pozytywnego raportu do międzynarodowej federacji ze strony supervisor’a – Anny Wagner. Zdecydowany postęp był widoczny również w przekazach medialnych. Imprezę obsługiwało ponad 50 akredytowanych dziennikarzy, nie licząc realizacyjnych ekip ITF (specjalne kamery federacji umieszczone od początku turnieju na kortach przekazywały obraz na cały świat drogą internetową przez oficjalne strony PPO i federacji) oraz TVP Poznań i TVP Sport. Mecze turniejowe zgromadziły przed telewizorami niemal 900 tys. widzów. Z bardzo dobrym przyjęciem słuchaczy i czytelników spotkały się także specjalne relacje z turnieju proponowane przez innych głównych medialnych partnerów – regionalną rozgłośnię Polskiego Radia w Poznaniu – Radio Merkury oraz „Głos Wielkopolski”. Poziom sportowy i orga-

nizacyjny sprawił, że opinie dziennikarskie różnych redakcji wróżą dobrą przyszłość tenisowej rywalizacji. Kibice chwalili sobie łatwiejszy dostęp na korty dzięki tenisowej linii autobusowej firmy Rokbus łączącej Poznań-Rokietnicę i CT Sobota.

ZAGRAJMY ZNOWU ZA ROK

Na zakończenie ze strony żurnalistów najczęściej padało jedno pytanie: jaka będzie formuła i wymiar turnieju za rok? Starosta poznański, Jan Grabkowski, szybko uruchomił gorącą telefoniczną linię z prezesem Tomaszem Nowickim i padła deklaracja. Turniej Powiat Poznański Open 2016 odbędzie się przynajmniej z taką samą pulą nagród, czyli z zachowaniem obecnej rangi. Fantastyczne wsparcie partnerów biznesowych, zbierających zewsząd podziękowania i obecnych w reklamowej formie na całym obiekcie oraz w medialnych przekazach, pozwala wierzyć w ich aktywne zaangażowanie w następną turniejową edycję. Organizacyjna karuzela jest rozkręcona świetną jakością i nawet marzenia o imprezie rangi WTA nie są zupełnie nierealne. Na razie jednak Jan Grabkowski spokojnie ocenia: „Mierzymy wysoko, wykonaliśmy już z naszymi partnerami oraz sztabem organizacyjnym dużą pracę, ale musimy też mierzyć zamiary na siły. W świat poszła za sprawą tenisistek znakomita opinia, że warto być w CT Sobota, w gminie Rokietnica, w całym powiecie poznańskim, bo tu jest miejsce życzliwe wielkiemu tenisowi. To podtrzymujemy i róbmy jakościowe kroki na przyszłość”.

Na odpoczynek nie ma więc czasu. Myślenie o organizacji Powiat Poznański Open 2016 wystartowało już dzień po tegorocznym finale. Użyte w opinii obserwatorów tenisowe szlachectwo zobowiązuje.

W BIEGU, NA BOISKU, NA ROWERZE

SPORT I REKREACJA

W POWIECIE POZNAŃSKIM W 2015 ROKU

Wojciech Łyszczak*

W roku 2015 powiat poznański skutecznie kontynuuje proces sportowego uaktywniania mieszkańców okolicznych gmin. Mnóstwo działań organizacyjnych poszczególnych samorządów, ośrodków sportu i rekreacji, działaczy sportowych, samych sportowców czy pasjonatów sportu i rekreacji składa się zarówno na pozytywne wyniki w rywalizacjach wyczynowców, jak i na aktywność sportowo-rekreacyjną amatorów.

Należy zauważyć stałą tendencję wzrostową liczby uczestników życia sportowego w powiecie. Świadczą o niej oblegane „orliki”, boiska do koszykówki czy do siatkówki plażowej, spora popularność biegania, kolarstwa, sportów walki, tenisa, squasha, ale także dyscyplin niszowych, które dopiero zaczynają zdobywać zwolenników, takich jak wakeboard, kręgle czy petanka (bule). Ów rozwój ma wiele źródeł. Oprócz wzrostu zamożności samych mieszkańców, za którym często idzie świadomość roli aktywności fizycznej w życiu, należy podkreślić aktywność lokalnych działaczy, powiększającą się ofertę wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, a przede wszystkim – z roku na rok polepszającą się infrastrukturę na terenie powiatu. W 2015 roku otwarto kompleks basenowo-rekreacyjny Tarnowskie Termy w Tarnowie Podgórnym; wielofunkcyjne centra sportowo-rekreacyjne działają też np. w Kórniku (Oaza), Swarzędzu, Czerwonaku czy w Suchym Lesie. Inne gminy również nie pozostają bierne. Na uwagę zasługuje chociażby nowoczesny obiekt lekkoatletyczny w Puszczykowie, na którym ćwiczy kilkuset sportowców. Trwa realizowanie ambitnej inwestycji w Stęszewie – powstaje tam nowoczesny, wielofunkcyjny obiekt widowiskowo-sportowy. Prawie w każdej gminie znajdują się miejsca do ćwiczeń, są już ośrodki z prawdziwego zdarzenia, powstają również nowe,

* Dziennikarz, animator sportu i turystyki, radny osiedla Poznań Stare Miasto.

takie jak hale sportowe, baseny czy tory do wakeboardu. W środowisku ludzi sportu z uznaniem mówi się o tym, co zostało już zrobione i jakie inwestycje sportowo-rekreacyjne realizuje się w powiecie poznańskim, mimo to często można usłyszeć opinie, że w zakresie infrastrukturalnym jest jeszcze wiele do zrobienia, padają np. pomysły stworzenia połączenia rowerowego Poznań – Luboń wzdłuż Warty.

CIEKAWSZE WYDARZENIA SPORTOWE W POWIECIE

W roku 2015 odbyło się kilka tysięcy wydarzeń sportowych obejmujących szereg dyscyplin i zrzeszających olbrzymią liczbę zawodników. Poniższe zestawienie to jedynie wybór imprez, które miały miejsce na terenie powiatu poznańskiego i jest ono subiektywnym podsumowaniem najciekawszych wydarzeń w regionie:

- druga edycja Międzynarodowego Turnieju Tenisowego Kobiet Powiat Poznański OPEN w dniach 27 lipca-2 sierpnia w Centrum Tenisowym Sobota;
- IV edycja biegu na 10 km Szpot Swarzędz, w którym udział wzięło aż 3711 biegaczy;
- Gala MMA – SLUGFEST 4, zorganizowana 6 czerwca w Murowanej Goślinie, w hali MG Sport, pod patronatem burmistrza Murowanej Gośliny, Dariusza Urbańskiego;
- Otwarte Mistrzostwa Wielkopolski Karate w dniu 25 stycznia w obiektach MG Sport w Murowanej Goślinie;
- trzeci, najdłuższy etap tegorocznej edycji Bałtyk-Karkonosze Tour 22 maja na drogach gminy Tarnowo Podgórne; trasa liczyła 210 km wokół Tarnowa Podgórnego i okolicznych miejscowości;
- turniej finałowy Mistrzostw Polski Młodzików w siatkówce w Tarnowie Podgórnym oraz Rokitnicy w dniach 1-3 maja; zwyciężyli młodzi siatkarze z Jastrzębskiego Węgla;
- XXXIV Gośliński Mały Maraton Weteranów, a także XIX Mistrzostwa Polski Weteranów w Półmaratonie 7 czerwca w Murowanej Goślinie;
- zawody w skokach przez przeszkody, tzw. 43. Błękitna Wstęga Wielkopolski, oraz 6. Otwarte Mistrzostwa Powiatu Poznańskiego w skokach przez przeszkody w dniach 8-10 maja w Iwnie;
- turniej półfinałowy Mistrzostw Polski kadetek do lat 16 w koszykówce w dniach 8-10 maja w hali Centrum Rozwoju Kultury Fizycznej Akwen w Czerwonaku;

Pingpongiści w Kleszczewie,
fot. Archiwum GOKiS w Kleszczewie

- druga edycja Triathlonu Lwa w Lusowie 20 czerwca; zawodnicy rywalizowali na dystansie olimpijskim, w którym przepłynęli 1,5 km, na rowerze pokonali 40 km, a biegnąc – 10 km;
- Mistrzostwa Polski w kickboxingu w formule full contact w Luboniu w dniach 10-12 kwietnia;
- ciesząca się dużą popularnością impreza rowerowa Mosina MTB Maraton zorganizowana 28 czerwca; w edycji 2015 wystartowało ponad 600 zawodników.

KLUBY W POWIECIE

Na terenie powiatu poznańskiego aktywnie działa kilkaset klubów sportowych występujących w różnych dyscyplinach. Poniżej zestawienie tych, które mogą się pochwalić stosunkowo dobrymi wynikami, a także tych, które startowały w 2015 roku w rywalizacjach z zespołami spoza regionu lub w wyższych ligach:

- Lider Swarzędz. W sezonie 2014/2015 koszykarki ze Swarzędza udanie występowały w I Centralnej Lidze Koszykówki Kobiet. Zajęły w niej bowiem 3. miejsce;
- UKS Lider Swarzędz. Piłkarze ręczni Lidera w sezonie 2014/2015 grali w II lidze, gr. 1. Na koniec sezonu zajęli 10. miejsce;

- Biofarm Basket Suchy Las. W sezonie 2014/2015 zespół występował w II lidze, gr. D koszykówki mężczyzn, zajmując 3. miejsce na zakończenie rozgrywek;
- Unia Swarzędz. W sezonie 2014/2015 drużyna występowała w III lidze piłkarskiej, w grupie kujawsko-pomorsko-wielkopolskiej. Piłkarze ze Swarzędza skończyli sezon na 12. miejscu i utrzymali się na tym poziomie rozgrywek;
- Tarnovia Tarnowo Podgórne. W sezonie 2014/2015 występowała w III lidze piłkarskiej, w grupie kujawsko-pomorsko-wielkopolskiej. Nie był to dobry sezon, gdyż piłkarze uplasowali się na 16. miejscu i spadli o szczebel niżej;
- KS Murowana Goślina. Siatkarki tego klubu w sezonie 2014/2015 zmagaly się z rywalkami w I lidze. Awansowały do play-off, lecz ostatecznie zajęły 8. miejsce;
- UKS Mróz Jedyńka Kórnik. Kolarzy z Kórnika utrzymali w 2015 roku wysoki poziom, m.in. bardzo udanie zaprezentowali się w Mistrzostwach Polski w Kolarstwie Szosowym Sobótka – Strzelin Kondratowice, które odbyły się w dniach 24-28 czerwca;
- Juvenia Puszczykowo. Lekkoatleci z Puszczykowa w 2015 roku nie zwolnili tempa. Ten rok to kolejne pasmo sukcesów w różnych zawodach;
- KK Tarnovia Tarnowo Podgórne. Kolarzy z Tarnovii byli aktywni m.in. w 56. Małym Wyścigu Pokoju i w XXIII edycji Międzynarodowego Wyścigu Kolarskiego „Bałtyk-Karkonosze Tour”.

SPORTOWCY POWIATU Z SUKCESAMI

Nasi reprezentanci startowali w wielu imprezach rangi mistrzowskiej i nie tylko. Sukcesów i dobrych wyników było sporo, poniżej wybiórcze zestawienie ciekawszych rezultatów sportowców z powiatu poznańskiego:

- mieszkaniec gminy Tarnowo Podgórne, 17-letni Karol Robak z Góry, zdobył srebrny medal na Igrzyskach Europejskich Baku 2015 w turnieju taekwondo, w kategorii do 68 kg;
- uczniowie Zespołu Szkół nr 1 w Swarzędzu wywalczyli srebrny medal podczas XXII Międzynarodowego Festiwalu Unihokeja, który odbył się w Elblągu w dniach 12-14 czerwca;
- młode piłkarki ręczne Uczniowskiego Klubu Sportowego Bukowia zajęły 2 miejsce na rozgrywanym w Kępnie turnieju finałowym Pucharu

Polski w Piłce Ręcznej Dziewcząt. W imprezie rywalizowały szczypior-nistki z rocznika 2002/03. Zawody trwały pięć dni i wystąpiło w nich 25 drużyn z całej Polski;

- historyczny sukces odnieśli uczniowie Gimnazjum Sportowego w Puszczykowie, którzy zdobyli tytuł Mistrza Wielkopolski w lekko-atletyce zarówno wśród dziewcząt, jak i wśród chłopców. W odbywającym się 29 maja Finale Wojewódzkim Gimnazjady pokonali ponad 100 startujących szkół;

- Kinga Kurkowiak, zapaśniczka UKS Grunwald Plewiska, zajęła 2 miejsce w międzynarodowym turnieju o puchar Węgier w zapasach kadetek, który odbył się w dniach 27 lutego-1 marca w miejscowości Kecsmenet.

COŚ DLA AMATORÓW REKREACJI

Skuteczne działania mające na celu aktywizację sportowo-rekreacyjną podejmowane są we wszystkich gminach i obejmują szeroki zakres działań sportowych. Od bardzo popularnych biegów czy triathlonów, poprzez spływy kajakowe, amatorskie turnieje piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej, badmintona, tenisa, tenisa stołowego, aż do wspólnych treningów nordic walking czy nawet festiwalu capoeiry.

Bardzo ciekawą propozycję dla wszystkich miłośników roweru i wycieczek rowerowych stanowi **PIERŚCIEN ROWEROWY POWIATU POZNAŃSKIEGO**, czyli obejmująca najciekawsze miejscowości okolic Poznania trasa rowerowa o łącznej długości 173 km. Trasa jest wyznaczona w taki sposób, że można ją pokonać etapami lub za jednym razem (przewidziany średni czas przejazdu całej trasy wynosi ok. 8 godzin). Co ciekawe, Pierścień został przygotowany pod kątem przyrodniczym, historycznym i kulturalnym. Szlak wiedzie przez Wielkopolski Park Narodowy, a także przez Rogaliński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Promno i Puszcę Zielonkę. Amatorzy kolarstwa docenią zapewne możliwość zwiedzenia po drodze zamku w Kórniku czy Pałacu Raczyńskich.

Pisząc o rekreacji, konieczne należy podkreślić rozbudowującą się infrastrukturę tras spływów kajakowych na terenie powiatu. Tzw. Wielka Pętla Wielkopolski, czyli malowniczy szlak wodny, w dużej mierze obejmuje rejon powiatu poznańskiego. Szczególnie polecane przez użytkowników są przystanie w Puszczykowie, w Czerwonaku czy w Mściszewie. Organizowane są także cykliczne imprezy kajakowe takie jak np. „Poznaj Wielkopolskę z kajaka”, obejmująca pięć wodnych wycieczek m.in. po

Rowerem na szczyt. Gmina Czerwonak,
fot. Archiwum Centrum Rozwoju Kultury Fizycznej Akwen Czerwonak

Warcie i Głuszynce. Na ten rodzaj rekreacji zaprasza Wielkopolskie Stowarzyszenie Turystyki i Rekreacji Wodnej „Warta”.

Osobną i bardzo rozległą aktywnością rekreacyjną jest bieganie. „Polska Biega” to hasło, które „rozbiegało” niemal cały kraj. Nie inaczej jest w powiecie poznańskim. Każda gmina ma swoje biegi. Poniżej wykaz niektórych z nich:

- BIEG JAGIEŁŁY – gmina Pobiedziska;
- SWARZĘDZ SZPOT – gmina Swarzędz;
- BIEG ŁWA – gmina Tarnowo Podgórne;
- GOŚLIŃSKI MAŁY MARATON WETERANÓW oraz MISTRZOSTWA POLSKI WETERANÓW W PÓŁMARATONIE – gmina Murowana Goślina;
- KURDESZOWA ZA(DYSZKA) – gmina Kostrzyn;
- BUKOWSKIE BIEGI JUNKA – gmina Buk;
- CROSS DZIEWICZA GÓRA IM. JANUAREGO – gmina Czerwonak;

Start biegu przełajowego. W grupie różnej...,
fol. Archiwum Centrum Rozwoju Kultury Fizycznej Akwen Czerwonak

- KLESZCZEWSKA SZYBKĄ PIĄTKĄ – gmina Kleszczewo;
- ELEGANT NA 5 – gmina Mosina;
- BIEG ZIMOWY PO WIELKOPOLSKIM PARKU NARODOWYM – gmina Mosina;
- CROSS MARCOWY – gmina Puszczykowo;
- PUSZCZYKOWSKI WYŚCIG PO UŚMIECH – gmina Puszczykowo;
- SUCHOLESKA DZIESIĄTKA FIGHTERA – gmina Suchy Las;
- BIEG O KORONĘ KSIĘŻNEJ DĄBRÓWKI – gmina Dopiewo;
- BIEG MIKOŁAJCZYKOWSKI W DOBRZYCY – gmina Dopiewo;
- LUBOŃSKI BIEG NIEPODLEGŁOŚCI – gmina Luboń;
- SZCZĘŚLIWA SIÓDEMKA – BIEG W DOBRYM KIERUNKU – gmina Komorniki;
- PLEWISKA BIEGAJĄ – gmina Komorniki;
- BIEG Z BIAŁĄ DAMĄ – gmina Kórnik;
- BIEG WIOSNY – gmina Rokietnica;
- STĘSZEWSKI BIEG PRZEŁAJOWY – gmina Stęszew.

SPORT W NOWYM WYDANIU, CZYLI SŁÓW KILKA O DYSCYPLINACH NISZOWYCH

Aktywność fizyczna w powiecie poznańskim to nie tylko sport przez duże S. W naszym rejonie istnieje wiele mniejszych i większych klubów, stowarzyszeń, grup sportowych, warto również wspomnieć o inicjatywach oddolnych, czyli tzw. skrzykiwaniach się przyjaciół, aby po prostu rozbudzić aktywność fizyczną u siebie i znajomych. Z takich pasji powstały np. tory do wakeboardu. W powiecie poznańskim tę stosunkowo nową dyscyplinę sportu możemy uprawiać w trzech miejscach: w Owińskach, w Stęszewie i w Pobiedziskach.

W roku 2015 członkowie WakeSpot Teamu z Owińsk reprezentowali nasz kraj na Mistrzostwach Europy i Afryki w Wakeboardzie i Wakeskate. Dodatkowo jeden z członków klubu, Mateusz Wawrzyniak, miał wystąpić na międzynarodowej imprezie FIS jako pierwszy Polak w historii.

Ciekawą inicjatywą jest regularne granie w bule. W naszym powiecie silnym i bardzo aktywnym ośrodkiem tej dyscypliny jest Luboń. W 2015 roku odbywa się cykl 5 turniejów w bule LECLERC LUBOŃ CUP. Lu-

W powiecie powstaje coraz więcej instalacji do wakeboardu. Tu ośrodek w Owińskach,
fot. Rafał Plaza

bońska Petanka zorganizowała również turniej integracyjny (pod koniec maja) oraz Mistrzostwa Lubonia Dubletów i Tripletów (w weekend 26-27 września).

Pisząc o dyscyplinach niszowych, trzeba wspomnieć o turniejach w darta, do których należy tzw. Rzut Grand Prix Darta kobiet i mężczyzn o „Puchar Dyrektora MOSiR” w Mosinie, a także o bardzo aktywnie działającym klubie kręglarskim Alfa-Vector z Tarnowa Podgórnego. Przedstawiciele Alfa-Vector regularnie zdobywają medale w różnych kategoriach wiekowych na zawodach lokalnych i ogólnopolskich.

Mniej popularną (być może ze względu na skalę trudności), acz znaną od lat dyscypliną jest brydż. W dniach 4-7 czerwca w hali sportowo-widowskiej w Suchym Lesie odbył się 55. Poznański Kongres Brydżowy. To jedna z największych imprez brydżowych w kraju, gromadząca na starcie całą czołówkę polskich brydżystów (z mistrzami świata i Europy włącznie) oraz wielu gości z zagranicy. W ramach Kongresu odbyły się I Otwarte Mistrzostwa Powiatu Poznańskiego.

PROMOCJA SPORTU W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH

Każda z gmin może się pochwalić intensywnymi działaniami na rzecz promocji sportu i aktywnego stylu życia swoich mieszkańców. Podobnie jak w całym województwie, wszechobecne są „orliki”, w wielu miejscach adepci sportu mogą korzystać z nowoczesnych hal sportowych czy basenów. Warto jednak zwrócić uwagę na mrówczą pracę gmin i miejskich ośrodków sportu i rekreacji w zakresie organizacji zawodów w szerokiej gamie dyscyplin sportowych, a także takich wydarzeń jak biegi, wspólne ćwiczenia fitness, spływy kajakowe itp. A w gminach dzieje się sporo...

BUK

W Buku dostępna jest szeroka oferta turniejów w bardziej i mniej popularnych dyscyplinach. Odbywają się tu zawody piłkarskie, siatkarskie i koszykarskie. Zarówno Buk, jak i Niepruszewo zapraszają na turnieje siatkówki plażowej. Ciekawą propozycją dla miłośników kąpiei zimą są cotygodniowe kąpiele bukowskich morsów nad jeziorem Niepruszewskim. W gminie można również wystartować np. w Biegu Junka czy w Otuskim Biegu Przełajowym.

CZERWONAK

Gmina Czerwonak bieganiem, pływaniem i rowerem stoi. Z większych wydarzeń zwracają uwagę Cross Dziewicza Góra im. Januarego, Grad Prix Gminy Czerwonak w pływaniu, Triathlon Czerwonak, Mistrzostwa Sołectw Gminy Czerwonak w pływaniu. Spektakularnym wydarzeniem był również turniej Beach Soccera o puchar Wójta Gminy Czerwonak na plaży Akwen Tropicana w Owińskach.

DOPIEWO

Dopiewo również biega i jeździ na rowerze. To jednak prawdziwa potęga w piłce nożnej. Gminę reprezentują męskie drużyny GKS Dopiewo i Grom Plewiska, natomiast dużym sukcesem mogą się pochwalić dziewczęta ze Szkoły Podstawowej im. Astrid Lindgren (reprezentacja gminy Dopiewo), które zostały mistrzyniami Poznańskiej Ligi Orliczek 2014/2015 w piłce nożnej. Z ciekawych imprez zwracają uwagę III Indywidualne Mistrzostwa Samorządowców w Badmintona oraz turniej drużyn Ultimate Frisbee, w którym udział wzięło 10 drużyn z całego kraju.

KLESZCZEWO

Gmina Kleszczewo jest aktywna w zakresie wielu dyscyplin. Odbývają się tutaj zawody piłkarskie i siatkarskie, a także imprezy biegowe (np. Kleszczewska Szybka Piątka), ale też turnieje karate, strzeleckie czy badmintona, szachów oraz tenisa stołowego. Organizatorzy zachęcają również do brania udziału w wydarzeniach typu maraton fitness, gimnastyka 50+ czy nordic walking.

KOMORNIKI

W Komornikach – podobnie jak w pozostałych gminach – dużo się biega. Odbývają się tu np. specjalny bieg dla przedszkolaków, a także renomowane biegi: Szczęśliwa Siódemka – Bieg w Dobrym Kierunku czy Plewiska Biegają w ramach akcji „Polska biega”. W gminie organizowane są też rajdy rowerowe, ćwiczenia nordic walking czy nawet Ogólnopolski Turniej Tańca. Komorniki liczą się również w tenisie stołowym.

KOSTRZYN WIELKOPOLSKI

W Iwnie odbyły się zawody w skokach przez przeszkody, tzw. 43. Błękitna Wstęga Wielkopolski, oraz 6. Otwarte Mistrzostwa Powiatu Poznańskiego w skokach przez przeszkody. Jednym z biegów zaliczanych do Grand Prix Wielkopolski w biegach ulicznych jest Kurdeszowa (Za)Dyszka, która w tym roku organizowana była po raz trzeci.

KÓRNIK

Kórnik to ważne miejsce dla wszystkich, którzy biegają, pływają i jeżdżą na rowerze. To tutaj odbywa się Kórnik Triathlon 2015, a także Nocny Kórnicki Półmaraton im. św. Jana Pawła II, to z Kórnika wywodzą się zawodniczeki UKS Jedynka Mróz, które rewelacyjnie spisują się w wyścigach kolarskich.

LUBOŃ

Luboń to kolejna gmina, w której nie brakuje propozycji sportowych. Na uwagę zwracają np. Indywidualne i Drużynowe Mistrzostwa Polski Młodzików w tenisie stołowym, Mistrzostwa Polski Osób Niepełnosprawnych w Judo bądź cykle turniejów w bule. Bieganie? Oczywiście – np. Luboński Bieg Niepodległości.

MOSINA

Bardzo malownicze tereny zachęcają do organizacji biegów i zawodów rowerowych. Wymienić należy chociażby rowerowy Mosina MTB Maraton czy bieg Elegant na 5. Mosina może się także pochwalić aktywnością w innych ciekawych sferach sportowych – na jej terenie odbywają się turnieje karate, judo, tenisa stołowego, siatkarskie czy piłkarskie. Pod kątem sportowym zorganizowano tutaj Dzień Dziecka, który nosił nazwę „Na Sportowo”.

MUROWANA GOŚLINA

W gminie odbywają się zawody biegowe, np. Gośliński Mały Maraton Weteranów, a także Mistrzostwa Polski Weteranów w Półmaratonie. Dużym rozgłosem cieszyła się impreza MMA w Murowanej Goślinie. W styczniu

w obiektach MG Sport w Murowanej Goślinie odbyły się Otwarte Mistrzostwa Wielkopolski Karate.

POBIEDZISKA

W Pobiedziskach również dużo się biega (np. Bieg Jagiełły). Warto zwrócić uwagę na licznie organizowane turnieje piłki nożnej, piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki oraz unihokeja dla młodzieży. W gminie odbywały się także walentynki i ferie na sportowo oraz V Maraton Fitness w Pobiedziskach.

PUSZCZYKOWO

Sportowy kalendarz gminy jest bardzo obfity. Młodzi lekkoatleci z Juventii Puszczykowo to sportowcy nietuzinkowi, których sukcesy cieszą już nie tylko miejscowych kibiców. Miejscowi animatorzy sportu dbają o to, aby wydarzeń sportowych nie brakowało. Dominuje lekkoatletyka, ale inne dyscypliny również mają się świetnie – regularnie organizowane są rozgrywki w piłce nożnej, siatkówce, siatkówce plażowej, koszykówce, tenisie ziemnym, tenisie stołowym, w wędkarstwie, a także w szachach i w brydżu.

ROKIETNICA

Rok 2015 w gminie to wielkie wydarzenie tenisowe – w dniach 27 lipca-2 sierpnia w Centrum Tenisowym Sobota odbył się Międzynarodowy Turniej Tenisowej Kobiet Powiat Poznański OPEN. To oczywiście niejedyne wydarzenie sportowe. Mieszkańcy Rokietnicy i okolic grają w piłkę nożną, mają również możliwość uczestniczenia w biegach, osiągają sukcesy w bilardzie, squashu czy w tenisie stołowym.

STĘSZEW

Gmina stawia mocno na piłkę nożną i na hokej na trawie, o czym zaświadcza organizacja takich zawodów jak II Spartakiada Dzieci w Hokeju na Trawie czy Kania Cup U-9 dla młodych piłkarzy. Już niedługo mieszkańcy cieszyć się będą nową halą sportowo-widowiskową.

SUCHY LAS

Gmina leżąca na północ od Poznania posiada silny zespół koszykarski Biofarm Basket Suchy Las, który jest dumą miejscowych kibiców. Klub obrał kierunek na wychowywanie koszykarzy, z których mają później wyrosnąć wartościowi zawodnicy. Znany jest też zespół piłkarski Suchary Suchy Las, który co prawda większych sukcesów jeszcze nie osiąga, aczkolwiek osiąga widoczny progres. Na terenie gminy organizowane są zawody w różnych dyscyplinach, również biegacze mają swoje święto – Sucholeską Dziesiątkę Fightera.

SWARZĘDZ

Gmina Swarzędz to bardzo silny ośrodek sportowy w naszym powiecie. To tutaj odbywa się jeden z ważniejszych biegów w powiecie poznańskim, Swarzędz Szpot. Zespoły siatkarskie i piłki ręcznej Lidera Swarzędz udanie reprezentują nasz region na arenie ogólnopolskiej. Poza tym promowane są np. hokej, jazda na nartach, tenis ziemny, nordic walking czy sporty wodne. Podczas miesięcy letnich Swarzędzkie Centrum Sportu i Rekreacji proponuje wszystkim chętnym wspólny aerobik na świeżym powietrzu.

TARNOWO PODGÓRNE

Tarnowo Podgórne żyje nie tylko biznesem, ale też sportem. Silna jest tutaj zwłaszcza tradycja kolarska. W maju odbył się w tej gminie 56. Mały Wyścig Pokoju, a w czerwcu Puchar Polski w Kolarstwie Szosowym. Miłośnicy biegania również nie narzekają na brak możliwości. Swoje pasje mogą spełniać podczas Biegu Lwa lub Biegu Unijnego, a także w Triathlonie Lwa. Kibice piłki nożnej dopingują piłkarzy Tarnovii Tarnowo Podgórne, a kręgli – zawodników Alfy-Vector. W lipcu odbył się również V Powiatowy Turniej Piłki Plażowej.

DRUŻYNA PIŁKARSKA POWIATU POZNAŃSKIEGO

Tradycyjnie już dzielnie radzi sobie grający w piłkę nożną Zespół Starostwa Powiatowego w Poznaniu, którego celem jest utrzymywanie się w dobrej formie i propagowanie zdrowego, aktywnego stylu życia wśród samorządowców, ale także rywalizacja o najwyższe stawki w swojej kategorii. Zespół Starostwa Powiatowego w Poznaniu wygrał drugą edycję

Pucharu Polski Samorządowców w halowej piłce nożnej, która odbyła się w Krakowie. Najlepszym zawodnikiem imprezy wybrano Michała Garczyńskiego.

Wkrótce zespół wyjedzie na Mistrzostwa Polski Samorządowców do Wałbrzycha, a następnie weźmie udział w I turnieju piłki halowej Starosty Poznańskiego, w którym wystąpi osiem zespołów, m.in. ekipa z Hanoweru.

WODNA PRZYGODA

WYPRAWA SZLAKIEM KAJAKOWYM „PUSZCZA ZIELONKA”

Artur Krysztofiak*

Przez sześć jezior połączonych rzeką oraz kanałami wodnymi – od miejskiej plaży, przez atrakcyjne tereny rekreacyjne, po niemalże dzikie obszary parku krajobrazowego – prowadzi szlak kajakowy „Puszcza Zielonka”. To jedna z najciekawszych tras turystyki wodnej w Wielkopolsce. Szlak, który przygotowany został z myślą o amatorach, zaskoczyć może również doświadczonych kajakarzy. Wszystko zależy od tego, jak zaplanujemy swoją wyprawę.

Szlak kajakowy „Puszcza Zielonka” został otwarty w 2012 roku. Inwestycję zrealizował Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”, który pozyskał na ten cel środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wszystkie obiekty na trasie są więc stosunkowo świeże i zadbane oraz na bieżąco utrzymywane i naprawiane. Rynna polodowcowa, którą przebiega szlak kajakowy, leży w całości na terenie gminy Pobiedziska – największej pod względem powierzchni oraz jednej z najbogatszych krajobrazowo gmin powiatu poznańskiego. Wspomniana rynna jest pamiątką po zlodowaceniu bałtyckim, które zatrzymało się na południowej granicy gminy, pozostawiając tam pagórkowaty morenowy teren – dziś Park Krajobrazowy Promno.

Podczas wyprawy szlakiem udamy się na północ – w głąb Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka. Swoją przygodę rozpoczynamy w Pobiedziskach. Przejeżdżając dawną drogą krajową nr 5, pośrodku trasy Poznań – Gniezno docieramy do miasta Pobiedziska założonego przez Kazimierza Odnowiciela. Pobiedziska są ważnym punktem na Szlaku Piastowskim. Będąc tutaj, warto zwiedzić starą część miasta. Klasycystyczny rynek z zabytkową XIX-wieczną małomiasteczkową zabudową i charakterystycznym dla pruskiej urbanistyki układem ulic jest niezwykle urokliwy. Tuż

* Dziennikarz, rzecznik prasowy Urzędu Miasta i Gminy w Pobiedziskach, koordynator ds. turystyki w Związku Międzygminnym „Puszcza Zielonka”.

Szlak Kajakowy Puszcza Zielonka to łańcuszek pięciu jezior połączonych przesmykami i kanałami. Kajakarze wypływają na kolejne jezioro,
fot. Artur Krysztofiak

przy rynku znajduje się kościół pw. św. Michała Archaniola – jedna z najstarszych budowli gotyckich w Wielkopolsce zachowanych do dziś w niemalże niezmienionym kształcie. Przed czekającym nas wysiłkiem w cukierni na Rynku można zaopatrzyć się w pyszne pączki, które są lokalnym produktem promocyjnym Pobiedzisk. Szerszej informacji turystycznej o gminie i okolicach szukać można na zabytkowym dworcu PKP, gdzie w nowoczesnej poczekalni uruchomiono punkt informacji turystycznej. W granicach miasta znajdują się trzy jeziora. My udajemy się nad największe z nich – jezioro Biezdruchowo. Jest ono widoczne po północnej stronie drogi krajowej nr 5. Jeśli podróżujemy samochodem – najlepiej zatrzymać się na parkingu przy ul. Kiszkowskiej. Jeśli nie dysponujemy własnym kajakiem, skorzystać można z wypożyczalni przy wyciągu do nart wodnych lub wynająć kajak z Ośrodka Sportu i Rekreacji, którego siedziba znajduje się w budynku przy stadionie piłkarskim (nad samym jeziorem). Jeśli planujemy spływ w jedną stronę, należy uzgodnić z wypożyczalnią możliwość oddania kajaka w innym miejscu i transport uczestników spływu z powrotem do Pobiedzisk.

Zanim przejdziemy do wiosłowania, założmy kapoki, które otrzymaliśmy w komplecie z kajakiem i wiosłami. Będziemy się czuć dużo bezpieczniej, gdy na otwartych wodach któregoś z jezior pojawią się większe fale wywołane wiatrem. Kajak możemy zwodować z brzegu. Istnieje również możliwość wejścia do kajaka – bez zamaczania nóg – ze specjalnie w tym celu zbudowanego pomostu.

Przeplewamy pod wyciągiem do nart wodnych i wakeboardu, upewniając się, że nikt z niego aktualnie nie korzysta. Następnie zmierzamy na północny zachód. Po naszej prawej stronie mijamy największe w gminie Pobiedziska kąpielisko i tereny rekreacyjne. Co roku w ostatnią sobotę czerwca organizowany jest tutaj Jarmark Piastowski. Na rozstawionej na tle jeziora wielkiej scenie występują gwiazdy polskiej estrady, przyciągając tysiące widzów z całego regionu.

Następnie przeplewamy obok jedynej na szlaku wyspy. Szybciej opłyniemy ją z lewej strony. Starsi mieszkańcy Pobiedzisk pamiętają, że kiedyś miejsce to tętniło życiem.

Jesteśmy już na środku jeziora Biezdruchowo. Zdążyliśmy się pewnie zapoznać z naszym kajakiem i zgrać ruchy wiosła. Przed naszymi oczami rozpościera się widok – najdalszej – zachodniej części jeziora. Dotychczas brzeg w większości porastały drzewa, na końcu rynny jeziora widzimy natomiast trzcinę. Jezioro mocno się zwęża, a my płyniemy najdalej, jak tylko się da, aż zauważymy prześwit między trzcinami. W tym miejscu z jeziora Biezdruchowo wypływa rzeka Główna. Będziemy poruszać się wraz z jej bardzo delikatnym nurtem. Na początku mogą nam nieco przeszkadzać pływające kępy trzcin, które możemy odepchnąć wiosłem. Trzeba tu jednak uważać i w żadnym wypadku nie próbować wychodzić z kajaka. Mimo że dno jest płytkie, to bardzo muliste. Po przepłynięciu niecałych 100 metrów wąskim korytem między trzcinami, dotrzemy do niewielkiego stawku. Dalszej drogi szukamy po naszej prawej stronie. Wpływamy do kolejnego, dużo mniejszego oczka wodnego, z którego skręcamy w lewo. W ten sposób opuszczamy trzcinę i dalej poruszamy się wyraźnym już korytem rzeki o początkowo stromych brzegach pokrytych trawą. Robi się coraz płycej. Podczas prac nad realizacją szlaku ten odcinek rzeki Głównej pogłębiono, poszerzając koryto i umacniając brzegi. Pokonujemy trzy łagodne zakręty i dopływamy do pierwszej przenoski kajakowej. Lepiej z niej skorzystać. Przepłynięcie betonową rurą pod drogą może skończyć się uszkodzeniem kajaka. Po prawej stronie znajdują się stopnie, które ułatwiają wyjście na stromy brzeg. Przechodzimy przez drogę gruntową i takimi samymi ziemnymi schodami schodzimy ponownie do rzeki. Wodujemy nasz sprzęt i ruszamy dalej. Na tym odcinku na przybrzeżnych drzewach można obserwować ślady działalności bobrów. Szlak jest na bieżąco utrzymywany i nie powinno się zdarzyć, by jakiś konar torował przepłynięcie. Zwalone już drzewa raczej leżą na brzegu. Dokładnie pół kilometra za pierwszą przenoską opuszczamy rzekę Główną i na rozwidleniu skręcamy ostro w prawo w biegnący na północ Kanał Wronczyński. Ustawione są tutaj drewniane kierunkowskazy. Dalej płynąć będziemy już pod prąd. To

najpłytsza część szlaku. W lipcu i sierpniu w okresie niskich opadów przepłynięcie tego odcinka może być wyjątkowo trudne. Warto wtedy mieć przyczepiony do dzioba kawałek linki, a na nogach obuwie gumowe lub wodne. Jeśli kajak osiadzie na mieliźnie, można spokojnie z niego wyjść i przez ostatnie kilkaset metrów przeciągnąć nasz sprzęt. Gdy pokonamy betonowy tunel pod ulicą, po lewej stronie znajdziemy schody, którymi wyjdziemy na teren pola biwakowego w miejscowości Złotniczki. Są tutaj przenośne toalety oraz ławy, przy których zjemy zakupione wcześniej pączki. Teren jest ogrodzony drewnianym płotem. Można w tym miejscu rozbić namiot i bezpłatnie biwakować. Odpoczynek w Złotniczkach umila szum wywoływany przez piętrzenie się na wybudowanym jazie wody spadającej z jeziora do Kanału Wronczyńskiego.

Nieopodal pola biwakowego w Złotniczkach znajduje się wypożyczalnia kajaków. Można więc i tutaj rozpocząć swoją przygodę na szlaku kajakowym „Puszcza Zielonka”. Turystów, którym nie odpowiadają warunki pola biwakowego, zadowoli pensjonat „Maciejowa Chata”, gdzie znajdziemy pokoje noclegowe, restaurację i kryty basen (otwarty nie tylko dla gości pensjonatu).

Wróćmy jednak na nasz szlak. Aby zwodować kajak w Złotniczkach, musimy go przenieść betonowym wąskim chodniczkiem nad jazem, pamiętając, by trzymać kajak w prawej ręce. Lewą natomiast trzymajmy się barierek, by nie stracić równowagi i nie spaść do wody. Znajdujemy się na niewielkiej trawiastej plaży. Również tutaj brzeg został umocniony kołkami, byśmy mogli suchą nogą wejść do kajaka i ruszyć na wody jeziora Jerzyńskiego.

To jedyne spośród 25 jezior na terenie gminy Pobiedziska, na którym dopuszczone jest używanie jednostek napędzanych silnikiem spalinowym w wyznaczonym czasie – od godziny 10:00 do godziny 18:00 w środę, czwartek, piątek, sobotę i niedzielę. Jezioro Jerzyńskie jest nieco dłuższe od pokonanego wcześniej Biezdruchowskiego. Jego linia brzegowa jest jednak bardziej urozmaicona, przez co przepłynięcie tego zbiornika wydaje się nie zabierać wiele czasu. Duża przestrzeń stanowi miłą odmianę po zmaganiach na płytkim Kanale Wronczyńskim, na który wrócimy za chwilę.

Po przemierzeniu rynny jeziora Jerzyńskiego zaczynamy zbliżać się do trzcin. Mniej więcej pośrodku musimy odnaleźć ujście Kanału Wronczyńskiego. Powinno być ono oznaczone tykami. Po kilkunastu metrach docieramy do brzegu i kolejnej przenoski przez drogę leśną. Tym razem nie musimy pokonywać żadnych schodów. Wyjście na ląd i wodowanie nie przysporzą większych problemów. Dalej poruszamy się równym korytem

Przenoska przy stadninie
fot. Artur Krysztofiak

kanalu. Nurt jest tutaj w dalszym ciągu nieodczuwalny. Warto rozglądać się na prawo, gdzie mijać będziemy stadninę koni z wybiegiem i torem przeszkód graniczącymi bezpośrednio z naszym szlakiem. Bardzo często możemy zaobserwować treningi jeździeckie lub podziwiać pasące się tutaj piękne zwierzęta.

Płynąc dalej Kanalem Wronczyńskim, docieramy do kolejnej przenoski przez drogę gruntową. Po drugiej stronie znajduje się jezioro Wronczyńskie Małe, na które wpływamy, pokonując kilka metrów przecinki między trzcinami. Na wysokim prawym brzegu widzimy zabudowania miejscowości Wronczyn. Jezioro ma kształt litery „S”. Zwykle nie wieje tu wiatr i woda jest bardzo spokojna. W porównaniu do pokonywanych wcześniej zbiorników jezioro nie jest długie. Dość szybko docieramy do jego końca, gdzie po przepłynięciu przez porastający brzeg trzciny ponownie wchodzimy na drogę. Przebiega nią szlak Pierścień Rowerowy dookoła Poznania. Warto spędzić więcej czasu na tej przenosce.

Udając się drogą w prawo, po kilkunastu metrach dotrzemy do „dzikiej” trawiastej plaży, z której rozpościera się przepiękny widok na jezioro Wronczyńskie Wielkie. Można zapoznać się z umieszczoną na tablicy mapą szlaków turystycznych. Znajdujemy się już na terenie wsi Wron-

Grób Maksymiliana Jackowskiego,
fot. Artur Krysztofiak

czyn. To jedna z najstarszych miejscowości w gminie Pobiedziska. Pierwsze wzmianki o Wronczynie pochodzą z 1136 roku, jednak archeolodzy odnaleźli tu pozostałości osady kultury przeworskiej z III w. n.e. Idąc dalej wspomnianą drogą, docieramy do asfaltowej ulicy, którą skręcamy w prawo. Tuż za lekkim łukiem w lewo podziwiać możemy murowany dwór rodziny Jackowskich z I połowy XIX w. W okresie międzywojennym gościło tu wielu wybitnych przedstawicieli świata kultury i polityki. Kilkanaście kroków dalej docieramy do kościoła parafialnego wybudowanego w latach 70. XX w. w miejscu drewnianej świątyni, która spłonęła w 1945 roku. W sąsiedztwie kościoła znajduje się drewniana dzwonnica z 1762 roku oraz zabytkowy cmentarz. Odnajdziemy na nim grób Maksymiliana Jackowskiego – patrona Kółek Rolniczo-Włościańskich w Księstwie Poznańskim i wielkiego lokalnego społecznika. Grobowiec jest głównym punktem wyznakowanej na terenie Wronczyna ścieżki dydaktycznej im. Maksymiliana Jackowskiego. W odległości 3 km od Wronczyna znajduje się wieś Krześlce, w której podziwiać można murowany pałac z połowy XIX w.

Po przerwie na zwiedzanie możemy wrócić na nasz kajak i udać się na wody większego z wronczyńskich jezior. Po pokonaniu jednej trzeciej

Z Wronczyńskiego na Kołatkowskie,
fot. Artur Krysztofiak

długości zbiornika, na północnym brzegu dostrzec możemy plażę przy działającym tu ośrodku wypoczynkowym. Zalesione brzegi jeziora dają odczuć, że znajdujemy się na terenie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka. Najbardziej malownicza część trasy jest tuż przed nami. Na końcu jeziora wpływamy ponownie w trzciny. Szlak jest dość szeroki i wyraźny, ale zarazem kręty. Wymaga znacznie większej precyzji w manewrowaniu kajakiem niż otwarte wody jezior. Na powierzchni unoszą się piękne białe lilie, wystają z niej też pnie starych drzew. Przeplewamy tuż pod chylącymi się ku wodzie gałęziami. Możemy przez chwilę poczuć się niczym w amazońskiej dżungli, wszystkimi zmysłami doświadczając dziewiczego świata, który wydaje się nienaruszony przez cywilizację. Po niespełna półkilometrowej „recznej” przeprawie wydostajemy się z trzin na wody Jeziora Stęszewskiego. Jeżeli popłyniemy wzdłuż prawego brzegu, dotrzemy szybko do pola biwakowego podobnego do tego, które widzieliśmy w Złotniczkach. Możemy tu bezpłatnie rozbić namiot, skorzystać z przenośnej toalety lub zażyć kąpieli w jeziorze. Ta część Jeziora Stęszewskiego jest bardzo krótka i w niektórych opracowaniach wyodrębnia się ją jako Jezioro Kołatkowskie. Zwykle nie ma tu prawie w ogóle fali. Po zaledwie 600 m wiosłowania trafiamy do ostatniej już przenoski. Druga część je-

ziora jest najdłuższym zbiornikiem na szlaku, a my docieramy już prawie do jego końca. Tutaj silniejszy wiatr można spotkać znacznie częściej, a co za tym idzie, należy spodziewać się fali, która niewprawionym kajakarzom utrudni nieco utrzymanie kursu. Zaraz po wejściu na jezioro na jego prawym brzegu dostrzegamy strzeżoną płatną Ekoplażę w Stęszewku z wypożyczalnią sprzętu wodnego. Dalej znajdują się domki letniskowe w miejscowości Stęszewko i Tuczo. Meta Szlaku Kajakowego „Puszcza Zielonka” znajduje się na prawym brzegu w końcu jeziora. Na leśnej trawistej dużej plaży bez trudu możemy wysiąść z kajaka i spojrzeć w tył na pokonaną trasę. Dopiero teraz naprawdę docenimy różnorodność każdego z polodowcowych jezior pobiedziskiej rynny. Gdy podejdziemy na szczyt brzegu, ujrzymy dukt leśny, który doprowadzi nas do drogi Tuczo – Kołata. Idąc w prawo, dotrzemy do przystanku autobusowego na skrzyżowaniu z drogą asfaltową prowadzącą do Pobiedzisk.

Pokonanie blisko 12 km szlaku wprawionemu kajakarzowi zajmie mniej niż 3 godziny. Trasa ta została jednak przygotowana z myślą o rodzinnej rekreacji. Warto spędzić na każdym jeziorze więcej czasu, zbliżyć się do linii brzegowej, podziwiać widoki i przyrodę, zarówno ożywioną, jak i nieożywioną. Wówczas nasza przygoda może trwać tak długo, jak tylko zechcemy. Nie przypadkiem w dwóch miejscach na szlaku kajakowym powstały pola biwakowe. Doskonałym pomysłem na integracyjny weekend w gronie przyjaciół, rodziny lub współpracowników może być dwudniowy spływ. Kajaki można wypożyczyć w godzinach popołudniowych, dotrzeć do pola biwakowego, gdzie spędzimy bezpiecznie noc, a od rana wyruszyć w dalszą trasę lub spłynąć szlakiem w dwie strony. Tutaj należy nadmienić, że na każdym z jezior możliwe jest wędkowanie np. na jeziorze Biezdruchowskim corocznie odbywają się zawody spinningowe o Puchar Pobiedzisk. To kolejny sposób na urozmaicenie spływu innymi atrakcjami.

Jeśli nie płynęliście jeszcze Szlakiem Kajakowym „Puszcza Zielonka”, zróbcie to koniecznie. Jeśli nigdy wcześniej nie braliście udziału w żadnym spływie, warto zapisać się na organizowany co roku na początku lipca bezpłatny spływ. Więcej informacji na ten temat można szukać na stronach internetowych www.pobiedziska.pl oraz www.puszcza-zielonka.pl.

Do zobaczenia na szlaku!

QUEST IS THE BEST!

NOWE FORMY ZWIEDZANIA WIELKOPOLSKI

Aleksandra Warczyńska*

Quest – ta obco brzmiąca nazwa kryje w sobie niezwykle atrakcyjną formę turystyki aktywnej. I bynajmniej nie chodzi tu o sporty ekstremalne, ale o sympatyczną zabawę z ogromnym potencjałem edukacyjnym.

Idea questingu narodziła się w latach 90. XX w. w Stanach Zjednoczonych z inicjatywy Stevena Glazera. W Polsce na dobre zagościła od 2011 roku, kiedy zrealizowano projekt „Bałtów polską stolicą questingu”, i od tego czasu powoli, ale konsekwentnie rozwija się, zyskując coraz szersze grono miłośników. Szacuje się, że obecnie działa w Polsce ponad pięćset ścieżek questowych, a od czerwca 2012 roku można nimi wędrować również w Wielkopolsce.

Questing to rodzaj gry terenowej zawierającej w sobie pewne elementy harcerskich podchodów, której towarzyszy spora dawka edukacji podanej w łatwy i przyjemny sposób, a przez to, że zabawa wywołuje spore emocje, zdobyte podczas niej wiadomości pozostają na długo w pamięci. Questy pozwalają poznać dziedzictwo historyczne, przyrodnicze i kulturowe danego regionu, dlatego też z wielkim powodzeniem są wykorzystywane przez nauczycieli jako forma lekcji terenowej. Zarówno czas przejścia (ok. 40 minut), jak i sposób przekazu sprawiają, że taka forma nauki jest zarówno efektywna, jak i z wielkim entuzjazmem przyjmowana przez dzieci i młodzież. Biorąc udział w zabawie, uczestnicy zdobywają wiedzę, ćwiczą jednocześnie spostrzegawczość oraz czytanie ze zrozumieniem.

W dobie popularności gier internetowych questy są również świetnym alternatywnym sposobem spędzania wolnego czasu. Zadania, które gracz wykonuje na ekranie monitora, przygody, które przeżywa wspólnie z fikcyjnymi bohaterami, zostają zamienione na przygodę, której bohaterem staje się sam uczestnik zabawy, na zadania i zagadki, które musi rozwiązać samodzielnie. Dlatego questy są doceniane przez rodziców jako

* Specjalistka i pasjonatka turystyki z Pracowni Krajoznawczej WBPiCAK w Poznaniu.

atrakcyjna forma wspólnego wypoczynku, akceptowana zarówno przez dzieci, jak i przez dorosłych. Questing sprawdza się również doskonale jako sposób na aktywizację seniorów. Jego fenomen polega na tym, że jest on atrakcyjny dla wszystkich grup wiekowych, zarówno dla odbiorców indywidualnych, jak i grupowych. Udział w zabawie jest bezpłatny, gra działa 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu i jest bezobsługowa, a ulotki do niej można samodzielnie wydrukować ze strony internetowej. Questing pozwala nie tylko odkryć na nowo miejsca znane, ale również dotrzeć do miejsc pozornie nieciekawych. Pozornie – ponieważ nie ma obszarów pozbawionych historii. Czasem tylko bywa ona niewystarczająco wyeksponowana. Na czym więc polega questing?

Uczestnik zabawy otrzymuje ulotkę, na której w formie rymowanki umieszczone są zadania i zagadki, przeplatane lokalnymi ciekawostkami, jakich próżno byłoby szukać w przewodnikach. Kierując się tymi wskazówkami, dociera do miejsca skrywającego skrzynię skarbów (!). Skarbem jest pieczęć, której odcisk przystawia się na ulotce questowej, poświadczająca przejście całej ścieżki. Rozwiązanie zadań i zagadek wymaga spostrzegawczości, uważnej obserwacji mijanych obiektów. Dzięki temu dostrzega się szczegóły, obok których do tej pory przechodziło się obojętnie. Wielokrotnie spotyka się komentarze uczestników w rodzaju: „od tylu lat chodzę tą ulicą, a tego nie widziałam”. Sprawia to, że questy są atrakcyjne zarówno dla mieszkańców danych miejsc, jak i dla osób przyjezdnych. Zaobserwowano, że ci, którzy zasmakowali w zabawie, sami wyszukują kolejne ścieżki questowe, docierając do miejsc mało znanych i pozornie nieciekawych.

Dla osób opracowujących i promujących questy istotne jest to, że taka forma prezentacji lokalnych atrakcji doskonale pozwala wyeksponować dziedzictwo historyczne, przyrodnicze i kulturowe. Świetnie sprawdza się jako rodzaj przewodnika dla turystów indywidualnych m.in. po obiektach muzealnych, skansenach itp., pozwala uatrakcyjnić pobyt gości w gospodarstwach agroturystycznych czy w obiektach hotelowych.

Ciekawą ofertę dla zwiedzających przygotował Zamek w Kórniku. Kupując bilet, turysta otrzymuje również ulotkę z questem. Przewodnikiem po Zamku zostaje hrabia Tytus Działyński, który zdalnie oprowadza po komnatach, opowiadając historie dawnych mieszkańców obiektu. Takie zwiedzanie jest dużo ciekawsze od tradycyjnego, angażuje do aktywnego poszukiwania wskazanych w queście eksponatów, opowiadając jednocześnie ich historię w zwięzły i ciekawy sposób. Ograniczona objętość ulotki sprawia, że wiadomości w niej zawarte są podane w skondensowanej, łatwej do zapamiętania formie:

Dąb w Owińskach „...ma konary grubsze niż pień niejednego drzewa”,
fot. Aleksandra Warczyńska

Na wprost wejścia zobacz, zerka Biała Dama,
to moja ciotka, co dwóch mężów miała.
Dobrze w Kórniku się gospodarzyła,
hodowlę jedwabników tutaj założyła.
Jeszcze po śmierci chce doglądać włosci,
schodzi czasem z obrazu strasząc w zamku gości.

Ze zwykłego (w pojęciu dzieci!) spaceru po Arboretum można uczynić niezwykłą przygodę, zabierając ze sobą ulotkę z zagadkami. Mijane wówczas rośliny zaczynają przemawiać ciekawymi historiami. To właśnie dzięki questom przestałam mylić modrzew z cisem i zapamiętałam, że cis jako pierwsza roślina w Polsce został objęty ochroną! W queście do zadania zagadki wykorzystano istniejące już tablice informacyjne:

Drzewo to od wieków prawo polskie chroni
by go nie ścinano dla produkcji broni.
Który władca cisy dokumentem chronił?
Zapisz tutaj szybko, tym co trzymasz w dłoni.
(kratki do wpisania WŁADYSŁAW JAGIEŁŁO)

W Owińskach quest opowiada o cysterkach, które pozostawiły po sobie piękny barokowy kościół i zabudowania poklasztorne. Odwiedzając to miejsce, turyści zazwyczaj ograniczają zwiedzanie do obejrzenia kościoła. Tymczasem wędrując ścieżką questową, dociera się do dawnego parafialnego kościoła pw. św. Mikołaja. Budynek jest co prawda w nie najlepszym stanie, ale ma sporo uroku i jest niewątpliwie świadkiem historii. Dalej dochodzi się do majestatycznego pomnikowego dębu. To właśnie on wywiera największe wrażenie na tych, którzy pokonali trudy questowej wędrówki w Owińskach.

Dostrzegając ogromny potencjał drzemący w takiej formie aktywnej turystyki, Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu zaangażowała się w promocję i układanie ścieżek questowych. Obecnie w Wielkopolsce działa ich już ponad trzydzieści, a kolejne cały czas powstają. Na terenie powiatu poznańskiego istnieją trzy questy: *Zamek w Kórniku* i *Arboretum w Kórniku* oraz *Wokół klasztoru w Owińskach*. Questy dostępne w Wielkopolsce można znaleźć na stronie internetowej www.regionwielkopolska.pl.

Znaczenie questów dla promocji turystyki dostrzeżono również w PTTK, ustanawiając odznakę krajoznawczą „Wielkopolskie Questy. Odznaka Odkrywców Tajemnic”. Jest ona przyznawana w stopniu brązowym, srebrnym i złotym. Do zdobycia najniższego – brązowego – wystarczy potwierdzenie przejścia zaledwie pięciu tras. Odznaka została ustanowiona wspólnie przez PTTK, oddział w Szamotułach, i WBPiCAK w Poznaniu, gdzie jest też ona weryfikowana (więcej informacji w Pracowni Krajoznawczej WBPiCAK w Poznaniu pod nr tel. 61 66 38 649 lub mailowo: turystyka@wbp.poznan.pl).

O tym, że quest jest dziedziną turystyki, którą warto rozwijać, przekonują pełne emocji, spontaniczne wpisy uczestników umieszczone w poszczególnych księgach questowiczów, znajdujących się w skrzyniach skarbów:

Arboretum

„Choć byliśmy już tu kilka razy, to i tak świetnie się bawiliśmy. Bardzo nam się podobało, a miejsce ukrycia skarbu – rewelacja”.

„Dziękujemy za fajną zabawę. Mnóstwo się dowiedzieliśmy o przyrodzie, wcale się nie nudząc”.

„Byliśmy drudzy. Najlepsze jest, kiedy znajdujesz już tajemniczą skrynekę. Rewelacyjna rozrywka dla każdego, w każdym wieku. Weźcie tylko off :) Na komary :)”.

Owińska

„Jak dotąd najciekawszy i najbardziej tajemniczy quest. Kościół św. Mikołaja – чудо! Dotarcie do dębu – prawdziwa przygoda! Na to właśnie czekaliśmy z dziećmi. Jesteśmy coraz bliżej brązowej odznaki :) Dziękujemy autorom!”.

„Najbardziej podobał mi się DĄB, który miał gałęzie większe od pnia normalnego drzewa”.

Zamek

„Zamek w Kórniku, kto tam nie był? A jednak quest wymógł zupełnie inne spojrzenie na wszystkie ekspozycje. Trochę było problemów z parko-

Pieczęć z cysterskim krzyżem – najcenniejsza zdobycz questowiczów,
fot. Aleksandra Warczyńska

waniem pojazdów (majówka), ale co to znaczy dla poszukiwaczy? Pomoc zbędna, Tytus Działyński poprowadził nas przez swoje podwoje :-”).

„Zafascynowani questami odwiedziliśmy także zamek. Przednia zabawa, choć najtrudniej nam było przy szafie znaleźć Szymona :)” (zadaniem było odszukanie atrybutu trzymanego przez św. Szymona, jedną z postaci wyrzeźbionych na gdańskiej szafie – przyp. aut.).

„Dziękujemy za zapewnienie nam przedniej zabawy w sierpniowe popołudnie. Prosimy o więcej!”.

Wielkopolskie Questy

Zamek w Kórniku

Tematyka
Wyprowadź nas po komnatach kórnickiego zamku. Przewodnikiem jest jego budowniczy – Tytus Działyński.

Gdzie to jest?
Kórnik - miejscowość w Wielkopolsce, położona ok. 20 km na południe od Poznania przy drodze ekspresowej S11. Aby dojechać do zamku trzeba pokonać 30 km z centrum miasta – zamek znajduje się nieopodal rynku.

Na czym to polega?
W czasie wędrowki uczestnicy zabawy rozwiązują zadania i zagadki, które doprowadzą do ostatecznego punktu, w którym jest ukryty „skarb” w postaci pieczęci. Przytawimy ją również w miejscu na skarb i schowamy do skrzyni skarbów dla innych uczestników zabawy.

Czas przejścia: ok. 45 minut

Autor: Aleksandra Warczyńska
Opieka merytoryczna i projekt serii: Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu
Opiekun wyprawy: Leszek Gradkowski
PILN Biblioteka Kórnicka, tel. 533 982 273

Więcej questów znajdziesz na:
www.regione Wielkopolska.pl
www.wspolnawspolnykrypsowki.pl
www.questing.pl

Talenty w gablotce pięknie malowane,
naga mój córko są wyłożone.
Przepis jej imię – jest to:

Jak wyrazić z rąb – dzieła kobieci!

Z miejsca gdzie stojąc wykonaj w tył krok,
z powrotem do holu skieraj swój krok.
Na holu uwaga, sączy dwie stopy,
jedną z nich skrzyni uwaga! Tenis!
Czekając na stary robotnika kórnickiego,
sprowadziła je tutaj Jolanta Zamysłowa.
Poszukaj na korytarzu ciżbienie brzościwne,
tak skrytek wykonał ico Trójcy Świętej

Szafy na holu, to nie ostatnia ciekawostka,
Gdy spojrzysz na kalendarz, kolejna Cię spotka.
Projektuj podobnie wraz z sobą problemem,
a potem staj się wspaniałą ręką wyrobnikiem.
Na koniec jeszcze jedną tajemnicę poznasz,
gdy w posiadanie gwałtownie rozpocznesz

Gdy przybywał do zamku gość niespodziewany,
połknął czy kłamał? dawno nie widziano.
Kierunkiem tędy nie idź i już było wiadomo –
wiedział go serdecznie, czy uciekał po kryjomu.

Zdobądź kapcie, spacer po zamku końca dobiega
żeś na dół, gdzie zarośło skarbem bieżącym.
Gdyś także odgadniesz, kres zabawy Tencji
czuj! skarbów w

Dostęp do skarbów sygnalizowany
przez ten cyfry – (dajcie nam uśmiech)

Odkryj sobie pieczęć, schowaj ją jak byś,
by kolejna osoba grę też ukończyła

Gdy wypłyniesz z zamku, zerknij jeszcze w lewo,
jest kosa i parkan, i niejedno drzewo;
w ich cieniu zmierzaj na prawo odpoływnym,
spoglądaj kto drzazga w mrozie zamku bywa.
Słuchaj obok, odpocznij i rusz w dalszą drogę,
ja kolejnym gościom o zamku opowiem.

www.regione Wielkopolska.pl

Region Wielkopolska

Kórnik 2015

CO, GDZIE, KIEDY

ZDARZYŁO SIĘ

KRONIKA WYDARZEŃ W POWIECIE POZNAŃSKIM
1 LIPCA 2014 – 30 CZERWCA 2015

Aneta Szczepaniak-Głębocka*

WYDARZENIA PONADGMINNE

W lipcu z okazji 40-lecia Muzeum-Pracowni Literackiej Arkadego Fiedlera przybył do Puszczykowa książę Cristóbal Colón de Carvajal y Gorosábel (potomek Krzysztofa Kolumba – odkrywcy Ameryki). Książę przybył na zaproszenie starosty poznańskiego.

18 lipca wręczono nagrody związane z konkursem „Dzielnicy Roku Powiatu Poznańskiego”. Pierwsze miejsce zajął st. sierżant Jarosław Łopatka z komisariatu w Czerwonaku, drugie mł. aspirant Wiesław Wrona z komisariatu w Pobiedziskach, a trzecie mł. aspirant Leszek Wojtkowiak z komisariatu w Mosinie.

16 sierpnia na Starym Rynku w Poznaniu w ramach VIII Ogólnopolskiego Festiwalu Dobrego Smaku obchodzono „Dzień z Powiatem Poznańskim”, na którym zaprezentowano potrawy przygotowane przez uczniów szkół gastronomicznych prowadzonych przez powiat poznański.

28 sierpnia powiat poznański otrzymał wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie „Samorząd równych szans” 2014 za „najlepsze praktyki samorządów na rzecz osób z niepełnosprawnościami”. Organizatorem konkursu była Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego.

* Kierowniczka Działu Informacji Bibliograficznej i Regionalnej WBPiCAK w Poznaniu.

6 września w Kobylnicy miały miejsce Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze z zakresu ratownictwa medycznego dla jednostek OSP i PSP powiatu poznańskiego. W kategorii PSP pierwsze miejsce zajęła drużyna Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 5, drugie drużyna Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 7, trzecie Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 1. W kategorii OSP pierwsze miejsce zajęła drużyna z Lubonia, drugie – z Krzesin, a trzecie – ze Strykowa.

W październiku w Warszawie miała miejsce uroczystość ogłoszenia wyników Konkursu „Innowacyjny Samorząd”. Nagrodę główną w kategorii „Sport i turystyka” otrzymał powiat poznański za „wykreowanie w 2012 roku produktów turystycznych Powiatu Poznańskiego”: „Aktywnie dookoła Poznania”, „Naturalnie dookoła Poznania”, „Śladami Podróżników dookoła Poznania”, „Park Orientacji Przestrzennej”. Powiatowi przyznano również tytuł honorowy – „Powiat Innowacyjny” 2014 oraz nominację w kategorii „Kształcenie zawodowe i ustawiczne” za projekt „Kształcenie zawodowe na potrzeby rynku pracy Metropolii Poznań w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański”. Wyróżniono go także w kategorii „Kultura” za „Otwarty Uniwersytet Powiatu Poznańskiego”.

W październiku w Szkołach Podstawowych w Koziegłowach i Murowanej Goślinie miała miejsce XIII edycja akcji przekazywania kamizelek odblaskowych uczniom pierwszych klas. Organizatorami byli: Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu, Komenda Miejska Policji w Poznaniu i Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

9 października podczas Gali Sportowej Polski, która odbyła się w siedzibie Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Warszawie, starosta poznański, Jan Grabkowski, został uhonorowany tytułem „Pasjonat sportowej Polski 2014”. Nagrodzono również Jana Brodę, wójta gminy Komorniki, i Annę Tomicką, burmistrz Miasta i Gminy Swarzędz. Otrzymali oni tytuł „Lidera sportowej Polski” 2014. Wójt gminy Rokietnica – Bartosz Derech – został wyróżniony w konkursie „Budowniczy polskiego sportu 2014 roku. Sportowa Architektura Regionu 2014. Dominata Wielkopolska” za budowę hali widowiskowo-sportowej w Rokietnicy. Burmistrza Kórnik, Jerzego Lechnerowskiego, uhonorowano brązową statuetką „Budowniczy Polskiego Sportu”. Podczas uroczystości gminy Komorniki, Swarzędz i Tarnowo Podgórne otrzymały tytuł „Sportowej Gminy” 2014. Nagrody przyznano gminom, które „umiejętnie łączą budowę nowoczesnych

obiektów sportowych z programem rozwoju sportu i rekreacji w regionie, a także starają się zapewnić swoim mieszkańcom jak najszerszą ofertę sportowo-rekreacyjną”. Organizatorem konkursu był Klub Sportowa Polska.

13 października powiat poznański zdobył tytuł „EuroSymbolu Polskiej Samorządności 2014” w programie „EuroSymbol” 2014 prowadzonym przez redakcję „Monitora Biznesu”, niezależnego dodatku do gazety „Rzeczpospolita”.

17 października w XIII edycji konkursu „Gmina Fair Play” 2014 – Certyfikowana Lokalizacja Inwestycji, złotą statuetkę i wyróżnienie otrzymała gmina Tarnowo Podgórne, a wójt gminy, Tadeusz Czajka, otrzymał tytuł „Menedżera roku”. Wyróżnienie przyznano również gminie Stęszew. Organizatorem konkursu był Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym.

22 października 42 uczniów ze szkół prowadzonych przez powiat poznański (z Zespołu Szkół w Kórniku, Zespołu Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu, Zespołu Szkół nr 2 w Swarzędzu, Zespołu Szkół w Puszczykowie, Zespołu Szkół im. Jadwigi i Władysława Zamoy-skich w Rokietnicy, Zespołu Szkół im. gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych w Owińskach) otrzymało stypendia Rady Powiatu. Stypendium otrzymali uczniowie, którzy w poprzednim roku nauki w szkole uzyskali średnią ocen minimum 5,0. Starosta poznański nagrodził również 3 uczniów za wybitne osiągnięcia sportowe.

23 października starosta poznański, Jan Grabkowski, otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej. Uroczystość wręczenia medalu miała miejsce w auli I LO im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

29 października wręczono nagrody w VI edycji konkursu „Grunt na Medal” 2014. Nagrodzono: gminę Dopiewo za teren o powierzchni 47,50 ha, znajdujący się w Więckowicach przy ul. Bukowskiej, gminę Stęszew za ponad 9 ha gruntu w Strykowie i Tarnowo Podgórne za tereny po południowej stronie drogi krajowej nr 92 – ok. 100 ha.

30 października gmina Kleszczewo i gmina Swarzędz otrzymały w ramach IV edycji Ogólnopolskiego Programu Certyfikacji Gmin i Powiatów Rze-

czypospolitej Polskiej certyfikat „Samorządowy Lider Edukacji” 2014 za działania na rzecz lokalnej oświaty. Program „promuje jednostki samorządu terytorialnego podejmujące wartościowe inicjatywy w dziedzinie rozwoju edukacji i systemu oświaty oraz posiadające szczególne osiągnięcia w obszarze lokalnej polityki edukacyjnej”. Wójt gminy Kleszczewo, Bogdan Kemnitz, otrzymał tytuł „Mecenasa wiedzy” – za „osobiste zaangażowanie na rzecz rozwoju nowoczesnej edukacji w gminie Kleszczewo, za budowanie przestrzeni przyjaznej nauce i oświacie oraz kreowanie podstaw gospodarki opartej na wiedzy na poziomie lokalnym”. Certyfikaty przyznaje Fundacja Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego.

3 listopada podczas konferencji, której współorganizatorami były Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, Wydział Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej oraz Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska”, przyznano wyróżnienia w skali kraju w rankingu „Zrównoważonego Rozwoju Jednostek Samorządu Terytorialnego”. Raport opracowano na podstawie 16 wskaźników z zakresu gospodarki, rozwoju społecznego oraz ochrony środowiska. W kategorii gmin miejsko-wiejskich czwarte miejsce zajęła gmina Kórnik, piąte – gmina Swarzędz. Natomiast w kategorii gmin wiejskich nagrodzone zostały gmina Tarnowo Podgórne, która zajęła piąte miejsce, i gmina Komorniki, która uplasowała się na dziewiątym miejscu.

16 listopada miały miejsce wybory samorządowe. W Wielkopolsce spośród 416 752 uprawnionych do głosowania wzięły w nich udział 161 832 osoby. Liczba głosów nieważnych wyniosła 15 142. Po raz pierwszy obowiązywały jednomandatowe okręgi wyborcze, co oznaczało, że do Rady Gminy weszły osoby, które zdobyły największą liczbę głosów w danym okręgu. Nie liczyła się łączna liczba głosów oddana na dany komitet. Aż w 11 gminach wybrano burmistrzów w pierwszej turze.

29 listopada podczas gali „Polska Przedsiębiorczość” 2014 uhonorowano trzy gminy powiatu poznańskiego. Gmina Kórnik otrzymała nagrodę specjalną w kategorii „Gmina atrakcyjna turystycznie” 2014 za „wykorzystanie walorów naturalnych, prężnie rozwijającą się turystykę i promowanie swojego regionu”. Gmina Stęszew również zdobyła nagrodę specjalną, ale w kategorii „Samorząd przyjazny przedsiębiorczości” za „budowanie konkurencyjności polskich przedsiębiorców oraz budowanie i umacnianie pozycji samorządu pod kątem ich konkurencyjności i stwarzania korzystnych warunków społeczności lokalnej”. Gminie Tarnowo Podgórne

przyznano wyróżnienie „Gmina 25-lecia wolności RP” przyznawane samorządom, które „odniosły sukces w ciągu ostatnich 25 lat, stając się wzorem dla polskiej samorządności”. Organizatorem konkursu było Mazowieckie Zrzeszenie Handlu, Przemysłu i Usług oraz firma Europa 2000 Consulting Sp. z o.o. we współpracy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości.

W grudniu odbyło się posiedzenie Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Wzięli w nim udział m.in. ustępujący prezydent, Ryszard Grobelny, prezydent elekt, Jacek Jaśkowiak, oraz starosta poznański, Jan Grabkowski. W trakcie spotkania dyskutowano m.in. o stanie prac nad Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz o projekcie „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”.

W grudniu wręczono nagrody sportowe starosty poznańskiego. Nagrody przyznano w kategoriach: młodzik, junior (młodszy i starszy) i młodzieżowiec. Trzy nagrody otrzymali także trenerzy. W kategorii młodzik wyróżniona została Natalia Szymczak (kolarstwo) z UKS Jedyńka Kórnik. W kategorii junior młodszy pierwsze miejsce zajęła Karolina Przybylak (kolarstwo) z UKS Jedyńka Kórnik, drugie Tomasz Ignasiak (strzelectwo sportowe) z UKS Delfin Biedrusko, a trzecie Zofia Flerkowska (jeździectwo) z LKS Abaria Iwno. W kategorii juniorów starszych pierwszą nagrodę otrzymał Patryk Rajkowski (kolarstwo) z UKS Jedyńka Kórnik; drugą nagrodę Nikol Płosaj (kolarstwo) z tego samego klubu i Julita Jagodzińska (kolarstwo torowe) z Tarnovii Tarnowo Podgórne. W kategorii młodzieżowiec również przyznano trzy nagrody: Dominice Borkowskiej (kolarstwo torowe) z Tarnovii Tarnowo Podgórne, Natalii Morytko (kolarstwo) i Alicji Ratajczak (kolarstwo). Obie zawodniczki należą do klubu UKS Jedyńka Kórnik. Nagrodę I stopnia dla trenerów otrzymał Robert Taciak z UKS Jedyńka Kórnik, nagrodę II stopnia – Piotr Broński z Tarnovii Tarnowo Podgórne, a nagrodę III stopnia – Stanisław Helak z LKS Abaria Iwno.

9 grudnia podczas gali z okazji II edycji konkursu „Najwyższa Jakość” certyfikaty „Najwyższej jakości” przyznano 3 firmom z powiatu poznańskiego: F.H.U. ASO Nissan A. i P. Polody z Przeźmierowa, Delta Inwest z Kostrzyna (działająca w branży inwestycyjno-budowlanej), Woźniak Transport z Murowanej Gośliny. Nagrodzono także włodarzy gmin. Tytuł „Ikara Biznesu” otrzymali: burmistrz Kórnik, Jerzy Lechnerowski, wójt gminy Komorniki, Jan Broda, wójt gminy Suchy Las, Grzegorz Wojte-

ra i wójt gminy Tarnowo Podgórne, Tadeusz Czajka, za „wybitny wkład w rozwój gminy oraz wieloletnie utrzymywanie standardów „Najwyższej jakości” w relacjach z mieszkańcami i inwestorami”. Organizatorem konkursu było Wielkopolskie Stowarzyszenie Badań nad Jakością Centrum Badań i Monitorowania Jakości.

10 grudnia podczas spotkania starosty poznańskiego, Jana Grabkowskiego, z przedstawicielami Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu przedstawiciele WOPR otrzymali w bezpłatne użyczenie 11 kompletów odzieży specjalistycznej: kurtki, spodnie wypornościowe i bieliznę termoaktywną.

12 grudnia w Starostwie Powiatowym w Poznaniu zorganizowano konferencję podsumowującą VII etap projektu „Pokonać wykluczenie. Wszelkstronna aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu poznańskiego”.

15 grudnia w siedzibie Starostwa Powiatowego w Poznaniu odbyło się spotkanie z przedstawicielami gmin powiatu poznańskiego ds. zarządzania kryzysowego, obronności i obrony cywilnej. Podczas spotkania omówiono bieżące sprawy dotyczące zarządzania kryzysowego, a także przekazano wytyczne do gminnych Planów Zarządzania Kryzysowego.

18 grudnia starosta poznański, Jan Grabkowski, otrzymał nominację do Rady Rynku Pracy, która powstała w miejsce Naczelnej Rady Zatrudnienia. Nominacje członkowie Rady Rynku Pracy otrzymali z rąk ministra Władysława Kosiniaka-Kamysza. Rada Rynku Pracy „zastąpi dotychczasową Naczelną Radę Zatrudnienia i przejmie większość jej zadań. Będzie opiniowała Krajowy Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia oraz sprawozdania z działalności Funduszu Pracy. Oцени projekty ustaw dotyczących promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia, a także aktywizacji zawodowej”.

19 grudnia oficjalnie otwarto ostatni odcinek zachodniej obwodnicy Poznania (środkowy odcinek trasy o długości 5,3 km między Swadzimierzem a Rokietnicą). Zachodnia obwodnica Poznania jest częścią trasy S11 o długości 27 km. W ramach inwestycji powstał most, dwa wiadukty i węzeł drogowy „Poznań – Napachanie”. Wykonawcą była firma Skanska. Koszt inwestycji wyniósł 108 mln złotych.

W styczniu w Ogólnopolskim Rankingu Gmin i Powiatów za rok 2014 powiat poznański zajął drugie miejsce w kategorii powiatów powyżej 120 tysięcy mieszkańców. Ranking Gmin i Powiatów opracował Związek Powiatów Polskich.

W styczniu wręczono Nagrody Starosty Poznańskiego. W kategorii inicjatywy obywatelskie nagrodę przyznano Ryszardowi Lubce (przewodniczącemu Rady Miejskiej w Rokietnicy) „za zaangażowanie w aktywizację społeczności gminnej i powiatowej oraz rozwiązywanie problemów lokalnych”. W kategorii organizacje pozarządowe nagrodzono Stowarzyszenie Miłośników Mieczewa (gm. Mosina) „Mieczewo – nasze miejsce” za działania „na rzecz propagowania zdrowego trybu życia, aktywizacji społeczności lokalnej, a także ochrony środowiska”. W kategorii przedsiębiorczość laureatem została firma Solaris Bus & Coach S.A. z Bolechowa (gm. Czerwonak) „za wsparcie organizacyjne i finansowe kształcenia zawodowego uczniów w szkole w Bolechowie”, prowadzonej przez powiat poznański.

1 stycznia podpisano porozumienie w sprawie zintegrowanego systemu komunikacji pomiędzy gminą Czerwonak, Poznaniem, Murowaną Gośliną i Suchym Lasem, dzięki któremu mieszkańcy tych gmin mogą korzystać z systemu zintegrowanej komunikacji obsługiwanej przez Zarząd Transportu Miejskiego.

W lutym Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Gospodarki Janusz Piechociński, uhonorował starostę poznańskiego, Jana Grabkowskiego, z okazji 25-lecia polskiej transformacji „w uznaniu za aktywne propagowanie idei i ducha przedsiębiorczości oraz zaangażowanie i wkład w rozwój polskiej gospodarki”.

W lutym starosta poznański, Jan Grabkowski, został współprzewodniczącym Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Komisja zajmuje się „rozpatrywaniem problemów związanych z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego i z polityką państwa wobec samorządu, a także spraw dotyczących samorządu terytorialnego znajdujących się w zakresie działania Unii Europejskiej i organizacji międzynarodowych”.

1 lutego w komunikacji publicznej w Kleszczewie i Swarzędzu wprowadzono kartę PEKA, która obejmuje zarówno bilet Zarządu Transportu Miejskiego, jak i bilet okresowy z taryf obowiązujących w tych gminach.

18 lutego ogłoszono wyniki konkursu na „Najlepszy Komisariat roku 2014 powiatu poznańskiego”. Zwyciężył komisariat policji w Stęszewie, drugie miejsce zajął komisariat policji w Kostrzynie, na trzecim miejscu znalazł się komisariat w Czerwonaku. Organizatorem konkursu było Starostwo Powiatowe w Poznaniu i Komenda Miejska Policji w Poznaniu.

26 lutego w Starostwie Powiatowym zorganizowano spotkanie podsumowujące realizację projektu „Sprawna firma – promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia w powiecie poznańskim”. Projekt był adresowany do osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach zawodowych i mieszkających na terenie powiatu poznańskiego. Koordynatorami zadania były Starostwo Powiatowe i Powiatowy Urząd Pracy.

9 kwietnia miała miejsce XXIII edycja konsumenckiego konkursu jakości produktów i usług „Najlepsze w Polsce”. Liderem pracy organicznej została Lucjana Kuźnicka-Tylenda, prezes zarządu TFP Sp. z o.o. w Kórniku. Certyfikaty „Najlepsze w Polsce” przyznano Fabryce Mebli Biurowych MARO Sp. z o.o. z Komornik „za wysoką jakość produkcji”, Spółdzielni Kółek Rolniczych w Stęszewie „za całokształt 40-letniej działalności”, LUMO Technika Grzewcza z Mosiny za „wysokiej jakości systemy grzewcze”. Organizatorem konkursu było Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego.

9 maja w strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Strykowie (gmina Stęszew) przyznano nagrody w konkursie „Strażak Roku Powiatu Poznańskiego”. Pierwsze miejsce przyznano Tomaszowi Rzepczykowi z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 8 w Bolechowie i Adamowi Smurze z OSP w Pobiedziskach. Drugie miejsce zajął Patryk Binkowski z OSP w Swarzędzu, a trzecie – Robert Kurasz z OSP w Plewiskach.

15 maja na terenie gmin Swarzędz i Pobiedziska zainaugurowano VI Noc Kościołów Drewnianych.

26 maja Trybunał Konstytucyjny uznał nowelizację ustawy o drogach publicznych za zgodną z Konstytucją. 10-kilometrowy odcinek starej drogi krajowej nr 5 przebiegającej przez Swarzędz, Pobiedziska i Łubowo (pow. Gniezno) zyskał status drogi wojewódzkiej. Dotychczas gminy musiały ponosić koszty związane z utrzymaniem drogi w standardzie krajowym.

W maju i czerwcu w gminach powiatu poznańskiego miały miejsce uroczystości upamiętniające 25 lat samorządu terytorialnego w Polsce.

W czerwcu starosta poznański, Jan Grabkowski, wziął udział w akcji „Bajkowy Rynek – Poznań czyta dzieciom” i spotkał się z dziećmi podczas Jarmarku Świętojańskiego przy Galerii Miejskiej Arsenał na Starym Rynku.

W czerwcu Wielkopolski Klub Kapitału przyznał staroście poznańskiemu, Janowi Grabkowskiemu, tytuł „Wielkopolski Filar Biznesu” 2015.

17 czerwca w rankingu „Miast Atrakcyjnych dla Biznesu” przygotowywanym przez „Forbesa” w kategorii miast i miejscowości do 50 tys. gmina Tarnowo Podgórne zajęła drugie miejsce, gmina Suchy Las – trzecie, gmina Komorniki – piąte, Puszczykowo – jedenaste, Rokietnica – piętnaste, Kleszczewo – siedemnaste, a Swarzędz – dziewiętnaste.

BUK

23 września w związku projektem „Miasto i woda – historie połączone” realizowanym przez miasto i gminę Buk oraz firmę Wavin w Buku przebywała ekipa telewizyjna z Meksyku. Projekt został wybrany do ogólnoswiatowego finału konkursu Fundacji Kaluz z Meksyku (konkurs organizowany dla firm należących do koncernu Kaluz, w tym Wavin). W ramach projektu wykonano konserwacje zabytków ruchomych odkrytych w trakcie budowy kanalizacji sanitarnej w starej części miasta w latach 2010-2011 oraz zaprezentowano ich ekspozycję w czytelni Biblioteki Publicznej w Buku. Specjalnymi tabliczkami informacyjnymi oznakowano także 10 obiektów zabytkowych na terenie gminy.

30 sierpnia otwarto po gruntownym remoncie salę wiejską w Otuszu. Projekt zrealizowano w ramach zadania pt. „Budowa centrum wsi Otusz”. Inwestycję dofinansowano ze środków UE.

14 września w Buku w ogrodzie pamięci przy kościele farnym odsłonięto tablicę upamiętniającą ks. Stanisława Rzeszkę (1544-1603) – pochodzącego z Buku teologa, dyplomatę i publicystę.

fol. OSiR Buk

26 listopada Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Buku podpisał porozumienie o współpracy z Wyższą Szkołą Edukacji i Terapii w Poznaniu. Współpraca między placówkami będzie dotyczyła „realizacji projektów z dziedziny szeroko rozumianej promocji zdrowia, pedagogiki, psychologii”.

14 stycznia Przedszkole im. Krasnala Hałabały w Buku otrzymało grant w wysokości 10 tys. złotych za udział w konkursie „Tu mieszkam, tu zmieniam”. Pieniądze przeznaczono na zakup ogrodu przedszkolnego „Krasnalowe ławki z historią w tle”. Organizatorem konkursu był Bank Zachodni WBK.

25 stycznia w Buku w kościele pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika miała miejsce XV edycja „Powiatowego Kolędowania w Buku”. Wystąpili: zespół kameralny Amici Canti z Buku, chór męski Akord ze Swarzędza oraz Rafał Sekulak, młody poznański wokalista.

W marcu koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Buku obchodziło jubileusz 40-lecia istnienia.

W kwietniu jubileusz 50-lecia istnienia obchodziło Koło Gospodyń Wiejskich w Otuszu.

10 kwietnia w Buku w kinie Wielkopolanin odbyło się podsumowanie konkursu fotograficznego „Skrzydła życia” (skierowanego do młodzieży w wieku od 13 do 18 lat). Celem konkursu było „zobrazowanie przemysłów i interpretacji młodzieży w zakresie problematyki uzależnień, zagrożeń wynikających z narkomanii, alkoholizmu oraz przemocy”. Konkurs odbył się pod patronatem Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

16 kwietnia delegacja samorządowców z gminy Buk przebywała w gminie partnerskiej Sint-Michielsgestel w Holandii. Wizyta była związana z obchodami 25-lecia współpracy obu gmin.

15 maja w Buku obchodzono jubileusz 80-lecia istnienia Szkoły Podstawowej im. Bohaterów Bukowskich i 40. rocznicę nadania szkole imienia.

20 czerwca w Buku zorganizowano Powiatowe Zawody Sprawnościowe Formacji Obrony Cywilnej o Puchar Starosty Poznańskiego.

CZERWONAK

W sierpniu w gminie Czerwonak (w Owińskach, Koziegłowach, Promnicach, Bolechowie i Czerwonaku) oddano do użytku 8 placów street workoutowych, służących do uprawiania dyscypliny sportowej zwanej kalisteniką (aktywność fizyczna polegająca na treningu siłowym opartym na ćwiczeniach z wykorzystaniem ciężaru własnego ciała).

8 sierpnia mieszkańiec gminy Czerwonak, Marek Nitschke, zajął 3. miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Polski w Tenisie Ziemnym na Wózkach w grze podwójnej.

We wrześniu podpisano umowy na realizację zadania dot. modernizacji i zagospodarowania budynków dworcowych w Czerwonaku, Owińskach i Bolechowie. Zadaniem architektów było „zaprojektowanie przestrzeni dla pasażerów kolei w połączeniu z wprowadzeniem różnorodnych funkcji uzupełniających, zwiększających atrakcyjność i użyteczność poszczególnych obiektów”.

We wrześniu oddano do użytku parking buforowy przy stacji kolejowej w Czerwonaku. Wybudowano 75 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, zatokę dla autobusów oraz zadaszoną wiatę dla rowerów. Koszt inwestycji wyniósł 984 tys. złotych.

23 września miało miejsce spotkanie komisji ds. monitorowania funkcjonowania Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Koziegłowach, w skład której wchodzi przedstawiciele gminy Czerwonak i miasta Poznania. Celem spotkania było zapoznanie się z wynikami badań dotyczącymi oddziaływania całej oczyszczalni na środowisko.

25 września w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach odbyły się II Mistrzostwa Polski w Tenisie Stołowym Dźwiękowym. W rozgrywkach wzięło udział 41 zawodników. Dyscyplina została stworzona z myślą o osobach niewidomych, spełnia szereg funkcji terapeutycznych.

11 października otwarto marinę w Czerwonaku, w której może zakurować 20 łodzi. Wybudowano specjalny wał, umocniono brzeg, a także zbudowano pomosty, przy których będą cumować łodzie. Łączny koszt inwestycji wyniósł 750 tys. złotych.

13 października odbyła się uroczysta gala konkursu „Nauczyciel Roku” organizowanego przez „Głos Nauczycielski” i Ministerstwo Edukacji Narodowej. Tomasz Metler, nauczyciel wychowania fizycznego i edukacji dla bezpieczeństwa w Zespole Szkół w Bolechowie, otrzymał jako jedyny w Wielkopolsce tytuł Nominowanego Nauczyciela Roku 2014 i został zakwalifikowany do „złotej trzynastki” najlepszych nauczycieli w kraju.

W październiku w gminie Czerwonak (Koziegłowy, Kicin, Owińska, Bolechówko i Dębogóra) dokonano nasadzeń drzew, krzewów i bylin wraz z zakładaniem trawników. Nasadzono 2 315 roślin, koszt prac z tym związanych oszacowano na 58 tys. złotych.

18 października w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach zorganizowano I Wielkopolski Kongres Rodziców Dzieci Niewidomych „Niezwyczajni rodzice, niezwykłych dzieci”.

7 listopada miała miejsce konferencja podsumowująca wdrażanie lokalnej strategii rozwoju w ramach programu Leader PROW 2007-2013, podczas której gmina Czerwonak została wyróżniona za „rewitalizację zbiorników poźwirowych w Owińskach: utworzenie infrastruktury turystycznej w postaci publicznej plaży oraz ścieżki do nordic walking i nart biegowych”.

W listopadzie członkowie Spółdzielni Socjalnej „Dąb” zostali zaproszeni na warsztaty wymiany doświadczeń do Rzymu.

W grudniu firma Solaris Bus & Coach S.A. w Bolechowie podpisała kontrakt z klientami z Rumunii na dostawę 70 niskopodłogowych autobusów modelu Urbino 12.

W styczniu rozpoczęto rozbudowę Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji Medycznej w Owińskach, która odbyła się w ramach projektu „Poprawa jakości opieki nad osobami niesamodzielnymi z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie – filia ZOLiRM w Owińskach”. Koszt projektu (obejmujący rozbudowę, remont, szkolenia i wdrażanie nowych modeli leczenia) oszacowano na 22 mln złotych.

13 stycznia odnowiono porozumienie o współpracy pomiędzy gminą Czerwonak a Spółdzielnią Mieszkaniową im. 23 lutego w Koziegłowach. Przedmiotem współpracy były m.in. „regulacje prawne terenów w Koziegłowach oraz ich przeznaczenie z uwzględnieniem wzajemnych interesów”.

W lutym gmina Czerwonak uzyskała tytuł „Gmina na 5”. Ranking przygotowało Studenckie Koło Naukowe działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Oceniano „obsługę potencjalnego klienta-przedsiębiorcy przez gminy z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji”.

2 lutego w Urzędzie Gminy Czerwonak odbył się wernisaż wystawy obrazów autorstwa Mariana Grześkowiaka *Powstanie narodowe – znaki i symbole związane z powstaniem wielkopolskim i powstaniami śląskimi*. Obrazy tworzone są techniką czekanki, czyli wykute w metalu.

Ośrodek wakeboard w Owińskach,
fot. Rafał Płaza

W marcu Teatr Cyk działający w Gminnym Ośrodku Kultury „Sokół” w Czerwonaku zakwalifikował się do XII Ogólnopolskiego Festiwalu Małych Form Artystycznych „Arlekinada”. Teatr zaprezentował spektakl *Epopcja*.

25 marca w Czerwonaku miało miejsce spotkanie władz samorządowych z lokalnymi przedsiębiorcami. Omawiano sprawy związane z aktywizacją osób bezrobotnych w gminie.

15 kwietnia rozstrzygnięto konkurs „Filary Polskiej Gospodarki” 2014 organizowany przez redakcję „Pulsu Biznesu”. Drugie miejsce w województwie wielkopolskim zajęła firma Solaris Bus & Coach S.A. z Bolechowa.

15-16 kwietnia podczas VI edycji konferencji Moto Idea we Wrocławiu firma Solaris Bus & Coach S.A. z Bolechowa otrzymała dwa wyróżnienia: Market Leader i Grand Prix za „działania podejmowane na rzecz rozwoju ekologicznego i nowoczesnego transportu publicznego”.

17 kwietnia Zespół Wokalny Retro Cafe działający przy Gminnym Domu Kultury „Sokół” w Czerwonaku obchodził jubileusz 10-lecia istnienia. Z tej okazji odbył się uroczysty koncert.

7 maja firma Solaris Bus & Coach S.A. z Bolechowa podpisała umowę z Miejskimi Zakładami Autobusowymi w Warszawie na dostawę 80 autobusów niskopodłogowych z serii Urbino.

13 maja w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach w ramach Nocy Muzeów można było zwiedzać jedyne w Polsce Muzeum Tyflologiczne.

23 maja w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach odbył się piknik rodzinny „Między nami jaskiniowcami”.

2 czerwca firma Solaris Bus & Coach S.A. z Bolechowa podpisała umowę z Miejskimi Zakładami Komunikacji Sp. z o.o. w Bydgoszczy na dostawę 27 autobusów niskopodłogowych z serii Urbino.

30 czerwca otwarto filię ośrodka kultury przy ul. Nowe Osiedle w Kicinie.

DOPIEWO

W lipcu gmina Dopiewo wystąpiła ze Związku Międzygminnego Centrum Zagospodarowania Odpadów „Selekt”. Związek zaproponował gminie zmniejszenie częstotliwości odbioru odpadów segregowanych (z dwóch do jednego w miesiącu). Od stycznia 2015 roku gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę odpadami, co zapewnia jej utrzymywanie „elastycznej polityki w zakresie kształtowania opłat”.

W lipcu fińska firma REKA RUBBER obchodziła 10-lecie swojej działalności na polskim rynku oraz funkcjonowania w strefie dopiewskiej przedsiębiorczości. REKA RUBBER POLSKA specjalizuje się w produkcji kabli oraz w szeroko pojętym przemyśle gumowym wykorzystywanym m.in. w pojazdach różnego zastosowania oraz w inżynierii i elektronice. Oddział firmy w Dopiewie zatrudnia 135 osób.

19 września z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych na terenie Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach zorganizowano Piknik dla Seniorów Powiatu Poznańskiego.

30 września w gminie Dopiewo zakończono realizację projektu pt. „Przedszkole Publiczne w Skórzewie” współfinansowanego ze środków unijnych. Głównym celem projektu było zwiększenie dostępu do publicznej edukacji przedszkolnej dzieci w wieku 3-5 lat w gminie Dopiewo. Koszt inwestycji wyniósł nieco ponad 759 tys. złotych.

1 października rozpoczęto drugi etap budowy nowego skrzydła (z obiektów kontenerowych) w Szkole Podstawowej im. Astrid Lindgren w Dąbrowie. W skład dobudowanego obiektu wejdą: trzy sale lekcyjne, pokój nauczycielski, świetlica z biblioteką, sanitariaty oraz łącznik z zabawkowym budynkiem z XIX w.

14 listopada otwarto rozbudowaną oczyszczalnię ścieków w Dąbrówce. Do użytku oddano segment specjalistycznych urządzeń, zwiększający o 100% wydajność oczyszczalni, z 800 m³ do 1600 m³ na dobę. W ramach projektu powstały nowe obiekty technologiczne: komora rozdziału, budynek stacji oczyszczania mechanicznego ścieków, reaktor biologiczny, osadnik wtórny, stacja dmuchaw, silos na wapno, zbiornik retencyjno-uśredniający i separator wód deszczowych. Wartość inwestycji wyniosła 7,88 mln złotych.

14 listopada w Gołuskach odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci jeńców pracujących w obozie pracy w latach 1941-1943 (podczas okupacji niemieckiej). Na tablicy znajduje się napis: „Miejsce uświęcone cierpieniem jeńców angielskich, francuskich i rosyjskich oraz więźniów obozu pracy narodowości żydowskiej, którzy w okresie II wojny światowej, w latach 1941-1943, zostali zmuszeni przez niemieckiego okupanta do niewolniczej pracy”. Obok głazu zainstalowano drugą tablicę z tekstem przetłumaczonym na 5 języków: angielski, francuski, hebrajski, niemiecki i rosyjski.

W grudniu boisko sportowe „orlik” w Skórzewie otrzymało wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie Super Orlik 2014. Ocenie poddano również dodatkową infrastrukturę sportową: 60-metrową bieżnię lekkoatletyczną, skocznnię do skoków w dal, 4-metrową piramidę linową, siłownię outdoor fitness, siłownię zewnętrzną street workout z workiem treningowym i kółkami gimnastycznymi. Organizatorem konkursu była Fundacja V4 Sport we współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki.

W grudniu w Dąbrowie otwarto nową siedzibę drukarni firmy Preston, producenta opakowań jednostkowych (do leków, suplementów diety i kosmetyków) z tektury falistej. Powierzchnia obiektu wynosi ok. 1000 m².

W styczniu Szkoła Podstawowa im. Astrid Lindgren w Dąbrowie i Szkoła Podstawowa przy ul. Malinowej w Dąbrówce otrzymały certyfikat „Wia-rygodna Szkoła”. Szkoły z terenu gminy znajdują się w czołówce województwa w wynikach sprawdzianów i egzaminów Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

19 marca podjęto decyzję o budowie nowego komisariatu policji w Dopiewie. W komisariacie zostanie zatrudnionych 30 funkcjonariuszy.

21 marca w Centrum Rehabilitacyjno-Kulturalnym w Konarzewie zorganizowano Festiwal Tańca i Sztuki Tanecznej. Patronat nad imprezą objął wójt gminy Dopiewo.

28 marca w Dąbrówce przy ul. Herbowej otwarto Centrum Medyczne. Centrum „spełnia wymagania Ministra Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia, dotyczące profilaktyki, diagnostyki, leczenia, kwalifikacji zatrudnionego personelu, rozwiązań technicznych w obiektach służby zdrowia”.

8 kwietnia wójt Konarzewa i jego zastępca wzięli udział w projekcie „Lubimy czytać” realizowanym przez przedszkole w Konarzewie.

9 kwietnia w sołectwie Więckowice zainstalowano kamerę do monitoringu. Jest to trzecia kamera w gminie. Ofiarodawcą był przedsiębiorca ze Zborowa, Andrzej Szymański.

9 kwietnia w Konarzewie podczas gali z okazji „Dnia Sołtysa” Albin Marian Czekalski, sołtys Zakrzewa (o 35-letnim stażu), otrzymał Odznakę Honorową „Za zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”.

W maju uzyskano pozwolenie na rozbudowę szkoły podstawowej przy ul. Malinowej w Dąbrowce. Przewiduje się wybudowanie 14-klasowego segmentu i sali gimnastycznej.

30 maja w Dąbrowie zorganizowano festyn rodzinny z okazji jubileuszu 650-lecia powstania wsi. Podczas festynu w Szkole Podstawowej im. Astrid Lindgren otwarto wystawę *Dąbrowa dawniej i dziś*.

5-6 czerwca w Dopiewie przebywała delegacja samorządowców z partnerskiej gminy Saint-Brice-en-Coglès we Francji.

KLESZCZEWO

W listopadzie gmina Kleszczewo zakwalifikowała się do II etapu konkursu „Wielkopolska Otwarta dla Niepełnosprawnych”. Dobre praktyki stosowane przez gminę w dziedzinie dostępności kultury i edukacji dla niepełnosprawnych będą tematem filmu zrealizowanego przez TV regionalną.

6 grudnia zlikwidowano Spółdzielnię Usług Rolniczych w Kleszczewie. Nieruchomość będzie wykorzystywana jako część bazy Zakładu Komunalnego, a budynki zostaną zaadaptowane na siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji.

19 lutego wójt gminy Kleszczewo przyznał Stowarzyszeniu „Pomagam” dotację na realizację zadania w zakresie działania na rzecz osób w wieku emerytalnym – „organizacja czasu wolnego dla seniorów z terenu gminy Kleszczewo w 2015 r.”. Wysokość dotacji wyniosła 3 tys. 499,96 złotych.

16 marca rozstrzygnięto konkurs na nowe logo Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Kleszczewie. Zwycięzcą konkursu został Piotr Tarnawski.

15 maja w Gminnym Ośrodku Kultury w Kleszczewie w ramach cyklu „Nie siedz w domu – Łap Kulturę” otwarto wystawę malarstwa Marii Gowarzewskiej pt. *Układ zamknięty*. Był to cykl płócien tworzących jeden panoramiczny obraz. Maria Gowarzewska jest mieszkanką gminy.

1 kwietnia w gminie Kleszczewo ogłoszono nabór uzupełniający do projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w gminie Kleszczewo”.

11 kwietnia uczeń zespołu Szkół w Tulcach, Adam Stasiłowicz, zdobył brązowy medal w XI Indywidualnych Mistrzostwach Polski w Karate Fudokan.

25 kwietnia w Gminnym Ośrodku Kultury w Kleszczewie zorganizowano wystawę pamiątek „po walczących o niepodległość przodkach związanych z gminą Kleszczewo”.

26 maja wójt gminy Kleszczewo, Bogdan Kemnitz, otrzymał tytuł „Włodarza 25-lecia” przyznany na podstawie rankingu przygotowanego przez „Dziennik Gazetę Prawną”. W kategorii gmin wiejskich wójt uplasował się na ósmym miejscu. Była to specjalna edycja podsumowująca 25 lat istnienia samorządu.

Maraton Fitness w Kleszczewie,
fot. archiwum GOKiS w Kleszczewie

22 czerwca wójt gminy Kleszczewo, Bogdan Kemnitz, otrzymał nagrodę „Filar samorządu terytorialnego”. Nagrody przyznano włodarzom, którzy pełnią funkcje nieprzerwanie od momentu powstania gminy lub powiatu. Organizatorem konkursu był Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

KOMORNIKI

15 sierpnia otwarto nowe publiczne przedszkole w Plewiskach. Placówka ma pięć oddziałów i jest prowadzona przez operatora prywatnego (działa w oparciu o te same regulacje, co przedszkola samorządowe). Jest to druga placówka publiczno-prywatna w gminie.

3 września wójt gminy Komorniki, Jan Broda, został wyróżniony przez Zarząd Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego Srebrnym Medalem „Labor Omnia Vincit” za krzewienie pracy organicznej.

W październiku oddano do użytku cztery wielofunkcyjne boiska szkolne w szkołach podstawowych w Plewiskach, Wirach, Chomęcicach i w Gimnazjum w Komornikach. Nowe obiekty mają sztuczną nawierzchnię.

1 października w Komornikach miało miejsce spotkanie „Decydujemy wspólnie” zorganizowane przez Komendę Główną Policji w Poznaniu, którego tematem było bezpieczeństwo oraz poznanie potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej z gmin Komorniki, Stęszew, Luboń.

10 października obchodzono jubileusz 15-lecia Gimnazjum im. E. hr. Raczyńskiego w Komornikach.

27 lutego Kinga Kurkowiak, zawodniczka UKS Grunwald Plewiska, zajęła 2. miejsce w międzynarodowym Turnieju o Puchar Węgier w zapasach.

21 marca Zakłady Mięsne Mielczarek z Komornik zostały wyróżnione w Ogólnopolskim Konkursie Wędliniarskim „Wielkanoc – Mięsa Święta – Polska Tradycja”. Miało to miejsce podczas VII Ogólnopolskiego Spotkania Wielkanocnego Przetwórców, Hodowców i Handlowców Branży Mięsnej.

28-29 marca w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie odbył się po raz czternasty Jarmark Wielkanocny.

21 marca w Gminnym Ośrodku Kultury w Komornikach miała miejsce wystawa *Artyści gminy Komorniki 2015*.

21 maja w Komornikach odbyła się spartakiada „Młodzież ponad granicami”. Podczas imprezy spotkały się drużyny wszystkich miast partnerskich gminy: Winnica (Ukraina), Podbrzeże (Litwa), Smizany (Słowacja) i Kamienice.

27 maja w Gimnazjum w Komornikach zorganizowano debatę samorządową „Moja wolność – 25 lat odrodzonego samorządu”, podczas której lokalni liderzy samorządowi spotkali się z gimnazjalistami.

6 czerwca w Plewiskach zorganizowano X Powiatowe Zawody Strażackie.

23 czerwca Zakłady Mięsne Mielczarek z Komornik otrzymały certyfikat „Najwyższej jakości” przyznawany przez Wielkopolskie Stowarzyszenie Badań nad Jakością Centrum Badań i Monitorowania Jakości.

KOSTRZYN

15 lipca podpisano umowę z firmą MP GK Sp. z o.o. z Wągrowca na budowę rurociągu tłoczego Czerlejno – Trzek wraz z tłocznią ścieków. Koszt budowy rurociągu o długości 2 km wraz z tłocznią oszacowano na 1 mln 691 tys. 594,78 złote.

23 lipca podczas uroczystości obchodów Święta Policji w Poznaniu Paweł Iwański, burmistrz gminy Kostrzyn, został odznaczony Medalem „Za Zasługi dla Policji”.

27 sierpnia w ramach Programu Innowacyjna Gospodarka „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie gminy Kostrzyn” 55 osobom przekazano laptopy wraz z całym oprogramowaniem oraz zapewniono im dostęp do bezpłatnego Internetu przez okres 5 lat. Sprzęt przekazano rodzinom z dziećmi w wieku szkolnym, osobom niepełnosprawnym oraz osobom z grupy 50+.

We wrześniu delegacja gminy Kostrzyn przebywała z wizytą partnerską w gminie Pekela w Holandii. W ramach współpracy gmin klub piłkarski Noordster z Pekeli przekazał sprzęt sportowy dla KKS 1922 Lechia Kostrzyn, Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kostrzynie.

W październiku w Iwnie i w Gułtowach w ramach projektu „Szlak Ukrytych Skarbów” oddano do użytku dwie nowe wiaty drewniane. Celem projektu było oznaczenie miejsc i obiektów stanowiących atrakcję turystyczno-rekreacyjną.

W październiku w Czerlejnem przy ul. Szkolnej oddano do użytku boisko do piłki nożnej z piłkochwytnymi. Otwarcie boiska było związane z realizacją programu „Wielkopolska odnowa wsi”.

10 października burmistrz Kostrzyna, Paweł Iwański, oraz Zespół Pieśni i Tańca Siekieracy zostali odznaczeni Honorową Odznaką za „Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”. Zespół został uhonorowany z okazji 30-lecia działalności.

18 listopada w strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kostrzynie zorganizowano szkolenie dla komendantów gminnych OSP z terenu powiatu poznańskiego, w którym uczestniczyli dowódcy jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej z terenu Poznania.

W grudniu w Kostrzynie w parku Harcerza przy ul. Piasta oddano do użytku nowe ścieżki (główne ścieżki o szerokości 3 metrów, boczne od 1,2 do 2 metrów). Modernizację parku zrealizowano w ramach projektu „Tutaj odpocznij – przebudowa ścieżek w Parku Harcerza”. Projekt dofinansowano ze środków unijnych.

W grudniu ukazała się publikacja *Z widokiem na Kostrzyn – Kostrzyn i okolice na dawnych pocztówkach* wydana przez gminę Kostrzyn. Zawiera ponad 160 reprodukcji z lat 1889-1945, zebranych i opracowanych przez Kazimierza Metyska.

W kwietniu zakończono realizację zadania „Przebudowa ulicy Paderewskiego od ul. Półwiejskiej do rowu Anton”. Wykonawcą była kostrzyńska firma MEGABUD Gamalczyk & Garczyński. W ramach robót położono nową nawierzchnię jezdni, chodników oraz wjazdów z kostki brukowej.

W kwietniu w Szkole Podstawowej w Kostrzynie przebywała delegacja z zaprzyjaźnionej Szkoły Podstawowej w Leegebruch w Niemczech.

7 kwietnia burmistrz gminy Kostrzyn, Szymon Matysek, podpisał z przedstawicielem firmy Budimex S.A. umowę na „Przebudowę ulicy Wrzesińskiej od drogi powiatowej 2411P do skrzyżowania z drogą krajową nr 92”. Koszt realizacji inwestycji oszacowano na 8,3 mln złotych.

19 kwietnia w Kostrzynie odbyła się konferencja pt. „Pies i kot – od schroniska do skutecznej adopcji”. Gośćmi honorowymi byli Jan Grabkowski, starosta poznański, oraz Szymon Matysek, burmistrz miasta i gminy Kostrzyn.

5 maja w Urzędzie Miejskim w Kostrzynie zorganizowano konferencję pt. „Efekt kostrzyński”. Podczas spotkania omówiono tematy związane z możliwościami redukcji strat wody w systemach wodociągowych na przykładzie „Programu Obniżania Strat” opracowanego dla miasta i gminy Kostrzyn.

8-10 maja na hipodromie w Iwnie rozegrano zawody w skokach przez przeszkody o Puchar Starosty Poznańskiego XLIII „Błękitna Wstęga Wielkopolski”. VII Memoriał Henryka Helaka.

9 maja mieszkaniec Kostrzyna, Jakub Pietrucha, zdobył dwa medale – srebrny i złoty – w Międzynarodowym Turnieju „Arawaza Cup” w karate WKF w Halle (Niemcy).

12 maja Beata Jankowiak, wieloletnia opiekunka drużyny trampkarzy KKS 1922 Lechia Kostrzyn, oraz Ireneusz Marcinkowski, który od 25 lat działa w sekcji piłki nożnej IV ligowej drużyny Lechii, zostali nagrodzeni tytułem „Wolontariusza roku powiatu poznańskiego”.

20 maja w Siedlcu odbyło się spotkanie prezydenta Bronisława Komorowskiego z wielkopolskimi rolnikami. Miało to miejsce podczas imprezy „Dni pola” organizowanej przez kostrzyńską firmę Agrochest.

23-24 maja w Kostrzynie zorganizowano imprezę plenerową XXXVII Kurdesz Kasztelański.

20-21 czerwca w Kostrzynie miały miejsce Mistrzostwa Kostrzyna w Tenisie o Puchar Burmistrza Gminy Kostrzyn.

KÓRNIK

W lipcu delegacja samorządowców z gminy Kórnik przebywała z wizytą partnerską w gminie Königstein w Niemczech. Podczas spotkania omówiono program dalszej współpracy i obchodów przyszłorocznego jubileuszu 10-lecia partnerstwa gmin.

14 lipca z okazji dziesiątej edycji rankingu samorządów redakcja „Rzeczpospolitej” wyróżniła najlepsze gminy i miasta ostatniego dziesięciolecia. W ciągu 10 lat istnienia rankingu gmina Kórnik pięć razy zdobywała miejsce w pierwszej dziesiątce wyróżnionych gmin. W tej edycji w kategorii gmin miejsko-wiejskich gmina Kórnik była na 2. miejscu.

18 sierpnia rozpoczęto II etap prac związanych z realizacją projektu „Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Kórnik poprzez budowę promenady nad Jeziorem Kórnickim i ścieżki turystyczno-edukacyjnej Drzewa Świata w Arboretum”. W ramach zadania zaplanowano budowę promenady o długości około 560 m z obiektami inżynieryjnymi oraz nawierzchnią z kostki brukowej betonowej. Koszt inwestycji oszacowano na 3 mln 467 tys. złotych.

26 września w Gądkach odsłonięto pomnik ofiar stalinizmu, zamordowanych na tych ziemiach w latach 1945-1952. Autorem pomnika był poznański rzeźbiarz, Roman Kosmala.

W październiku w Kórniku miała miejsce narada dotycząca problemów bezpieczeństwa. Udział w spotkaniu wzięli m.in. wojewoda, komendant wojewódzki oraz komendant miejski policji, wicestarosta poznański, a także przedstawiciele gmin Kórnik, Kleszczewo, Komorniki, Luboń, Mosina, Puszczykowo i Stęszew. Omawiano problemy związane z kradzieżami, z włamaniami w podpoznańskich miejscowościach, właściwym oznakowaniem dróg, a także zwrócono uwagę na konieczność budowy ścieżek rowerowych.

24 października oddano do użytku pierwszą w gminie Kórnik przystań rowerową.

W listopadzie zakończono modernizację placu Niepodległości w Kórniku związaną z realizacją projektu „Rewitalizacja rynku w Kórniku”. Przebudowano infrastrukturę podziemną (sieć kanalizacyjną, wodociągową

i elektryczną), ułożono nową nawierzchnię, zainstalowano nowe oświetlenie oraz zamontowano elementy małej architektury (ławki, słupy ogłoszeniowe). Koszt inwestycji wyniósł 12 mln złotych.

W styczniu w Mościenicy otwarto wiatę ogniskową w ramach realizacji projektu „Budowa placu festynowego z częściowym zadaszeniem – wiatą ogniskową w miejscowości Mościenica”. Koszt inwestycji wyniósł 210 tys. 576 złotych.

22 lutego w Zamku w Kórniku miała miejsce konferencja „Urbanistyczne problemy zabytkowego miasta” zorganizowana przez Komitet działający przy Komisji Historii Sztuki PTBN i BK PAN.

W marcu w Szczodrzykowie oddano do użytku siłownię plenerową. Inwestycję zrealizowano w ramach projektu „Budowa siłowni plenerowej wraz z miejscem dla najmłodszych – karuzeli – we wsi Szczodrzykowo”.

28-29 marca w Kórniku odbyła się V Wielkopolska Konferencja Położnych.

W kwietniu zakończono pierwszy etap prac związanych z budową szkoły podstawowej w Kamionkach. Powstanie dwukondygnacyjny budynek wraz z łącznikiem prowadzącym do bloku żywieniowego i sala sportowa.

18 kwietnia Maria Duszcak i Danuta Sibilska, uczennice Gimnazjum im. Władysława hr. Zamoyskiego w Kórniku, otrzymały wyróżnienia w konkursach organizowanych przez Fundację Edukacji Społecznej EKOS. Maria Duszcak brała udział w konkursie „Złota Żaba” i została nagrodzona w dziedzinie języka polskiego i literatury, natomiast Danuta Sibilska została laureatką konkursu „Złota Żabka” z matematyki. Mecenat nad konkursem w dziedzinie języka polskiego i literatury objął Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a w dziedzinie matematyki – Katedra Matematyki Stosowanej na Wydziale Informatyki i Gospodarki Elektronicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

2 maja w gminie Kórnik przebywała 30-osobowa Gwardia z Murau oraz przedstawiciele branży turystycznej i mediów z Austrii. Gwardia z Murau jest organizacją, której głównym zadaniem jest uświetnianie najróżniejszych uroczystości i kultywowanie tradycji. Goście przyjechali do Kórnika na zaproszenie burmistrza miasta i gminy Kórnik, Jerzego Lechnerow-

skiego, i prezesa Kórnicko-Bnińskiego Bractwa Kurkowego, Marka Baranowskiego.

30 maja Koło Gospodyń Wiejskich w Bninie obchodziło jubileusz 50-lecia istnienia.

W czerwcu w Kórniku przebywała delegacja z gminy partnerskiej Königstein im Taunus w Niemczech. Wizyta była związana z 10. rocznicą współpracy obu gmin.

7 czerwca na Zamku odbyła się konferencja poświęcona perspektywom rozwoju Kórnika jako miasta historycznego.

LUBOŃ

W lipcu rozpoczęto prace związane z powstaniem nowego budynku Szkoły Podstawowej nr 1. Budynek powstaje obok istniejącej szkoły, będzie miał 2 piętra o łącznej powierzchni 900 m². Powstanie w nim 5 nowych klas lekcyjnych, stołówka z jadalnią i sklepikiem szkolnym, sala gimnastyczna do zajęć ruchowych dla klas 1-3 oraz nowy pokój nauczycielski. Nowo budowana część połączy istniejące dotychczas budynki szkoły za pomocą łączników.

26 lipca Urząd Miasta Lubonia został uznany za najoszczędniejszy w Wielkopolsce w kategorii miast liczących powyżej 15 tys. mieszkańców, w rankingu obejmującym wydatki bieżące na administrację w 2013 r. Raport został przygotowany przez Tygodnik Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”.

30 sierpnia otwarto największy w Luboniu plac zabaw na wzgórzu papieskim przy ul. Unijnej.

12 września w Lubońskim Ośrodku Sportu i Rekreacji zorganizowano II powiatowy przegląd twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych „Złot talentów”.

26 września burmistrz Lubonia, Dariusz Szmyt, został odznaczony medalem za Zasługi dla Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Medal przyznał Zarząd Główny tej organizacji za „kultywowanie pamięci o żołnierzach AK”.

W październiku w pobliżu Ośrodka Kultury w Luboniu odsłonięto ławeczkę poświęconą pamięci Benona Mateckiego (Benon Matecki urodził się w 1934 roku w Poznaniu, od 1939 roku był mieszkańcem Lubonia). Tworzył pod pseudonimem „Benas z Kocich Dołów”, był autorem gawęd w gwarze poznańskiej opublikowanych w tomikach *Ślepe ryby* i *Na szagę bez most*.

W październiku Urząd Miasta Lubonia zaprezentował nową szatę graficzną swego portalu www.lubon.pl.

W październiku w Luboniu otwarto nowy most będący przedłużeniem ul. R. Maya (prowadzi do Zakładów Chemicznych LUVENA S.A.). Nowy most został wybudowany w miejscu zabytkowego 100-letniego obiektu.

W październiku ukazała się książka *Wybitni Wielkopolanie* o bł. Edmунdzie Bojanowskim i Auguście hr. Cieszkowskim z okazji 200. rocznicy ich urodzin. Wydawcą jest Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Forum Lubońskie”.

W październiku społeczna inicjatywa „Sąsiedzkie tulipany” wygrała ogólnopolski konkurs „Spółdzielnia pomysłów” zorganizowany przez SGB Bank S.A. Nagrodę w wysokości 10 tys. złotych przeznaczono na zagospodarowanie terenu przy ul. Zabikowskiej.

14 października lubonianin, dr Miłosz Ruszkowski, otrzymał stypendium naukowe Miasta Poznania za „badania strukturalne i biochemiczne białek zaangażowane w regulację hormonalną u roślin”.

14 października miała miejsce uroczystość, podczas której Szkole Podstawowej nr 1 w Luboniu nadano imię bł. Edmunda Bojanowskiego.

14 października miało miejsce uroczyste odsłonięcie tablicy poświęconej Augustowi hr. Cieszkowskiemu. Tablica znajduje się na jednym z kamieni przy Krzyżu Milenijnym w Luboniu. Fundatorem był Urząd Miasta.

27 października „Rzeczpospolita” ogłosiła ranking 2000 najlepszych przedsiębiorstw. Spółka LUVENA S.A. (producent nawozów rolniczych i ogrodnich) z Lubonia została zaliczona do czołówki najbardziej innowacyjnych polskich firm, zajmując 35. miejsce w kategorii „przedsiębiorstwa osiągające spektakularne wyniki w eksporcie, utrzymujące latami dobrą kondycję i stawiające na innowację”.

29 października na terenie firmy Luvena S.A. nakręcono reportaż telewizyjny. Firma została zaproszona do udziału w edukacyjnym programie *Glob – magazyn nowości naukowych*. Program wyemitowano w TVP Regionalnej.

W listopadzie zorganizowano wizytę studyjną (z udziałem polskich i zagranicznych dziennikarzy) związaną z trasą turystyczną „Szlakiem architektury przemysłowej w Luboniu”. Trasa prowadzi po wybranych obiektach wpisanych w rejestr lubońskich zabytków: szkole elementarnej (dawna SP 3), dworcu PKP, terenie dawnych zakładów WPZZ, słodowni i kominie fabrycznym, 7-kondygnacyjnej drożdżowni, parku Siewcy oraz Hali Poelziga. Koordynatorem projektu był Ośrodek Kultury w Luboniu przy współpracy z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną (PLOT).

W listopadzie zakończono pierwszy etap prac związanych z rewitalizacją parku Siewcy w Luboniu. „Założeniem projektowym było uporządkowanie oraz rekompozycja układu polegająca na przywróceniu charakteru dominanty pomnikowi «Siewcy», wokół którego zorganizowana jest przestrzeń placu”. Projektu był współfinansowany przez Miasto Luboń i spółkę Luvena S.A.

12 listopada w Luboniu podpisano akt erekcyjny pod budowę nowego komisariatu policji. W uroczystości udział wzięli starosta poznański, Jan Grabkowski, wielkopolski komendant wojewódzki policji w Poznaniu, insp. Rafał Batkowski, burmistrz miasta Luboń, Dariusz Szmyt, komendant miejski policji w Poznaniu, mł. insp. Roman Kuster, a także przedstawiciele władz miejskich oraz policjanci. Nowy komisariat policji powstanie w sąsiedztwie obecnie funkcjonującego. Całkowity koszt inwestycji oszacowano na kwotę ponad 4 mln złotych.

13 listopada podpisano porozumienie między Szkołą Podstawową nr 1 w Luboniu i Komendą Miejską Policji w Poznaniu. Szkoła przystąpiła do udziału w projekcie edukacyjno-profilaktycznym „Bezpiecznie – to wiedzieć i znać”.

23 listopada w TVP Regionalnej wyemitowano film o historii firmy Luvena S.A. z Lubonia, producenta nawozów rolniczych i ogrodniczych.

W grudniu zakończono prace związane z modernizacją zabytkowego budynku Poczty Polskiej przy ul. Poniatowskiego w Żabikowie.

6 grudnia w siedzibie OSP Luboń odbyło się szkolenie doskonalące dla prezesów, naczelników jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz prezesów i komendantów zarządów miejskich, gminnych i miejsko-gminnych Ochotniczych Straży Pożarnych powiatu poznańskiego. Omawiano zagadnienia dotyczące współpracy PSP z jednostkami OSP w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Organizatorami spotkania byli: Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, OSP Luboń.

17 grudnia Kamil Piechowiak, uczeń Gimnazjum nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Luboniu, otrzymał Stypendium Ministra Edukacji Narodowej.

W styczniu ukazał się czwarty tom „Rocznika Historycznego Lubonia”, opracowany przez Piotra P. Ruszkowskiego.

19-20 stycznia w Muzeum Martyrologicznym w Żabikowie miała miejsce uroczystość upamiętniająca 70. rocznicę wydarzeń związanych z ewakuacją więźniów Więzienia Policji Bezpieczeństwa i Wychowawczego Obozu Pracy w Żabikowie. Podczas uroczystości można było obejrzeć nowo otwartą wystawę czasową *Jadę na śmierć. Polaku odesłaj to do rodziny... 70. rocznica likwidacji i ewakuacji obozu karno-sledczego w Żabikowie*.

29 stycznia w Luboniu podczas sesji Rady Miasta powołano Radę Seniorów i nadano jej statut.

12 lutego w Luboniu podczas uroczystej gali wręczono statuetki „Siewca roku” 2014. W kategorii „kultura” nagrodzono Przemysława Maćkowiaka – prezesa Towarzystwa Miasta Lubonia. W kategorii „sport” uhonorowano Lecha Bartkowiaka – opiekuna Uczniowskiego Klubu Sportowego Jedyńka. W kategorii „życie publiczne” statuetkę przyznano Matce Generalnej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NPM – siostrze Rafale Kisiel.

W marcu w Luboniu otwarto Młodzieżowe Centrum Ruchu Drogowego. Powstały dwa miasteczka ruchu drogowego – jedno w Gimnazjum nr 2, drugie w Szkole Podstawowej nr 3. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego wyposażył miasteczka w niezbędny sprzęt.

13 marca w Urzędzie Miasta w Luboniu zorganizowano posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Omawiano m.in. sprawy związane z pracami nad przygotowaniem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

16 marca w Luboniu przebywała delegacja uczniów i nauczycieli z Gimnazjum Maria Ward w Bambergu (Niemcy). Delegacja przyjechała na zaproszenie młodzieży z Gimnazjum nr 1 w Luboniu.

28 marca w „Galerii na Regale” Biblioteki Miejskiej w Luboniu zorganizowano wystawę w ramach XII edycji konkursu „Osobliwości przyrodnicze w fotografii”. Zaprezentowano prace dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych powiatu poznańskiego. Patronat honorowy nad konkursem objęli starosta poznański, Jan Grabkowski, i burmistrz miasta Lubonia, Małgorzata Machalska.

19 kwietnia miał miejsce pierwszy turniej w bule z cyklu „Leclerc Luboń Cup” 2015 zorganizowany przez Klub Lubońska Petanka i LOSiR Sp. z o.o.

24 kwietnia Ochotnicza Straż Pożarna w Luboniu otrzymała nowy wóz strażacki. Jest to samochód marki Mercedes-Benz, koszt zakupu wyniósł 749 tys. 952 złote.

15 maja w ramach Otwartego Uniwersytetu Powiatu Poznańskiego Gimnazjum nr 1 w Luboniu odwiedził starosta powiatu poznańskiego, Jan Grabkowski.

W czerwcu w Luboniu odbyły się III Mistrzostwa Polski Osób Niepełnosprawnych w Judo.

27 czerwca w Luboniu przy ul. Wschodniej otwarto nowoczesny plac zabaw wyposażony w różnorodne urządzenia (zjeżdżalnię, piaskownicę, huśtawkę itp.). Budowę placu sfinansowano ze środków Urzędu Miasta Luboń i Fundacji Muszkieterów.

MOSINA

10 sierpnia na ulicy Wąskiej w Mosinie odbyła się X edycja imprezy „Szeroko na Wąskiej” – plenerowej prezentacji twórców, hobbystów, kolekcjonerów i artystów, mieszkańców Mosiny oraz przedstawicieli gmin powiatu poznańskiego.

18 sierpnia w Mosinie podpisano dokumenty powołujące do życia nową spółdzielnię socjalną „Mosinianka”. Założyło ją sześcioro bezrobotnych mieszkańców gminy. Spółdzielnia będzie prowadzić bar. W gminie działa już spółdzielnia socjalna „Print2You”.

21 sierpnia gmina Mosina podpisała porozumienie z Wyższą Szkołą Handlu i Usług z Poznania. Celem porozumienia jest współpraca w zakresie organizacji i współrealizacji szkoleń z różnych dziedzin dla mieszkańców gminy.

13 października w Pałacu Prezydenckim odbyła się uroczystość podsumowująca „Rok wolności” w szkołach, w której udział wzięli nauczyciele – laureaci konkursów realizowanych pod patronatem prezydenta RP. Wyroźnienie za najlepszy scenariusz lekcji w województwie wielkopolskim otrzymała Monika Bajstok, nauczycielka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. J. Korczaka w Mosinie (placówce prowadzonej przez powiat poznański).

W grudniu przy świetlicy sołeckiej w Świątnikach oddano do użytku siłownię zewnętrzną. Na terenie o powierzchni 189 m² zamontowano 6 urządzeń do ćwiczeń. Koszt inwestycji wyniósł 30 tys. 350 złotych.

W styczniu Andrzej Lemański, uczeń Gimnazjum nr 1 w Mosinie, został laureatem Wojewódzkiego Konkursu Fizycznego. W marcu wygrał również Wojewódzki Konkurs Matematyczny. W tym samym miesiącu Barbara Adamska – również uczennica Gimnazjum nr 1 – została laureatką Wojewódzkiego Konkursu Języka Angielskiego.

28 lutego Hubert Majewski, mieszkaniec Mosiny, zdobył brązowy medal w zawodach Wielkopolska Cup 2015 – Pucharu Polski w Taekwondo Olimpijskim.

11 marca Zespół teatralny Kółeczko ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Mosinie zajął 3. miejsce podczas XIV Przeglądu Form Teatralnych Osób Niepełnosprawnych „Maska”.

W kwietniu w Mosińskim Ośrodku Kultury zorganizowano Przegląd Kapel Gitarowych.

W maju Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Mosinie otrzymał samochód do przewozu osób niepełnosprawnych, dzięki któremu uczniowie Ośrodka będą mogli dojeżdżać na różnego rodzaju zajęcia rehabilitacyjne. Organem prowadzącym ośrodek jest powiat poznański.

27 maja Mateusz Nowicki, uczeń klasy V Szkoły Podstawowej w Mosinie, zajął 10. miejsce w kraju w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym PANGEA.

W czerwcu Dorota Lisak, prezes Stowarzyszenia Grupa Inicjatywna Baranówko, została członkinią 20-osobowej Rady Organizacji Pozarządowych.

12 czerwca profesor Jacek Strzelecki (artysta plastyk, pedagog Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu), mieszkaniec Mosiny, otrzymał Nagrodę Ekspresjonistyczną Feniks im. Tadeusza Micińskiego przyznaną przez Związek Literatów Polskich, Oddział w Bydgoszczy.

16 czerwca po 2,5-letnim remoncie otwarto dla zwiedzających powstały w XVIII w. Pałac Raczyńskich w Rogalinie, który stanowi oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu. W skład rezydencji wchodzi barokowo-klasycystyczny pałac, park i wozownia. W ramach rewitalizacji wnętrz pałacu odtworzono klatkę schodową, jadalnię i bibliotekę. Odremontowano również południowe i północne skrzydło, stajnię, powozownię i dawny czworak dworski. Odrestaurowano elewację, dachy, ogrodzenia i plac przed pałacem. W podziemiach pałacu utworzono sale edukacyjne. Na terenie kompleksu przygotowano udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, niedowidzących i niewidomych. Renowacja zespołu parkowo-pałacowego kosztowała 38 mln złotych i była możliwa dzięki dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej (26 mln złotych).

MUROWANA GOŚLINA

W dniach 18-26 lipca w Murowanej Goślinie miało miejsce największe widowisko historyczne w Polsce pt. *Śpiący Rycerze Królowej Jadwigi* z udziałem 200 aktorów i statystów. Autorem scenariusza był poeta, bard i historyk sztuki, Jacek Kowalski, natomiast reżyserem oraz autorem muzyki został Marcin Matuszewski.

19 lipca pod hasłem „625 lat – św. Jakub zaprasza na urodziny Murowanej Gośliny” odbył się XII Jarmark św. Jakuba. Imprezę połączono z X Zjazdem Gośliniaków, czyli wszystkich urodzonych przed 1939 rokiem w Murowanej Goślinie.

27 sierpnia gmina Murowana Goślina otrzymała certyfikat „Gmina przyjazna rowerzystom” w kategorii „gminy miejsko-wiejskie do 15-20 tys. mieszkańców”. Konkurs „promuje gminy, które w swoich planach i działaniach uwzględniają potrzeby rowerzystów, inwestują w infrastrukturę turystyczną, szlaki i drogi rowerowe”. Organizatorem konkursu jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

We wrześniu delegacja samorządowców z Murowanej Gośliny przebywała z wizytą w gminie partnerskiej Hemmingen (Niemcy), gdzie odbyło się uroczyste spotkanie wszystkich miast partnerskich. Wśród zaproszonych była również delegacja z francuskiego Yvetot (Francja) i Clydesdale (Szkocja).

4 października w Murowanej Goślinie zorganizowano festyn z okazji 10-lecia powołania Straży Miejskiej w Murowanej Goślinie.

20 października delegacja samorządowców z Łotwy odwiedziła Murowaną Goślinę. Goście zapoznali się z zagadnieniami dotyczącymi oświaty i programu gospodarki mieszkaniowej w gminie.

17 października po raz czternasty miała miejsce uroczystość wręczenia stypendiów Fundacji Edukacyjnej im. Jana Pawła II w Murowanej Goślinie. Stypendium otrzymało 8 osób.

14 listopada uroczyście otwarto zbiornik małej retencji w Przebędowie o powierzchni 14,53 ha i pojemności 229 450 m³. W ramach inwestycji wykonano zaporę czołową o długości 334 m, budowlę piętrzącą IV klasy oraz przepławkę dla ryb.

15 grudnia na terenie Gimnazjum nr 1 im. Hipolita Cegielskiego przy ul. Mściszewskiej w Murowanej Goślinie otwarto Warsztat Terapii Zajęciowej. To pierwszy WTZ w gminie.

17 stycznia Chór Dziewczęcy Canzona-Kameralna z Murowanej Gośliny działający przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury i Rekreacji zdobył srebrny medal w X Jubileuszowym Konkursie Kolęd i Pastorałek w Chełmnie.

W lutym drużyny dziewcząt i chłopców ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Murowanej Goślinie zajęły 1. miejsce w Mistrzostwach Powiatu Poznańskiego Szkół Podstawowych w Piłce Siatkowej Dziewcząt i Chłopców.

13 lutego w Murowanej Goślinie miała miejsce uroczystość otwarcia nowych pomieszczeń Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji przy ul. Mściszewskiej. Do użytku oddano pracownię muzyczną, pracownię plastyczną, pomieszczenia biurowe oraz salę wielofunkcyjną.

1 marca w Murowanej Goślinie zorganizowano Pierwszy Festiwal Integracyjny.

2 marca w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie otwarto wystawę pt. *Niecodzienne odkrycia archeologiczne z terenu budowy zbiornika wodnego w dolinie Trojanki w Przebądowie*.

26 marca w Murowanej Goślinie odbyła się II edycja Targów Pracy i Edukacji organizowanych przez gimnazja z Murowanej Gośliny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie oraz Zespół Szkół Zawodowych w Bolechowie.

10 kwietnia w Galerii na Wzgórzu w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury i Rekreacji przy ul. Mściszewskiej miał miejsce wernisaż wystawy fotografii młodzieży ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Murowanej Goślinie.

22 kwietnia obchodzono 10-lecie nadania Szkole Podstawowej w Białężynie imienia Leona Masiakowskiego.

W maju miała miejsce VIII edycja Międzynarodowego Festiwalu Chóralnego im. ks. Edmunda Szymańskiego w Murowanej Goślinie.

8 maja uroczyście otwarto budynek nowej przychodni lekarza rodzinnego „Zdrowie” Sp. z o.o. w Murowanej Goślinie przy ul. Źródlanej.

13 czerwca w Boduszewie miała miejsce XV edycja Targu Wiejskiego połączona z Przeglądem Orkiestr Dętych Powiatu Poznańskiego.

13 czerwca Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych zorganizowało piknik „Razem szczęśliwi”.

23 czerwca podpisano umowę dotyczącą przystąpienia goślińskich szkół podstawowych do programu Młodzieżowej Akademii Siatkówki przy Gimnazjum nr 2 w Murowanej Goślinie. W ramach porozumienia wybrani uczniowie ze szkół podstawowych gminy wezmą udział w programie Młodzieżowej Akademii Siatkówki przy Gimnazjum.

POBIEDZISKA

6 sierpnia w Urzędzie Miasta i Gminy Pobiedziska podpisano umowę dotyczącą wykonania prac w ramach zadania „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic”. Projekt obejmował wykonanie 22 km sieci kanalizacyjnej wraz z robotami towarzyszącymi w miejscowościach: Biskupice, Jerzykowo Kowalskie, Promienko, Jankowo, Uzarzewo Huby, Wronczyn, Tuczo, Stęszewko, Pobiedziska. Koszt inwestycji oszacowano na 36,5 mln złotych.

We wrześniu burmistrz Pobiedzisk, Michał Podsada, został uhonorowany Złotym Medalem za Długoletnią Służbę. Odznaczenie zostało przyznane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniach 19-22 września w Bednarach odbyła się 16. edycja międzynarodowych targów techniki rolniczej Agroshow. W targach udział wzięło 800 wystawców z 20 krajów. Powierzchnia wystawy obejmowała ponad 130 ha.

W październiku w gminie Pobiedziska w ramach projektu „Jesień z Kolbergiem” miało miejsce spotkanie młodzieży polsko-ukraińskiej. Organizatorem wydarzenia była Fundacja „Scena Pobiedziska”.

23 września burmistrz gminy Pobiedziska nie wyraził zgody na budowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Polska Wieś.

22 października burmistrz gminy Pobiedziska, Mariusz Posada, podpisał porozumienie w sprawie koordynacji Szlaku Piastowskiego. Porozumienie „umożliwi dalszą promocję Pobiedzisk, jako ważnego miejsca na najstarszym turystycznym szlaku w Polsce”.

W grudniu jednostka OSP w Pobiedziskach otrzymała nowy wóz ratowniczo-gaśniczy. Inwestycję sfinansowano ze środków gminy, Komendy Głównej PSP oraz oddziału wojewódzkiego związku OSP RP.

13 grudnia zorganizowano uroczystą galę związaną z zakończeniem projektu „Akademia inspiracji” realizowanego przez Stowarzyszenie „Odnowicieli” w partnerstwie z gminą Pobiedziska. Celem projektu było „przekazanie seniorom wiedzy, która może być przydatna w ich życiu codziennym, ułatwić im życie, a także poprawić jego jakość”. W projekcie udział wzięło 60 seniorów.

3 lutego gmina Pobiedziska podpisała umowę z Atelier Architektury Radosław Zubrycki na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego w Kociałkowej Górcie. Projekt przewiduje budowę budynku i boiska sportowego, budynek musi być dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5 marca w Pobiedziskach odbyło się zebranie sołtysów z powiatu poznańskiego.

W czerwcu zorganizowano imprezę plenerową Dni Pobiedzisk.

PUSZCZYKOWO

6 września w Bibliotece Publicznej Centrum Animacji Kultury w Puszczykowie oddano do użytku nowe pomieszczenia z wypożyczalnią dla dzieci i dorosłych oraz czytelnią internetową.

20 września Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Puszczykowie obchodziło jubileusz 50-lecia istnienia. W uroczystości udział wzięli m.in. Arkady Fiedler – poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, oraz Jan Grabkowski – starosta poznański.

21 października Mikołaj Pietraszak, mieszkaniec Puszczykowa, otrzymał od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Złoty Krzyż Zasługi za zasługi „w ochronie krajobrazu”.

7 listopada przyznano nagrody Rady Miasta Puszczykowa *dla uczniów szczególnie uzdolnionych*. Wyróżniono 35 uczniów, „których zainteresowania wykraczają poza programy szkolne i którzy wykazują się znaczącymi osiągnięciami w nauce, sporcie, pracy naukowej, artystycznej i kulturalnej oraz zadaniach promujących miasto”.

W styczniu zainaugurowano program wolontariatu przy Oddziale Opieki Paliatywno-Hospicyjnej Szpitala w Puszczykowie.

24 stycznia miała miejsce Gala Puszczykowskiego Sportu. W kategorii senior zwyciężyła Agata Jagaciak, mistrzyni Polski w trójskoku, w kategorii junior zwyciężył Alfred Ossowski, brązowy medalista Polski w windsurfingu. Nagrodę „Laureata publiczności” otrzymała Marianna Duczmal – mistrzyni Polski w golfie.

W lutym Aleksandra Makosz, uczennica Szkoły Podstawowej nr 1 w Puszczykowie, została laureatką Wojewódzkiego Konkursu Języka Polskiego.

W dniach 5-7 czerwca w Puszczykowie przebywała delegacja z partnerskiej gminy Chateaugiron we Francji. Podczas wizyty omawiano zasady funkcjonowania obu samorządów.

W czerwcu w Muzeum Arkadego Fiedlera w Puszczykowie miała miejsce III edycja festiwalu Orinoko nad Wartą – puszczykowskie spotkania podróżnicze.

ROKIETNICA

16 lipca rozpoczęto budowę oczyszczalni ścieków w Bytkowie. Nowy obiekt będzie w stanie przyjąć 2500 m³ na dobę – prawie 1000 m³ więcej niż dotychczas.

26 września w Rokietnicy otwarto nową halę widowiskowo-sportową. Hala będzie spełniała funkcję sportowo-rekreacyjną, kulturalną i widowiskową. W budynku będzie działało przedszkole publiczne, Gminny Ośro-

dek Kultury oraz punkty handlowo-usługowe. Koszt inwestycji wyniósł ok. 11 mln złotych. W uroczystości otwarcia wziął udział m.in. starosta poznański, Jan Grabkowski.

3 grudnia w Rokietnicy miała miejsce konferencja dotycząca rozpoznawania i profilaktyki zaburzeń psychicznych w społeczności lokalnej. Imprezę zorganizowano w ramach Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015.

7 grudnia otwarto świetlicę wiejską w Przybrodzie. Inwestycję dofinansowano ze środków unijnych.

9 grudnia jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Rokietnicy zakupiła od Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu pojazd gaśniczy.

W marcu jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Mrowinie zakupiła używany samochód citroen jumper SLRt, który zastąpił wykorzystywanego przez 34 lata żuka A151B. Samochód będzie przeznaczony do działań ratowniczych na terenie gminy.

27 marca w Rolniczo-Sadowniczym Gospodarstwie Doświadczalnym Przybroda miało miejsce spotkanie sadownicze zorganizowane wspólnie z Wielkopolskim Związkiem Ogrodniczym.

11 kwietnia otwarto społeczny plac zabaw zlokalizowany przy ul. Witkowej w Rokietnicy. Plac ma ponad 1000 m². W skład kompleksu wchodzi plac zabaw dla dzieci i siłownia zewnętrzna przeznaczona dla młodzieży i dorosłych. Projekt został zrealizowany przez Stowarzyszenie Witkova w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Rokietnica24.pl.

23 maja w Rokietnicy zorganizowano imprezę plenerową „Rodzinne integracje”.

17 czerwca Hania Sztachańska, młoda wokalistka z Rokietnicy, otrzymała nagrodę powiatu poznańskiego za osiągnięcia artystyczne.

STĘSZEW

15 grudnia jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej otrzymała nowy samochód ratowniczy marki IVECO Daily. Auto jest wyposażone w zbiornik wody o pojemności 1000 l oraz w środek pianotwórczy o pojemności 100 l, kabina pomieści 6 osób. Zakup został sfinansowany przez gminę Stęszew.

4 marca w Stęszewie miało miejsce spotkanie hodowców bydła i producentów mleka gminy Stęszew, na którym wręczono puchary i nagrody dla najlepszych producentów mleka w gminie. 1. miejsce zajął Jerzy Kokościński. Organizatorem imprezy była Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów mleka – koło rejonowe w Stęszewie.

9 maja na terenie jednostki OSP Strykowo obchodzono jubileusz 65-lecia utworzenia jednostki OSP Strykowo.

25 maja w Muzeum Regionalnym w Stęszewie otwarto wystawę fotograficzną pt. *25 lat samorządu w gminie Stęszew*.

31 maja w Stęszewie zorganizowano imprezę plenerową – piknik ekologiczny „Graj w zielone”.

W czerwcu uczniowie Gimnazjum w Stęszewie wrócili z USA, gdzie brali udział w finale międzynarodowego programu edukacyjnego „Odyseja umysłu”. Celem programu jest „rozwój zdolności twórczych i kreatywnego myślenia, a także ćwiczenie umiejętności współpracy i tworzenia nowych rozwiązań”. Gimnazjaliści jako jedyni z powiatu poznańskiego i gminy otrzymali tytuł Mistrza Polski.

SUCHY LAS

14 października przy ul. Konwaliowej otwarto nową filię Szkoły Podstawowej im. W. Bogusławskiego. W budynku znajduje się 9 sal lekcyjnych z zapleciami, świetlica, jadalnia, zaplecze kuchenne, biblioteka, pokój nauczycielski, sekretariat, pokój kierownika szkoły, pokój logopedy, pokój pedagoga, pokój pielęgniarki, pomieszczenia higieniczno-sanitarne i socjalne, archiwum, kotłownia oraz winda dla osób niepełnosprawnych.

8 października w Suchym Lesie miała miejsce konferencja pt. „Transport drogowy partnerem samorządu”. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele branży transportowej i specjaliści z branży finansowej.

21 października otwarto nowe boisko ze sztuczną nawierzchnią przy filii Szkoły Podstawowej im. W. Bogusławskiego w Suchym Lesie. Boisko pokryte jest całoroczną nawierzchnią ze sztucznej trawy i matą amortyzującą typu schock-pad. Koszt inwestycji wyniósł ok. 2 mln złotych.

18 grudnia w Gołęczewie podpisano dokument, na podstawie którego gmina Suchy Las przejęła nieodpłatnie nieruchomości należące do Polskich Kolei Państwowych. Przejęto 2 niezabudowane działki oraz budynek dworca i budynki gospodarcze. Budynki zostaną zmodernizowane i przystosowane do obsługi podróżnych.

13-14 lutego w Centrum Kultury i Bibliotece Publicznej w Suchym Lesie miała miejsce impreza dla dzieci „Pełna strachu noc”.

W marcu w Suchym Lesie przebywała delegacja z partnerskiej gminy Isernhagen z Niemiec. Celem przyjazdu było opracowanie nowych pomysłów, mających na celu stworzenie nowych płaszczyzn współpracy między gminami.

W kwietniu zainaugurowano obchody 60-lecia Szkoły Podstawowej im. W. Bogusławskiego w Suchym Lesie.

W kwietniu w Suchym Lesie przy ul. Konwaliowej rozpoczęto budowę hotelu Ibis.

W kwietniu w Centrum Kultury i Bibliotece Publicznej w Suchym Lesie miał miejsce Przegląd Młodego Teatru Wielkopolski „Dzień dobry sztuko”.

14 kwietnia w Centrum Kultury i Bibliotece Publicznej w Suchym Lesie otwarto wystawę zdjęć pt. *Strażacy* autorstwa Adama Wawrzyniaka.

W maju w Suchym lesie przy ul. Szkółkarskiej oddano do użytku pierwsze na terenie gminy publiczne miejsce na ognisko.

W maju w Biedrusku otwarto boisko ze sztuczną nawierzchnią do gry w piłkę siatkową.

24 maja w Chludowie otwarto siłownię zewnętrzną.

12 maja Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Suchy Las otrzymała wyróżnienie „Templum Libri” za najlepsze wyniki czytelnicze i promocję czytelnictwa w województwie wielkopolskim za 2014 rok w kategorii bibliotek gmin wiejskich. Nagrodę przyznała Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu.

28 maja podczas konferencji w Warszawie NIK przedstawił raport z działalności samorządów w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami. Gmina Suchy Las została wymieniona jako wzorcowa gmina za działania na rzecz ochrony zwierząt.

W czerwcu przychodnia lekarska EUMEDICA w Suchym Lesie otrzymała certyfikat „Wielkopolska Jakość” przyznany przez Wielkopolski Instytut Jakości w Poznaniu.

25 czerwca wójt gminy Suchy Las, Grzegorz Wojtera, uhonorował trzy wolontariuszki: Dorotę Deckert, Lidię Kordus, Monikę Nowak, oraz lekarza weterynarii Karolinę Bolewską za działalność na rzecz bezdomnych zwierząt.

SWARZĘDZ

7 lipca w Swarzędzu na stadionie Klubu Sportowego Unia odbyły się XIII Igrzyska Sprawnych Inaczej z plenerem malarskim. Wzięło w nich udział dziewięć drużyn z powiatu poznańskiego.

27 lipca oddano do użytku największą inwestycję drogową w historii powiatu poznańskiego – połączenie drogi powiatowej Swarzędz-Jasin z DK 92. W ramach pierwszego etapu wybudowano wiadukt nad linią kolejową E-20 wraz z łącznikiem pomiędzy drogą krajową nr 92 i ulicą Rabowicką. Drugi etap obejmował budowę skrzyżowania (z sygnalizacją świetlną) z drogą krajową nr 92 wraz z łącznikami do dróg serwisowych oraz przebudowę ulicy Rabowickiej wraz z budową ekranów akustycznych. W ramach tych prac wykonana została m.in. nowa konstrukcja nawierzchni, nowe oświetlenie drogowe oraz odwodnienie drogi.

8 września w Kobylnicy miała miejsce VI edycja zawodów druhow i strażaków biorących udział w Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych z Zakresu Ratownictwa Medycznego dla Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych i Państwowej Straży Pożarnej Powiatu Poznańskiego. W kategorii PSP pierwsze miejsce zdobyła drużyna Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 5. Drugie miejsce zajęła drużyna Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 7, a trzecie miejsce zdobyła drużyna Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 1. W kategorii OSP pierwsze miejsce, po raz trzeci z rzędu, zdobyła drużyna OSP Luboń. Druga nagroda przypadła drużynie OSP Krzesiny, a trzecia – OSP Strykowo.

24-26 września delegacja Zespołu Szkół nr 1 w Swarzędzu przebywała z wizytą w partnerskiej szkole Videregaende Skole w Sande w Norwegii.

13 września w Wierzenicy miała miejsce uroczystość związana z wydaniem publikacji *Hr. August Cieszkowski*, której autorami są Henryk Błachnio, Ewa Buczyńska i Włodzimierz Buczyński. Wydawcą jest Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie im. Augusta Cieszkowskiego w Wierzoncu. W tym samym dniu na rynku w Swarzędzu odsłonięto pomnik Augusta Cieszkowskiego (działacza społecznego i politycznego, współtwórcy Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk). Rok 2014 decyzją Rady Powiatu był rokiem Augusta Cieszkowskiego.

W dniach 6-10 października w Swarzędzu przebywała delegacja samorządowców z ukraińskiego miasta Trostyanets (Trościaniec). Wizyta była związana z realizacją projektu Związku Miast Polskich „Przygotowanie ukraińskich samorządowców do wdrożenia reform decentralizacyjnych i stowarzyszenia z UE”.

13 października w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu odbyło się uroczyste otwarcie klasy patronackiej PANOPA Logistics Polska. Firma PANOPA Logistics Polska wspiera szkołę w zakresie praktycznej nauki zawodu oraz dotuje zakupy wyposażenia dydaktycznego pracowni logistycznej.

18 października w Ośrodku Kultury w Swarzędzu miała miejsce uroczystość z okazji 50-lecia Koła Pszczelarzy w Swarzędzu.

W listopadzie w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu otwarto trzy pracownie zawodowe: technologii mechanicznej (obrabiaerek), pracownię informatyczną (CAD- CAM i CNC) i montażu urządzeń mechatronicznych. Pracownie będą przeznaczone dla uczniów technikum i szkół zawodowych kształcących się w zawodach: operator obrabiarek skrawających, technik mechatronik, monter mechatronik, mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych. Wyposażenie wszystkich pracowni zostało sfinansowane przez powiat poznański. Na uroczystości był obecny starosta poznański, Jan Grabkowski.

7 listopada w Szkole Podstawowej w Wierzoncie oddano do użytku wielofunkcyjne boisko sportowe, które zbudowano na miejscu starego, trawiastego. Nowe boisko ma 1456,5 m², a nawierzchnia wykonana została z poliuretanu. Koszt inwestycji wyniósł 460 tys. złotych.

20 listopada do jeziora Swarzędzkiego wpuszczono 400 kg małych szczupaków, by wspomóc proces oczyszczania akwenu i przywracania jego równowagi biologicznej. Jest to działanie zwane biomanipulacją. Zarybianie drapieżnikami jest częścią długofalowego procesu uzdrawiania jeziora Swarzędzkiego, realizowanego przez miasto i gminę Swarzędz przy współpracy z Volkswagen Poznań.

15 grudnia w Kobylnicy rozpoczęły działalność pracownie Warsztatu Terapii Zajęciowej w budynku użyczonym przez władze gminy.

14 stycznia burmistrz miasta i gminy Swarzędz uhonorował swarzędzkich sportowców. Przyznano dwadzieścia osiem nagród i siedemnaście wyróżnień.

29 stycznia podpisano umowę partnerską między Wydziałem Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu a Zespołem Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu. Dzięki współpracy uczniowie Zespołu Szkół będą mogli brać udział w wybranych zajęciach warsztatowych i wykładach prowadzonych przez pracowników naukowych, a także uczestniczyć w wydarzeniach uniwersyteckich organizowanych przez Uniwersytet.

W lutym Ireneusz Szczot, mieszkaniec gminy Swarzędz, otrzymał medal „Labor Omnia Vincit” przyznawany przez Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu „osobom, które w sposób szczególny, dzięki de-

terminacji i własnej pracy, osiągnęły niecodzienne wyniki w dziedzinach, w których działają”.

W lutym Zespół Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu i CLIP Logistics Sp. z o.o. podpisały umowę o współpracy w zakresie organizacji praktyk zawodowych dla uczniów szkoły oraz klas w zawodzie technik logistyk.

W marcu Ośrodek Pomocy Społecznej w Swarzędzu zakończył realizację projektu „Schematom stop”. Celem projektu było „utworzenie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej wobec wielodzietnych rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym”. W ramach projektu w Gminnym Centrum Informacji w Swarzędzu został uruchomiony Punkt Przyjazny Rodzinie.

W marcu w V edycji konkursu o „Godło promocyjne mebli swarzędzkich” główną nagrodę otrzymała firma Stolarstwo Jerzy Grzeczka za zestaw mebli Elegance. Wyróżnienia otrzymały: firma ARISmebel Ryszard Włodarczyk i firma Stolarstwo Meblowe Tomasz Przybylski.

19 marca w Swarzędzu podczas święta patrona miasta i gminy Swarzędz, św. Józefa, odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą Aleksandrowi Dobie – podróżnikowi, który jako pierwszy człowiek w historii samotnie przepłynął kajakiem Ocean Atlantycki. Tablicę umieszczono na ścianie budynku, w którym urodził się i przez 29 lat mieszkał podróżnik.

W dniach 15-19 marca w Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu przebywała delegacja uczniów z partnerskiej szkoły Videregaende Skole z Sande w Norwegii.

27 marca w Swarzędzu przy ul. Cieszkowskiego otwarto przedszkole „La Familia” dla dzieci z niepełnosprawnościami i autyzmem.

11 kwietnia w Centrum Sportu i Rekreacji w Swarzędzu miało miejsce XVII Swarzędzkie Spotkanie Flażoletowe pt. „1050. rocznica Chrztu Polski – inspiracje dla wielkopolskich szkół”.

10 maja w Swarzędzu odbył się IV bieg 10 km Szpot Swarzędz, którego organizatorem było „Szpot Stowarzyszenie Razem Ponad Granicami” wspólnie z gminą Swarzędz. W biegu udział wzięło ponad 3700 osób.

13 maja miały miejsce uroczystości związane z obchodami 70-lecia istnienia Biblioteki Publicznej w Swarzędzu.

15 maja w Centrum Sportu i Rekreacji w Swarzędzu zorganizowano XX Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych.

22-23 maja w Kobylnicy zorganizowano uroczystości związane z obchodami 65-lecia istnienia Ludowego Zespołu Sportowego Piast.

11 czerwca jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Swarzędzu otrzymała samochód ratowniczo-gaśniczy z pełnym wyposażeniem.

TARNOWO PODGÓRNE

9 lipca firma Noti, producent mebli z Tarnowa Podgórnego, otrzymała nagrodę Red Dot Design Award 2014. Nagroda jest przyznawana od 1955 roku przez niemieckie Centrum Wzornictwa w Nadrenii-Północnej Westfalii.

W sierpniu gmina Tarnowo Podgórne otrzymała wyróżnienie w konkursie „Modernizacja Roku” 2013 w kategorii „Drogi i obiekty mostowe” za modernizację dróg lokalnych (ul. Sowia, ul. Tarnowska i Przemyska oraz w Lusówku i Jankowicach). Przebudowa dróg wpłynęła na podniesienie poziomu bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Koszt inwestycji wyniósł 1,6 mln złotych.

W sierpniu zakończono budowę nowoczesnego węzła komunikacyjnego na drodze krajowej nr 92 wraz z wiaduktem na pograniczu miejscowości Sady i Tarnowo Podgórne. Inwestorem była amerykańska firma Amazon, która 29 września otworzyła swoje centrum dystrybucji na Europę Wschodnią oraz Północną. Koszt inwestycji wraz budową niezbędnej infrastruktury i węzła na drodze krajowej nr 92 wyniósł 100 mln euro.

W sierpniu rozpoczęto II etap rozbudowy Szkoły Podstawowej w Lusówku. W nowym obiekcie znajdzie się 9 sal lekcyjnych, świetlica, pracownia psychologa, gabinet pielęgniarstwa, pokój nauczyciela. Łączna powierzchnia obiektu to 700 m².

Puchar Polski w Kolarstwie Szosowym,
fot. archiwum OSiR Tarnowo Podgórne

21 sierpnia gmina Tarnowo Podgórne i spółka Centrum Medyczno-Rehabilitacyjne podpisały akt notarialny, w którym gmina oddała spółce w wieczyste użytkowanie 3 działki (o powierzchni 1,3 ha). Nieruchomości znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie parku wodnego Tarnowskie Termy. Na tym terenie powstanie Centrum Medyczno-Rehabilitacyjne. Cały obiekt będzie miał 2500 m² i znajdą się w nim gabinety medyczne.

26 sierpnia obchodzono drzwi otwarte Tarnowskich Term. Gościem specjalnym była mistrzyni olimpijska, Otylia Jędrzejczak.

17 października gmina Tarnowo Podgórne otrzymała wyróżnienie oraz Złotą Statuetkę w konkursie „Gmina Fair Play” 2014 za „wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów obsługi polskich i zagranicznych inwestorów na każdym etapie procesu inwestycyjnego”. Organizatorem konkursu jest Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym.

W październiku Andrzej Kawa, prezes Zakładu Piekarniczo-Cukierniczego Glutenex z Sądów, otrzymał honorowy tytuł „Lodołamacza” 2014 jako pracodawca zatrudniający osoby niepełnosprawne, przełamujący stereotypy i uprzedzenia społeczne.

W październiku zarząd firmy MAN Trucks & Bus (producenta autobusów i samochodów ciężarowych) podjął decyzję o likwidacji zakładu w Sadach. W zakładzie pracowało ok. 900 osób.

26 października w Lusowie przy ul. Ogrodowej oddano do użytku nową remizę Ochotniczej Straży Pożarnej wraz z obiektami towarzyszącymi o powierzchni 290 m². Wybudowano także 12-metrową wieżę do obserwacji.

8 listopada otwarto Centrum Kultury Przeźmierowo przy ul. Ogrodowej. W obiekcie znajduje się sala widowiskowa dla 300 osób oraz pracownię. W budynku otwarto również filię Biblioteki Publicznej.

18 grudnia firma Komunikacja Gminy Tarnowo Podgórne TPBUS Sp. z o.o. otrzymała tytuł „Lider innowacji” w XVI edycji konkursu „Wielkopolska nagroda jakości”. Organizatorem konkursu była Unia Wielkopolan i Wielkopolski Instytut Jakości.

W styczniu w Tarnowie Podgórny miała miejsce gala „Aktywni lokalnie”, podczas której wójt gminy przyznał wyróżnienia osobom „poświęcającym swój czas i energię na pracę dla społeczności lokalnej”. Nagrodzono Krysztynę Sembę – kierownika Zespołu Pieśni i Tańca Lusowiacy, Stanisława Leitgebera – prezesa Kółka Rolniczego w Tarnowie Podgórny, Stanisława Bzdęę – przewodniczącego Koła Seniorów w Przeźmierowie.

30 stycznia miała miejsce uroczysta gala, podczas której rozdano nagrody wójta gminy Tarnowo Podgórne „Tarnowskie lwy”. Laureatami konkursu zostali: Mariola i Paweł Judkowiakowie – „za prowadzenie z sukcesem firmy rodzinnej Budmar Centrum Klinkieru i Dachówek w Baranowie”; Jacek Guner, wiceprezes zarządu Strauss Cafe Poland – „polski manager zagranicznej marki”; Violetta Kowalczyk, prezes firmy Metalmex handlującej okuciami meblowymi – „za umiejętne łączenie biznesu ze sztuką”, oraz firma Schattdecor działająca w branży zadrukowanych papierów dekoracyjnych – „za innowacyjność na rzecz ochrony środowiska”.

W marcu rozpoczęto pracę nad projektem rewitalizacji Zespołu Pałacowo-Parkowego w Jankowicach. Przeznaczono na ten cel 6,8 mln złotych.

14 marca w Tarnowie Podgórny przebywała 8-osobowa grupa strażaków z Oxelosund w Szwecji. Goście odwiedzili strażnice w Ceradzu Ko-

ścielnym i Lusowie, porównywali systemy ochrony przeciwpożarowej. Delegacja przybyła na zaproszenie strażaków z OSP w Tarnowie Podgórnym.

27 marca Wojciech Janczewski, wiceprzewodniczący Rady Gminy, prezes Stowarzyszenia „Dar serc” w Baranowie, otrzymał Złoty Krzyż za Zasługi przyznany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

31 marca w Tarnowie Podgórnym odbyło się pierwsze spotkanie zespołu powołanego do nowelizacji Planu Rozwoju Lokalnego. W skład zespołu wchodzi m.in. przedstawiciele rady gminy, sołtysi, przedsiębiorcy z gminy.

10 kwietnia liceum w Tarnowie Podgórnym podpisało porozumienie o współpracy z Wydziałem Filologii Polskiej i Klasycznej UAM w Poznaniu.

15 kwietnia w X edycji konkursu „Filary Polskiej Gospodarki” 2014 wójt Tarnowa Podgórnego, Tadeusz Czajka, otrzymał tytuł „Samorządowy Menedżer Regionu” 2014. Organizatorem konkursu jest redakcja „Pulsu Biznesu”.

18 kwietnia Centrum Logistyczne Amazon w Sadach – jako pierwszy ośrodek w Polsce – uruchomiło program zwiedzania zakładu. Przedstawiono bardzo innowacyjny system dostaw.

22 kwietnia w Tarnowie Podgórnym zorganizowano II ogólnopolską konferencję „Odkodowany Biznes Odkodowany Samorząd”, na której spotkali się wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast z przedstawicielami biznesu i instytucji doradczych.

24 kwietnia centrum logistyczne Amazon w Sadach nawiązało współpracę z Gimnazjum w Tarnowie Podgórnym. Przedstawiciele firmy podarowali szkole książki i czytniki e-booków.

26 maja gminie Tarnowo Podgórne i wójtowi gminy, Tadeuszowi Czajce, przyznano tytuł „Perły samorządu” 2014 na podstawie rankingu przygotowanego przez „Dziennik Gazetę Prawną”. Była to specjalna edycja podsumowująca 25 lat istnienia samorządu.

29 maja miało miejsce uroczyste otwarcie aquaparku Tarnowskie Termy. Budynek podzielony jest na strefy: sportu, zabawy, rekreacji oraz saun. Wykorzystano w nim wody termalne wydobywane z głębokości 1200 m o temp. 45,7 stopni Celsjusza.

10 czerwca w ogólnopolskim rankingu „System sportu młodzieżowego” 2014 Klub Kolarski Tarnovia Tarnowo Podgórne zajął szóste miejsce w kategorii klubów sportowych w gminach do 50 tys. mieszkańców. Nagrodzono również gminę Tarnowo Podgórne, która znalazła się na tej samej pozycji. Ranking został przygotowany przez Zespół Sportu Młodzieżowego przy współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki.

ŹRÓDŁA

„Biuletyn Powiatu Poznańskiego”, „Biuletyn Pobiedziski”, „Biuletyn Samorządowy Miasta i Gminy Murowana Goślina”, „Czas Dopiewa”, „Gazeta Sucholeska”, „Gazeta Wyborcza”, „Goniec Dopiewski”, „Informator Mosiński. Pismo Samorządowe Gminy Mosina”, „I wiesz więcej. Biuletyn Informacyjny Urzędu Gminy Czerwonak”, „Kosynier Bukowski”, „Kronika Wielkopolski”, „Kórnicanin”, „Nasz Głos Poznański”, „Prosto z Ratusza”, „Polska Głos Wielkopolski”, „Rokickie Wiadomości”, „Samorząd. Gazeta Mieszkańców Gminy Kleszczewo”, „Sąsiadka-Czytaj”, „Tygodnik Swarzędzki”, „Wieści Lubońskie”, portale internetowe urzędów gmin powiatu poznańskiego.

POD EGIDĄ POWIATU

NAJWAŻNIEJSZE PUBLIKACJE WSPARTE PRZEZ POWIAT POZNAŃSKI WYDANE W 2014 ROKU

Piotr Świątkowski*

Wybitni Wielkopolanie – bł. Edmund Bojanowski, hr. August Cieszkowski w 200. rocznicę urodzin, red. Janusz Karwat, wydawca: Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Forum Lubońskie” im. Augusta hr. Cieszkowskiego. Zadanie zrealizowane przy pomocy finansowej miasta Luboń i powiatu poznańskiego.

W 2014 roku minęła 200. rocznica urodzin niezwykłych Wielkopolan: bł. Edmunda Bojanowskiego i Augusta hr. Cieszkowskiego. Publikacja przynosi bogate informacje o działalności obu postaci. Bojanowski urodził się w Grabonogu. Jak większość ludzi z tego pokolenia, wychowywał się w atmosferze patriotyzmu. W dzieciństwie zapadł na ciężką chorobę. W jego pamiętnikach czytamy, że został cudownie uzdrowiony dzięki modlitwie matki w sanktuarium w Gostyniu. W 1822 roku rozpoczął studia na Uniwersytecie Wrocławskim. Studiował również w Berlinie. Pokochał literaturę, był jej tłumaczem. Przełożył m.in. *Manfreda* George’a Byrona. Marzenia o kapłaństwie przekreśliła gruźlica. Głęboka wiara pchnęła Bojanowskiego do założenia Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Marii Panny. 3 maja 1850 roku utworzył ochronkę w Podrzeczu. Miejsce to stało się załóżkiem Bractwa Ochroniarek i Zgromadzenia Służebniczek. Udało mu się również założyć „Dom miłosierdzia” dla sierot oraz bibliotekę dla biednych. Nadzorował przygotowanie dziewcząt do pracy w swoich instytucjach. Zwracał uwagę na ich wychowanie religijne. Zachęcał do medytacji i czytań duchowych. W 1858 roku abp poznański, Leon Przyłuski, przyjął zgromadzenie pod opiekę Kościoła. Decyzję Przyłuskiego 27 grudnia 1866 roku przypieczętował abp Mieczysław Ledóchowski, zatwierdzając konstytucję zgromadzenia służebniczek.

Bojanowski był prekursorem apostołatu świeckiego. Zrobiło się o nim głośno po soborze watykańskim II, który kładł nacisk na rolę świeckich w Kościele.

* Dziennikarz, pisarz, pasjonat historii współczesnej.

Edmund Bojanowski zmarł 7 sierpnia 1871 roku w Górcie Duchownej. 13 czerwca 1999 roku został beatyfikowany przez papieża Jana Pawła II. Kościół wspomina go 7 sierpnia. Relikwie błogosławionego znajdują się w parafii pw. św. Małgorzaty w Gostyniu.

August Cieszkowski był jednym z najwybitniejszych wielkopolskich organiczników, niemal symbolem „pracy u podstaw”. Urodził się w Suchej na Podlasiu. Stracił matkę w wieku 4 lat. W związku z trudną sytuacją polityczną na ziemiach polskich ojciec wywiózł go do Włoch, gdzie opiekowała się nim była wychowawczyni Zygmunta Krasińskiego i Napoleona, baronowa de la Haye.

Po wielu podróżach wrócił do Polski. W czasie powstania listopadowego przebywał w Warszawie, gdzie pisał utwory patriotyczne. W obawie przed represjami zdał maturę w Krakowie. Studiował w Berlinie. Przeżył duchem filozofii Hegla. W 1838 roku został doktorem na uniwersytecie w Heidelbergu. Brał udział w posiedzeniach naukowych francuskich elitarnych uczelni wyższych. W Anglii przyjrzał się temu, jak pieniądź organizuje życie gospodarcze. We Włoszech zaprzyjaźnił się z Zygmuntem Krasińskim.

Po powrocie do Polski w 1840 roku osiedlił się w rodzinnym Surhowie. Dzięki jego aktywności powstała „Biblioteka Warszawska”. Działalność Cieszkowskiego nie podobala się władzom carskim. Trafił nawet do Cytadeli Warszawskiej. W 1842 roku osiedlił się w Wierzenicy pod Poznaniem. W 1847 roku został obywatelem pruskim.

Nie tylko filozofia była bliska sercu hrabiego. Ukochał rolnictwo i nowatorskie rozwiązanie ekonomiczne, jakim był udział chłopów w zyskach folwarku, co dawało niezwykle silny impuls rozwojowy wsi. Na Kongresie Rolniczym w Berlinie w 1845 roku publicznie stwierdził, że proletariats wiejski powinien być beneficjentem zysków.

Przejmował się biedą. Tak jak Bojanowski, należał do zwolenników tworzenia ochronek. W czasie wiosny ludów był posłem na sejm pruski. Pełnił tę funkcję przez 15 lat. Zaangażował się w założenie Ligi Polskiej w Berlinie. W proteście przeciwko rewizji konstytucji wraz z innymi posłami z poznańskiego złożył mandat. Za zasługi i niezłomną postawę patriotyczną otrzymał z nadania Piusa IX tytuł hrabiowski.

W 1872 roku zamieszkał w Poznaniu. Zmarł 12 marca 1894 roku. Spoczął w Wierzenicy. Więcej informacji o Augustie Cieszkowskim w tekście Jadwigi i Włodzimierza Buczyńskich w niniejszym numerze „Kroniki Powiatu Poznańskiego”.

Książka wydana przez Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Forum Lubońskie” to próba pogłębionej analizy naukowej życiorysów bohate-

rów. Na wydawnictwo składa się dziewięć szkiców prezentujących działalność obu Wielkopolan w ujęciu problemowym. Niektóre z artykułów mają pionierski charakter i poruszają kwestie niepodejmowane w literaturze przedmiotu. Autorzy badają źródła i nie boją się formułować syntetycznych i krytycznych sądów.

Np. Stanisław Sroka pisze o Bojanowskim: uważał „lud polski za zasadniczą warstwę społeczną”. Doceniał jego cechy: szczerłość, niewinność, umiłowanie prawdy i pobożność. „Lud” – zdaniem Bojanowskiego – miał być motorem narodowego odrodzenia. Dlatego tak ważna była troska o poprawę warunków bytowych i wychowanie młodego pokolenia. Stąd postulat tworzenia ochronek. Bojanowski – zdaniem Sroki – nie dziwił się upadkowi powstania listopadowego. Sama szlachta, bez niższych warstw społecznych, nie była w stanie wyzwolić Polski spod okupacji mocarstw. W końcu narodziła się w umyśle Edmunda Bojanowskiego znana myśl: „wszystko dla ludu przez lud”.

Janusz Karwat z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Forum Lubońskie” w tekście *Wątki narodowo-polityczne w życiu Edmunda Bojanowskiego* ukazuje spójność poglądów religijnych i społeczno-politycznych Bojanowskiego. Esej jest pełen cytatów z korespondencji i dziennika Bojanowskiego.

Karwat pisze, że Bojanowski nie był zwolennikiem rewolucji społecznej. Nie akceptował przemian wzorowanych na rewolucji francuskiej, bliżej było mu do Libelta i Marcinkowskiego. Naiwnie twierdził, że szlachta pójdzie do chłopskich chałup. „Idea słowianofilska, mówiąca o nowej epoce Słowian na czele z Polską, wzmocniona filozofią romantyczną, także dzieła Augusta Cieszkowskiego, umocniły w Bojanowskim przekonanie, że podstawową grupą polskiego społeczeństwa są mieszkańcy wsi”.

Niezwykle ciekawe w tekście Karwata są rozważania na temat *Dziennika* Bojanowskiego. Była to swoista spowiedź, rozliczenie, coś niezwykle osobistego. Edmund Bojanowski nie pisał *Dziennika* z myślą o czytelnikach. Był pewien, że nikt nigdy nie pochyli się nad tekstem. Stąd potok szczerych, patriotycznych wierszy. Warto sięgnąć do książki *Wybitni Wielkopolanie – bł. Edmund Bojanowski, hr. August Cieszkowski w 200. rocznicę urodzin* wydanej dzięki pomocy powiatu poznańskiego, by poznać postać założyciela ochronek w Wielkopolsce.

Świadomie nie wymieniam esejów o Augustcie Cieszkowskim w publikacji Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Forum Lubońskie”, ponieważ w całości poświęcony jest temu wybitnemu i charyzmatycznemu Wielkopolaninowi album *Hr. August Cieszkowski*, którego autorami są Henryk Błachnio, Ewa J. Buczyńska i Włodzimierz Buczyński. Wy-

dawca: Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie im. Augusta Cieszkowskiego w Wierzoncu. Publikacja dofinansowana przez powiat poznański.

Autorzy przybliżają postać Cieszkowskiego za pomocą dokumentów – niemych świadków epoki. Widzimy osobiste zapiski hrabiego, XIX-wieczną mapę Wierzenicy, psalmy z dedykacją Norwida czy autograf statutu Ligi Polskiej. Wiele do myślenia dają listy do Hipolita Cegielskiego. Przyjaciele w ciepłych słowach ustalali finansowe zasady wypożyczenia lokomobili. Album mógłby pomóc licealistom w zrozumieniu historii Wielkopolski pod zaborami. Zaskoczyłaby ich sama podobizna bohatera. August Cieszkowski jako mocno dojrzały mężczyzna z brodą, szerokim nosem i pooraną twarzą wygląda jak kloszard w garniturze. A to przecież literat i filozof.

Książka prezentuje życie bohatera w porządku chronologicznym. Lekko, przyjaźnie, poprzez fotografie i reprints. Konkretnie i rzeczowo.

Dowiadujemy się, w jaki sposób hrabia prowadził majątek w Wierzenicy, jak doglądał pracy w tartaku, młynie, gorzelni, cegielni i szkółce drzewnej. Zachodził do karczmy, nie tylko by się napić, ale również by zbadać nastroje robotników folwarcznych. By załagodzić społeczną gorączkę, dzielił się z nimi zyskami. Polscy ziemianie nie przyjęli tego sposobu motywowania pracowników. Stał się za to popularny na Zachodzie.

Cieszkowski kochał las. Ostrożnie stosował wyrąb i dbał o nowe nasadzenia. Nie polował i zakazywał bezmyślnych łowów. „Nakazywał regularne sprzątanie lasu i porządkowanie jego zasobów”. Pisał o tym w serdecznych słowach do synów. Ten list również znajduje się w albumie. Korespondował z proboszczem. Panowie dyskutowali o problemie „gruntów plebańskich wierzenickich” przez wiele lat. Miał tyle samo czasu dla proboszcza, co dla europejskich osobowości nauki, polityki i sztuki. Przyjaźnił się z Krasińskim, który pisał do Delfiny Potockiej: „pogoda także jesienią, wielkie jęki wiatru, niebo szare, ale ogień na kominku. August ze zwojem papierów w rękę stoi, a ja na kanapie z przymkniętymi oczyma słucham i krytykuję, i dzień tak cały upływa”. Duch Cieszkowskiego przyciągał do Wierzenicy wybitnych przedstawicieli dwudziestolecia międzywojennego. Kazimiera Iłakowiczówna pisała o majątku w tomikach *Trzymeński zając* oraz *Liście i posągi*.

W albumie udało się autorom zawrzeć klimat Wierzenicy i pokazać, jak oryginalną osobowością był hrabia Cieszkowski. Tak samo ważna była dla niego idea tworzenia uniwersytetu poznańskiego, do której przekonywał w parlamencie pruskim, co skompletowanie apteczki, z której w razie choroby mogłyby korzystać chłopskie dzieci. Tak rozumowali organiczni pokroju Cieszkowskiego, Marcinkowskiego czy Bojanowskiego.

Trudno ten sposób myślenia przełożyć na współczesny język obrazkowy pragmatycznego świata. Omawiane tu pokrótce publikacje wsparte pieniędzmi powiatu poznańskiego przyczyniają się do tłumaczenia, czym był XIX-wieczny wielkopolski patriotyzm.

